

ORGAN SPORZĄDZAJĄCY STUDIUM WÓJT GMINY IWKOWA

„GMINA IWKOWA
- chcę tu żyć”

DO 2 WYŁOŻENIA DO WGLĄDU PUBLICZNEGO - LIPIEC 2019 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IWKOWA

*(zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Iwkowa, przyjętego uchwałą Nr XXXIII/94/2001 Rady Gminy Iwkowa
dnia 31 stycznia 2001 roku.)*

TEKST STUDIUM (UWARUNKOWANIA I KIERUNKI)

ZAŁĄCZNIK NR 1.

DO UCHWAŁY NR..... RADY GMINY IWKOWA z dnia.....
w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”

www.iwkowa.strefa.pl

NOWY SĄCZ – WRZESIEŃ 2017 r./LIPIEC 2019 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM: BIURO URBANISTYCZNE MARIA MODZELEWSKA
--

Generalny projektant:

mgr inż. arch. **Maria Modzelewska**

Z-ca generalnego projektanta:

mgr inż. arch. **Katarzyna Salabura**

Zespół projektowy:

mgr inż. **Marcin Golonka** - infrastruktura techniczna

mgr inż. arch. **Agnieszka Kałwa**

mgr inż. arch. **Kamila Małecka**

mgr inż. arch. **Joanna Paradowska – Prusak**

mgr **Jadwiga Macek** – opracowanie ekofizjograficzne

mgr inż. arch. **Katarzyna Salabura**, mgr inż. **Piotr Prokopczuk** (konsultacje) -

prognoza oddziaływania na środowisko

mgr **Urszula Storch** – zagadnienia społeczne i ekonomiczne

Opracowania graficzne:

mgr **Joanna Babiarz-Szot**

mgr inż. arch. **Agnieszka Kałwa**

mgr inż. arch. **Kamila Małecka**

mgr inż. arch. **Joanna Paradowska – Prusak**

I. ROZDZIAŁ I - WPROWADZENIE..... str. 6

1. CEL I ZAKRES STUDIUM GMINY IWKOWA..... str. 6

II. ROZDZIAŁ II - CZĘŚĆ OGÓLNA (uwarunkowania i cele zagospodarowania przestrzennego).....str. 8

1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....str. 8

- 1.1. Podstawowe informacje o gminie Iwkowa:
 - 1.1.1. Dane podstawowe.
 - 1.1.2. Charakterystyka gminy.
- 1.2. Możliwości rozwoju gminy Iwkowa – szanse i perspektywy.
- 1.3. Bariery i ograniczenia rozwoju gminy Iwkowa.
- 1.4. Główne problemy i konflikty:
 - 1.4.1. Problemy i konflikty związane z zagospodarowaniem przestrzennym gminy, zdefiniowane pod kątem potrzeb społecznych i ochrony tożsamości gminy Iwkowa.
 - 1.4.2. Problemy rzutujące na metodę zapisu studium.

2. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IWKOWA str. 27

III. ROZDZIAŁ III – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA (kierunki zagospodarowania przestrzennego).....str. 28

1. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY IWKOWA I ZMIAN W JEJ STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ str. 29

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI W ZAKRESIE PRZEZNACZENIA ORAZ SPOSOBÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW..... str. 33

2.1. OBSZARY DO ZABUDOWY..... str. 35

- 2.1.1. Obszary zabudowane, w tym do przekształceń (zurbanizowane i do urbanizacji) – charakterystyka i zasady zagospodarowania.
- 2.1.2. Obszary rozwoju zabudowy (do urbanizacji) – charakterystyka i zasady zagospodarowania.
- 2.1.3. Kierunki przeznaczenia terenów do zabudowy i kierunki ich rozwoju – wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - A. ZABUDOWA WIELOFUNKCYJNA:
 - MNU – zabudowa mieszkaniowa i usługowa z dopuszczeniem zabudowy rekreacji indywidualnej;
 - MNR – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa oraz w ramach agroturystyki zabudowa rekreacji indywidualnej, z dopuszczeniem obiektów produkcji rolniczej i przetwórstwa rolnego.
 - B. ZABUDOWA TURYSTYCZNO - REKREACYJNA
 - ML – zabudowa rekreacji indywidualnej, w tym w zieleni urządzonej;
 - UTS – tereny rekreacji i sportu, w tym lokalizacji obiektów i urządzeń;

- US - tereny rekreacyjne z ograniczeniem lokalizacji obiektów kubaturowych.

C. ZABUDOWA USŁUGOWA:

- U – tereny koncentracji usług publicznych i komercyjnych oraz pojedyncze usługi;
- rejonu koncentracji usług - centra miejscowości;
- rejonu dla lokalizacji przestrzeni publicznych.

D. TERENY ZABUDOWY TECHNICZNO-PRODUKCYJNEJ:

- PU - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym związanych z przemysłowym przetwórstwem rolnym;
- IT - rejonu lokalizacji obiektów i urządzeń obsługi technicznej gminy.

2.2. OBSZARY O OGRANICZONEJ ZABUDOWIE..... str. 45

2.2.1. Obszary wyłączone z zabudowy – charakterystyka i zasady zagospodarowania.

2.2.2. Obszary chronione przed zabudową – charakterystyka i zasady zagospodarowania.

2.2.3. Obszary i elementy struktury funkcjonalno –przestrzennej o szczególnych rygorach w zakresie zagospodarowania – charakterystyka i zasady zagospodarowania.

2.2.4. Kierunki przeznaczenia terenów w obszarach o ograniczonej zabudowie i kierunki ich rozwoju:

A. OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY:

- ZL - tereny lasów wg ewidencji gruntów;
- tereny dolesień;
- ZLP - tereny Parków Leśnych;
- ZU - tereny zieleni urządzonej, w tym place zabaw dla dzieci;
- tereny wód płynących wraz z obudową biologiczną;
- R1 - tereny rolne bez prawa nowej zabudowy, z dopuszczeniem zalesień na niskich klasach gleb.

B. OBSZARY CHRONIONE PRZED ZABUDOWĄ:

- ZC – tereny parafialnych cmentarzy wyznaniowych, w tym zabytkowych;
- ZC1 - tereny nieczynnego zabytkowego cmentarza.
- R2 - tereny rolne, możliwe wykorzystanie istniejącej i nowej zabudowy zagrodowej dla agroturystyki oraz lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolniczą;

C. OBSZARY I ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ, o szczególnych rygorach zagospodarowania:

- lokalne ciągi migracyjne związane z potokami i ich otoczeniem;
- strefy obudowy biologicznej potoków wraz ze strefą możliwych zalewów powodziowych i podtopień;
- osuwiska (obszary osuwisk aktywnych ciągle, okresowo i nieaktywnych) oraz tereny zagrożone osuwaniem – wg SOPO;
- strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy - 50 i 150 m;
- tereny do rewitalizacji.

2.3. OBSZARY ZAMKNIĘTE..... str. 51

3. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI..... str. 52

3.1. SYSTEM TRANSPORTOWY GMINY.

3.2. UKŁAD DROGOWY.

3.3. UKŁAD PARKINGOWY:

3.4. INNE ELEMENTY SYSTEMU TRANSPORTOWEGO:

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	str. 55
<u>4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.</u>	
<u>4.2. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW.</u>	
<u>4.3. GOSPODARKA ODPADAMI.</u>	
<u>4.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ.</u>	
<u>4.5. OŚWIETLENIE GMINY.</u>	
<u>4.6. ZAOPATRZENIE W GAZ.</u>	
<u>4.7. TELEINFORMATYKA.</u>	
<u>4.8. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO.</u>	
5. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW.....	str. 58
<u>5.1. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.</u>	
<u>5.2. OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY:</u>	
5.2.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego.	
5.2.2. Pomniki przyrody.	
<u>5.3. OBSZARY PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRZYRODY:</u>	
5.3.1. projektowany Łososińsko – Żegociński Park Krajobrazowy.	
<u>5.4. OCHRONA ZASOBÓW UŻYTKOWYCH ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO</u>	
6. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	str. 64
<u>6.1. KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.</u>	
<u>6.2. KIERUNKI OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO:</u>	
<u>6.3. OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY KONSERWATORSKIEJ DÓBR KULTURY:</u>	
6.3.1. Obszary i obiekty chronione poprzez wpisy do rejestru zabytków.	
6.3.2. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków.	
6.3.3. Udokumentowane stanowiska archeologiczne.	
6.3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.	
7. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO.....	str. 68
<u>7.1. INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM.</u>	
<u>7.2. INWESTYCJE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.</u>	
8. POLITYKA W ZAKRESIE OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	str. 68

I. ROZDZIAŁ I - WPROWADZENIE

1. CEL I ZAKRES STUDIUM GMINY IWKOWA

Podstawą opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa” jest Uchwała Nr XVIII/106/16 Rady Gminy Iwkowa z dnia 15 kwietnia 2016 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa. Przedmiotem ww. „Studium...” jest obszar gminy Iwkowa w jej granicach administracyjnych.

Celem zmiany ww. „Studium...”, przyjętego Uchwałą Nr XXXIII/94/2001 Rady Gminy Iwkowa z dnia 31 stycznia 2001 roku, jest sporządzenie nowego dokumentu wymaganego ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami), czyli „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa”.

Nowy dokument stworzy warunki dla zrównoważonego rozwoju gminy, uwzględniając zmianę przepisów prawa oraz polityki przestrzennej gminy w zakresie gospodarki przestrzennej. Celem „Studium...” jest też uwzględnienie wniosków zgłaszanych przez właścicieli terenów i potencjalnych inwestorów, a dotyczących możliwości inwestowania na części terenów, wyłączonych do tej pory przez obowiązujące „Studium...” z takiej możliwości, przy uwzględnieniu bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

„Studium...”, zgodnie z przepisami prawa ma charakter ogólny i kierunkowy, stwarzając nieprzekraczalne ramy dla swobody planowania miejscowego, przy uwzględnieniu warunków i potrzeb lokalnych. Wynika to jednoznacznie z ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 roku, zgodnie z którą studium nie jest aktem prawa miejscowego, a jego celem jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Granice obszarów wskazanych na rysunku studium nie są liniami rozgraniczającymi, których ustalenie jest kompetencją planu miejscowego.

Zadaniem „Studium...” jest m.in. postawienie diagnozy aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej gminy Iwkowa i rozpoznanie obiektywnych uwarunkowań i okoliczności jej rozwoju w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też przed opracowaniem dokumentu „Studium...”, tj. tekstu studium (uwarunkowania i kierunki) oraz części graficznej, wykonano opracowanie „Analiza i ocena uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” w części tekstowej i graficznej.

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa, uwzględniające art.10 ust.1 ustawy o planowaniu przestrzennym z 2003 r., zostały przedstawione w niniejszym dokumencie „Tekst studium (uwarunkowania i kierunki)”, w Rozdziale II - część ogólna (uwarunkowania i cele zagospodarowania przestrzennego), jako:

1. Podstawowe informacje o gminie.
2. Możliwości rozwoju gminy Iwkowa - szanse i perspektywy.
3. Bariery i ograniczenia rozwoju gminy Iwkowa.
4. Główne problemy i konflikty związane z zagospodarowaniem przestrzennym gminy zdefiniowane pod kątem potrzeb społecznych i ochrony tożsamości gminy .
5. Problemy rzutujące na metodę zapisu studium.

Ustalony został również długookresowy cel zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa i cele strategiczne pozwalające na jego realizację.

Zakres opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa”, wynika przede wszystkim z:

1. Art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami).

2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 118, poz.1233) w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W związku z powyższym zakres niniejszego „Studium...”, dotyczy określenia:

1. Kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wynikających z audytu krajobrazowego, uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.
2. Kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę i tereny wyłączone z zabudowy, uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.
3. Obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.
4. Obszarów oraz zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
5. Kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
6. Obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
7. Obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.
8. Obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów przestrzeni publicznej.
9. Obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.
10. Kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
11. Obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych.
12. Obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
13. Obszarów zdegradowanych.
14. Granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Część szczegółowa ustaleń „Studium...” zawarta w Rozdziale III, określa kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania Gminy Iwkowa i zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz kierunki i wskaźniki w zakresie przeznaczenia, sposobów zagospodarowania i użytkowania terenów. Określa kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, zasady ochrony środowiska i jego zasobów, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, a także obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego.

W tej części określona została również polityka Samorządu Gminy Iwkowa w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmian obowiązującego planu. W zapisach „Studium...” znajdują się ustalenia wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Część graficzna „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - Gmina Iwkowa”, to 3 załączniki graficzne opracowane na mapie topograficznej w skali 1:10 000:

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa – możliwości i bariery.
2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.
3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów.

II. ROZDZIAŁ II - CZĘŚĆ OGÓLNA (uwarunkowania i cele zagospodarowania przestrzennego)

Część ogólna „Studium...” zawiera uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa, czyli opis czynników obiektywnych, kształtujących politykę przestrzenną gminy (syntezę zjawisk istniejących w przestrzeni, procesów przyrodniczych, demograficznych i rynkowych) oraz obowiązujących na obszarze gminy ustaleń wynikających z obowiązującego prawa, w tym z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego (z 2018 r.) i Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (z 2012 r.).

W wyniku analizy i oceny uwarunkowań społecznych, infrastrukturalnych, gospodarczych, przyrodniczych i kulturowych, sprecyzowano uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (część graficzna i tekstowa), określając przede wszystkim możliwości rozwoju gminy Iwkowa, bariery i ograniczenia jej rozwoju oraz główne problemy i konflikty. Ustalony został również długookresowy cel zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa i cele strategiczne pozwalające na jego realizację, które stanowią wytyczne dla określenia w Rozdziale III – Część szczegółowa, kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa i zmian w jej strukturze przestrzennej.

1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE IWKOWA

1.1.1. DANE PODSTAWOWE

POWIERZCHNIA (GUS Bank Danych Lokalnych 2016 r.):

- gminy w granicach administracyjnych - **4 722 ha**
- lasów - **1 288,7 ha**
- terenów zainwestowanych i komunikacji – **1 074 ha**

UŻYTKOWNICY (2018 r. dane z UG w Iwkowej):

- liczba mieszkańców – **6 585**
- liczba całorocznych miejsc noclegowych – **194**
- ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - **369**

BUDŻET (2018 r. dane z UG w Iwkowej):

- dochody budżetu – **35,84 mln zł**
- wydatki ogółem – **40 87 mln zł**
- wydatki na inwestycje – **12,11 mln zł**

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA:

- długość sieci wodociągowej 43 km (wodociąg gminny), ilość przyłączy - 379 (dane z Urzędu Gminy - 31.12.2018 r.)
- długość sieci wodociągowej 17,56 km (spółki wodociągowe), ilość przyłączy - 702 (dane z Urzędu Gminy - koniec 2015 r.)
- zaopatrzenie w gaz - z gazu korzysta **ponad 90% mieszkańców**
- wg danych na 31.12.2012 r. łączna długość sieci gazowej wynosi ponad **95 km**. Zasila - **1319 odbiorców**.

- długość utwardzonych dróg i ulic - **105,185 km, w tym gminnych – 89,018 km** (wg danych Urzędu Gminy Iwkowa, Referat Gospodarki Komunalnej i Zamówień Publicznych).

1.1.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Iwkowa położona jest w środkowej części województwa małopolskiego, w południowej części powiatu brzeskiego, na Pogórzu Rożnowskim, przy granicy Pogórza Wiśnickiego i Beskidu Wyspowego. W skład gminy Iwkowa wchodzi 7 miejscowości: siedziba władz gminnych - sołectwo Iwkowa oraz pozostałe sołectwa: Dobrociesz, Drużków Pusty, Kąty, Połom Mały, Porąbka Iwkowska, Wojakowa. Gmina graniczy od północy z gminami: Lipnica Murowana (powiat bocheński) oraz Czchów (powiat brzeski), a od południa z gminami: Laskowa (powiat limanowski) oraz Łososina Dolna (powiat nowosądecki). Pod względem przestrzennym ciąży jednak bardziej w kierunku Lipnicy Murowanej w powiecie bocheńskim oraz ku Łososinie Dolnej w powiecie nowosądeckim.

Na rozwój gospodarczy Gminy Iwkowa ma wpływ jej położenie geograficzne oraz stosunkowo niewielka odległość od miast: Brzesko, Bochnia i Nowy Sącz, ale także struktura własności (prywatni właściciele dysponują ponad 95% ogółu gruntów). Powiązania z ww. miastami dotyczą głównie: rynku pracy, świadczenia usług o charakterze ponadpodstawowym m.in. w zakresie służby zdrowia, kultury, specjalistycznego handlu i specjalistycznych usług.

Brzesko zapewnia obsługę gminy w zakresie samorządowej administracji szczebla powiatowego, usług publicznych (ponadpodstawowe szkolnictwo, lecznictwo zamknięte, kultura) oraz usług komercyjnych.

Powiązania z Tarnowem – ośrodkiem regionalnym - występują w sferze usług: administracji samorządowej i rządowej, usług publicznych wyższego rzędu (m.in. wyższego szkolnictwa, kultury, specjalistycznej opieki zdrowotnej) oraz wyspecjalizowanych usług komercyjnych. Z ośrodkiem wojewódzkim Krakowem powiązania są głównie w obszarze wysokospecjalistycznych usług publicznych (kliniki, wyższe uczelnie) i komercyjnych oraz wojewódzkiej administracji samorządowej i rządowej.

Gmina Iwkowa wraz z gminami: Gnojnik, Bochnia, Brzesko, Czchów, Dębno, Rzezawa, Wojnicz, Zakliczyn, włączona jest do obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego. Ponadto fragment jej południowej części włączony jest do projektowanego Łososińsko-Żegocińskiego Parku Krajobrazowego.

Naturalnymi elementami środowiska łączącymi gminę Iwkowa z otaczającymi obszarami są pasma wzniesień oraz kompleksy leśne: od północy pasmo gór - Dominicznej, Szpilówki i Bukowca, od wschodu - kompleks górski Machulca, a od południowego-zachodu - wzniesienie Kobylej Góry. W strukturze ekologicznej Małopolski, północno – wschodni, północny i częściowo zachodni zalesiony fragment gminy Iwkowa pełni funkcję korytarza ekologicznego w systemie powiązań ekologicznych pomiędzy biocentrami przyrodniczymi, w tym chronionymi w formie obszarów NATURA 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody (RDOŚ Kraków). Korytarz ten łączy Puszcze Niepołomicką i Lasy Radłowskie z karpackimi kompleksami leśnymi położonymi od nich na południe.

Z rzeką Dunajec i jej otoczeniem związany jest korytarz ekologiczny rangi międzynarodowej, wyznaczony krajową siecią ekologiczną ECONET. Potencjalne trasy migracyjne dużych zwierząt mogą łączyć północno – wschodnią, zalesioną część gminy Iwkowa z doliną Dunajca.

Charakterystyczną cechą Wschodniego Pogórza Wiśnickiego oraz Pogórza Rożnowskiego jest występowanie ruchów masowych z uwagi na dużą ilość terenów osuwiskowych. Procesy osuwiskowe, spływanie, obrywy i spływy zachodzą powszechnie na terenie całej gminy, poza jej częścią centralną.

Na obszarze gminy Iwkowa w ramach sporządzanego przez PIG, Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) rozpoznano łącznie 149 osuwisk, w tym 11 aktywnych, 74 okresowo aktywnych, 52 nieaktywne, 12 złożonych (z różnym stopniem aktywności) oraz 9 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Wszystkie osuwiska zajmują łącznie obszar o powierzchni 4,29 km². Większość osuwisk (przeważają osuwiska okresowo aktywne lub nieaktywne), znajduje się na obszarach zabudowanych. Pod względem częstotliwości występowania osuwisk gminę Iwkowa można podzielić na trzy obszary:

1. Centralna część gminy, gdzie nie stwierdzono występowania osuwisk, co jest związane z niewielkimi deniwelacjami terenu oraz małym nachyleniem stoków;
2. Południowo – zachodnia i zachodnia część gminy, gdzie wyznaczono 93 osuwiska, co stanowi 62% wszystkich osuwisk gminy. Osuwiska te charakteryzują się dużymi powierzchniami (od 5 do 20 ha).
3. Północna część gminy. Tu występują osuwiska o mniejszej powierzchni.

W granicach gminy Iwkowa wyznaczono 9 terenów zagrożonych ruchami masowymi (w zachodniej części gminy pomiędzy Iwkową a Wojakową, na południowym – zachodzie i na południu w Grabiach, Granicach i Dobrocieszu, na północnym i południowym stoku Góry Szczałby, a także na wschodzie gminy wzdłuż rzeki Beli). Szczegółowa charakterystyka osuwisk i terenów zagrożonych przedstawiona jest w kartach rejestracyjnych, które znajdują się w bazie danych SOPO.

Obszar gminy Iwkowa położony jest w zdecydowanej większości w dorzeczu rzeki Dunajec (dopływ Wisły). Głównym ciekim jest potok Białka, który przyjmuje liczne prawe i lewe dopływy, a wśród nich Belę, Żebraczkę, Dobrocieszkę oraz drobne, często bezimienne cieki (zarówno stałe jak i okresowe). Niewielki fragment północno – wschodniej części gminy odwadniany jest przez potok Zelina (lewy dopływ Dunajca). Również niewielki fragment w północno – zachodniej części odwadniany jest przez Piekarski Potok (dopływ Uszwicy) – tu przebiega dział wodny rozdzielający dorzecza dwóch prawych dopływów Wisły, tj. Dunajca i Uszwicy.

Gęstość powierzchniowej sieci hydrograficznej jest stosunkowo wysoka. Występują tu zarówno cieki stałe jak i okresowe, pojawiające się najczęściej po większych opadach i roztopach, ale w przypadku długotrwałego utrzymywania się niżówek hydrologicznych nie pojawiają się przez kilka lat. Gminę Iwkowa cechuje mały potencjał wód powierzchniowych, mimo występowania licznych cieków. Również zasoby wód podziemnych są relatywnie niskie. Przy długotrwałych suszach wydajność zarówno studzien kopanych, jak i lokalnych ujęć wody znacząco spada (bywa, że studnie wysychają zupełnie). Nadmierna eksploatacja płytkich poziomów wodonośnych w strefach stokowych (a tu zlokalizowane są ujęcia wody), skutkuje obniżeniem przepływów lokalnych cieków oraz trwałym zanikiem cieków dotychczas okresowych.

Dla potoków płynących w gminie Iwkowa nie ma wyznaczonych terenów szczególnego zagrożenia powodziowego (ISOK). Strefy możliwych zjawisk powodziowych zawierają się w strefach ekologicznych cieków, za wyjątkiem szerokich dolinek większych cieków.

Na terenie gminy Iwkowa nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (RZGW Kraków). Poza wschodnią granicą gminy znajduje się GZWP Nr 436 Istebna (Ciężkowice) oraz GZWP Nr 435 Dolina rzeki Dunajec (Zakliczyn).

Przestrzenną bioróżnorodność w obrębie gminy Iwkowa stanowią ekosystemy naturalne (lasy - 27,3% ogólnej powierzchni gminy), tereny nadwodne, seminaturalne (trwałe użytki zielone – łąki i pastwiska), agrocenozy o zróżnicowanej strukturze upraw (okopowe, pastewne, zboża, sady, plantacje krzewów owocowych i warzyw), ogrody przydomowe, zieleń urządzona (skwery, zieleńce). Lasy tworzą kilka dużych, zwartych kompleksów, łącznie ze śródleśnymi łąkami. Większe kompleksy leśne zachowały się w paśmie Szpilówka – Bukowiec (północna i północno - wschodnia część gminy), w paśmie Rogozowa – Sołtysie Góry (zachodnia część gminy) oraz w paśmie Kopca (południowo – zachodnia część).

Centralna część gminy jest praktycznie bezleśna. Na pozostałym obszarze lasy zachowały się jedynie w terenach nieprzydatnych do zagospodarowania przez człowieka, a ich powierzchnie nie przekraczają kilku hektarów.

Warunki glebowe gminy są stosunkowo korzystne dla rozwoju rolnictwa, w tym ekologicznego. Klasyfikacja bonitacyjna gruntów ornych na terenie gminy Iwkowa przedstawia się następująco: klasa III – 7,34%, klasa IV – 69,12%, klasa V- 21,39%, klasa VI – 2,11%. Średni wskaźnik klas bonitacyjnych wynosi 4,18 i jest najwyższy wśród gmin powiatu brzeskiego, co jest korzystnie dla rozwoju rolnictwa. Największe zagrożenie dla wartości gleb powodują procesy erozyjne i osuwiskowe.

Tereny rolne gminy nie są zmeliorowane. Nie występują tu również surowce mineralne. Występują tu jednak m.in.: surowce ilaste, surowce skalne i surowce okruchowe.

Z uwagi na walory środowiska przyrodniczego obszaru, głównymi funkcjami gospodarczymi gminy jest rolnictwo typu podgórskiego, w tym agroturystyka oraz rekreacja i turystyka. Sama Iwkowa pełni rolę centrum administracyjnego, oraz społeczno - gospodarczego. Iwkowa i Porąbka Iwkowska pełnią funkcję usługową dla mieszkańców całej gminy, przy czym w sołectwach Dobrociesz i Drużków Pusty - rekreacja nie występuje. Na terenie gminy nie występują znaczące obiekty przemysłowe. Największy rozwój działalności gospodarczej w gminie upatruje się w sektorze MSP. Małe firmy zdecydowanie przeważają, a ich działalność dotyczy głównie sektora usług. Zlokalizowane są tu m.in. zakłady stolarskie, ślusarsko - spawalnicze, betoniarские, meblarskie, kowalskie, w tym kowalstwo artystyczne, tartaki, mechanika pojazdowa, itp. W zakresie produkcji żywności działają: zakłady przetwórstwa mięsnego, piekarnia, młyn, skup mleka, itp.

Obsługę infrastrukturalną gminy zapewniają obiekty i urządzenia z zakresu infrastruktury elektroenergetycznej, infrastruktury komunalnej (ujęcia wody) oraz infrastruktury teleinformatycznej.

Gospodarka wodno – ściekowa na terenie gminy Iwkowa prowadzona jest przez gminę. Stopień zwodociągowania gminy Iwkowa gminnym wodociągiem jest stosunkowo niski, a łączna długość sieci wodociągowej dostarczającej wodę do około 300 gospodarstw domowych wynosi ok. 33 km (wg danych gminy za 2016 r.). Sieć ta zasilana jest ze studni przyrzecznych Gminnego Komunalnego Zakładu Budżetowego Łososina Dolna. W latach 2018 – 2019 planowana jest budowa 20 km sieci wodociągowej i przyłączenie ok. 200 gospodarstw domowych. Oprócz wodociągu wybudowanego przez gminę, funkcjonują trzy spółki wodne, których zasoby zasilane są z ujęć górskich. Trzy ujęcia wody zlokalizowane są w Iwkowej (w rejonie Szpilówki, Św. Urbana, Piekarowej Góry oraz ujęcie głębinowe w rejonie Bacówki), a także w Porąbce Iwkowskiej i Połomie Małym. Ich łączna wydajność wynosi ok. 500 m³/dobę, a ujęcia głębinowe 0,4 m³/godz. Łączna długość sieci wodociągowych spółek wodociągowych to 18 km z ok. 700 przyłączami. Jednakże znaczna część mieszkańców gminy musi korzystać z własnych studni. Pozostałe zaopatrzenie mieszkańców w wodę zapewniają głównie małe prywatne ujęcia lub podłączenia ze studni kopanych - około 170. Tereny zwartej zabudowy są stosunkowo dobrze wyposażone w sieć wodociągową, zdecydowanie gorzej sytuacja wygląda w terenie zabudowy rozproszonej.

Gmina Iwkowa nie jest skanalizowana, nie posiada również sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków. Nieoczyszczone ścieki pochodzące z terenów mieszkaniowo - usługowych, a także z ośrodków produkcji rolniczej, zwłaszcza ferm chowu zwierząt, wywożone są beczkowozami na grunty własne i do zbiorczych oczyszczalni w pobliskich miastach i miejscowościach. W ramach poprawy gospodarki wodno - ściekowej, prowadzone są sukcesywne prace projektowe związane z realizacją sieci kanalizacyjnej. Wyznaczona została Aglomeracja Iwkowa, Uchwałą Nr XXVII/389/16 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Iwkowa o równoważnej liczbie mieszkańców 4326 z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Kąty. Obejmuje miejscowości: Iwkowa (część), Kąty, Porąbka Iwkowska i Drużków Pusty (część).

W latach 2018 – 2020 planowana jest budowa zbiorczej oczyszczalni ścieków w miejscowości Kąty, a także 40 km sieci kanalizacyjnej z 600 indywidualnymi przyłączami. Na terenach nie objętych Aglomeracją, problem gospodarki ściekowej może być rozwiązywany poprzez oczyszczalnie przydomowe lub wybieralne zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki przewożone będą do najbliższej położonej oczyszczalni ścieków. Poza granicami Aglomeracji znajdują się głównie tereny niezabudowane lub słabo zabudowane (Wojakowa, Dobrociesz i Połom Mały). W wyniku rozwoju tych terenów możliwe będzie w przyszłości poszerzenie zasięgu sieci kanalizacji sanitarnej.

Wody deszczowe i roztopowe odprowadzane są do przepływających przez gminę cieków wodnych.

Na obszarze gminy Iwkowa nie występuje zbiorcze wysypisko odpadów komunalnych, wszystkie odpady wywożone są poza obszar gminy. Gmina obsługiwana jest w zakresie odpadów przez instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych znajdujące się w Tarnowie i Krakowie. Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy, oprócz selektywnego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, wymaga likwidacji nie rejestrowanych miejsc ich gromadzenia, tzw. „dzikich” wysypisk śmieci – zwłaszcza w korytach potoków.

Sołectwa w gminie Iwkowa są w pełni zgazyfikowane. Dominującą grupą odbiorców pod względem ilości są gospodarstwa domowe, z gazu korzysta ponad 90% mieszkańców. Największym odbiorcą gazu w gminie jest Urząd Gminy Iwkowa, wykorzystujący gaz ziemny jako paliwo w szkołach, budynkach urzędu i innych obiektach użyteczności publicznej. Zmodernizowane są instalacje ciepłownicze na terenie wszystkich szkół i przedszkoli oraz Urzędu Gminy Iwkowa.

Na terenie gminy Iwkowa brak jest zbiorczych systemów ogrzewania. Gospodarstwa domowe, budynki usługowe i przemysłowe zaopatrują się w ciepło indywidualnie. Wytwarzane ciepło pochodzi z lokalnych źródeł o różnym paliwie energetycznym, a obiekty użyteczności publicznej, w tym wszystkie szkoły oraz budynek Urzędu Gminy posiadają kotłownie gazowe. Głównymi źródłami zaopatrzenia w ciepło na terenie gminy Iwkowa jest gaz sieciowy oraz indywidualne paleniska węglowe. Uzupełnieniem jest ogrzewanie olejowe oraz na gaz płynny i energię elektryczną.

Gmina Iwkowa zaopatrywana jest w energię elektryczną z układu sieci rozdzielczej średniego napięcia (SN), pracującego w oparciu o podstawowe źródła zasilania położone poza jej obszarem. Główne Punkty Zasilania to GPZ – Olszyny i GPZ – Czchów. Przez teren całej gminy nie przebiegają kable dalekosiężne oraz magistralne linie napowietrzne.

Na terenie gminy Iwkowa nie funkcjonują elektrownie wykorzystujące źródła energii odnawialnej. Uwarunkowania obszaru nie sprzyjają wykorzystaniu energii wiatrowej (rozproszenie zabudowy) oraz biomasy (nie istnieją duże gospodarstwa rolne, które mogłyby się pokusić o wykorzystanie tego typu źródeł energii).

Cały teren gminy jest obsługiwany przez sieci telefonii stacjonarnej, ale również sieci telefonii komórkowej. Na obszarze gminy sieć teletechniczna zaspokaja zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne, ale dla pełnego zaspokojenia potrzeb na usługi łączności konieczna jest rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej. W zakresie telekomunikacji obszar gminy Iwkowa jest obsługiwany przez firmy: Orange i Multimedia, Polkomtel, Telekomunikację Polską i operatorów sieci satelitarnych. Usługi radiowo - telewizyjne dostarczane są również poprzez sygnał satelitarny oraz telewizje kablowe. Łączność i dostęp do internetu na terenie gminy Iwkowa zapewniają firmy zajmujące się dostawą usług teleinformatycznych. Transmisja danych odbywa się światłowodami, liniami napowietrznymi, liniami kablowymi ziemnymi oraz bezprzewodowo. Gmina Iwkowa posiada dostęp do szerokopasmowego Internetu, będzie też objęta Małopolską Siecią Szerokopasmową.

Na terenie gminy Iwkowa znajduje się 5 cmentarzy parafialnych, w tym dwa zabytkowe. W Iwkowej cmentarz z kaplicą cmentarną oraz cmentarz przy drewnianym kościele cmentarnym p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny. Dwa cmentarze znajdują się w Wojakowej, jeden z kaplicą i drugi zabytkowy oraz jeden cmentarz w Kątach. Za wyjątkiem zabytkowego cmentarza w Wojakowej wszystkie cmentarze są czynne. W studium należy utrzymać istniejące cmentarze grzebalne oraz strefy ochrony sanitarnej 50 i 150 metrów.

W gminie Iwkowa wyodrębniają się trzy zasadnicze strefy fizjonomiczne:

- Strefa grzbietów górskich z kompleksami leśnymi, obejmująca najwyższe zalesione wzniesienia okalające obszar gminy od północy, wschodu i zachodu;
- Strefa wzniesień z zabudową przysiółkową nawiązującą do historycznej dyspozycji przestrzennej obejmująca obrzeża gminy: Osiedle Kozieniec w Iwkowej i wschodni fragment tej wsi, zachodnią część wsi Wojakowa, wieś Dobrociesz, południowy i wschodni fragment wsi Kąty oraz Połom Mały. Poza dawnymi przysiółkami, pojawiła się w dużej ilości zabudowa rozproszona, którą maskują lasy i zadrzewienia śródpolne;
- Strefa rozległych dolin z zabudową zwartą rozwijaną na bazie układów lokacyjnych obejmująca głównie dolinę Iwkowej, ale także centralną część Wojakowej, wieś Drużków Pusty i Porąbkę Iwkowską.

Przeważającym typem zagospodarowania przestrzeni w gminie Iwkowa są grunty orne i lasy. Strefa mieszkaniowo – usługowa zajmuje niewielki udział w strukturze użytkowania gruntów. Zabudowania mieszkalne i usługowe powstały na terenach najbardziej dostępnych komunikacyjnie, przede wszystkim w dolinach głównych cieków wodnych oraz częściowo na wzniesieniach, tworząc niejednorodną, przemieszaną ze sobą strukturę. Największa koncentracja zainwestowania występuje w sołectwie Iwkowa, ze względu na najkorzystniejsze warunki dla budownictwa, zaś największe rozproszenie występuje w środkowej i południowej części gminy. Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jest jednym z istotnych elementów oddziaływania na środowisko przyrodnicze, a wzrastające rozproszenie zabudowy jest nie tylko jednym z głównych czynników jego zagrożenia, ale często wiąże się z utratą dotychczasowych funkcji przyrodniczych pełnionych przez dany teren. Oddziaływanie takie może również dotyczyć zmian stosunków wodnych, układów transportowych czy narażenia na przedostawanie się zanieczyszczeń do gleb i wód.

Tereny osiedleńcze o funkcji mieszkaniowo-usługowej, ekstensywnie zagospodarowane, generalnie skupione są w obrębie dolin. Ponadto, różnego rodzaju zainwestowanie „rozlewa się” na tereny pasm pogórzy. Przestrzenne rozmieszczenie osadnictwa na obszarze gminy, z uwagi na ukształtowanie terenu (rzeźba) oraz warunki hydrogeologiczne, jest zróżnicowane w części północnej i południowej. Południowy obszar gminy Iwkowa charakteryzuje się silnie rozproszoną strukturą osadniczą o przemieszanych funkcjach. Największa koncentracja zainwestowania, w tym usług, występuje we wsi Iwkowa, położonej w rozległej dolinie potoku Bela. Sieć osadnicza gminy wykazuje wyraźną dominację wsi Iwkowa stanowiącej główny ośrodek usługowy i siedzibę władz gminy. Pozostałe miejscowości gminy – wytworzyły podstawowe ośrodki usługowe, obsługujące poszczególne miejscowości, w których przeważają funkcje: rolniczo-rekreacyjne. Ośrodkiem o poszerzonym zakresie funkcji usługowej jest Porąbka Iwkowska sąsiadująca z wsią Iwkowa. Z uwagi na ukształtowanie terenu oraz strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy, trudno jest mówić o jednoznacznie wykształconym centrum usługowym. Wydaje się, iż właściwiej mówić o obszarach zabudowy usługowej, które koncentrują się w Iwkowej, Porąbce Iwkowskiej oraz Wojakowej. Na obszarach tych, nie ma instytucji pełniących funkcje ponadlokalne.

Zabudowa mieszkaniowa to głównie obiekty mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej. Zabudowa zagrodowa przemieszana jest z jednorodzinną. Obu rodzajom

zabudowy towarzyszy zabudowa związana z różnego rodzaju działalnością gospodarczą, co jest bardzo charakterystyczne w gminie Iwkowa.

Obszary zwartej zabudowy (na podstawie mapy ewidencyjnej gminy Iwkowa), to zespoły, w których zabudowa zlokalizowana jest w bardzo bliskim sąsiedztwie, z dobrym dostępem do dróg publicznych i wyposażona w niezbędne sieci infrastruktury technicznej oraz usługi, w tym podstawowe. Zajmują one łącznie powierzchnię około 296,76 ha, w tym działki niezabudowane - powierzchnię około 63,60 ha. W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej stanowi około 83% całkowitej powierzchni użytkowej zabudowy istniejącej. Na pozostałe 17% składają się powierzchnie związane z prowadzeniem wszelkiego rodzaju działalności gospodarczej (9%), a więc różnorodnych usług, w tym medycznych oraz usługi publiczne (8%).

Według Banku Danych Regionalnych GUS, w roku 2015 odnotowano na terenie gminy 1648 mieszkańców, a w 2016 roku, liczba ta wzrosła do 1673 mieszkańców. Średnia powierzchnia jednego mieszkania wynosiła w roku 2015: 98 m², natomiast w roku 2016: 98,6 m². Odnotowano również, iż na jeden lokal mieszkalny przypadało średnio 4,67 izb (kuchnia + pokój).

Obecną strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy Iwkowa tworzą:

1. Strefa ekologiczna - obejmująca doliny głównych cieków wodnych wraz z zadrzewieniami i zalesieniami; są to tereny stanowiące elementy lokalnego systemu korytarzy i węzłów ekologicznych;
2. Strefa rolnicza (gospodarki rolnej i leśnej) – obejmująca otwarte tereny gminy tj.: grunty orne, użytki zielone, lasy i zadrzewienia oraz drobne cieki wodne, przy czym główną funkcją tego obszaru jest gospodarka rolna wraz z osadnictwem obsługującym areał rolny oraz gospodarka leśna (kompleksy terenów leśnych);
3. Strefa mieszkaniowo – usługowa, obejmująca tereny koncentracji zabudowy mieszkalnej i usługowej, głównie w dolinach oraz na stokach wzniesień, tworząc pasma zainwestowania oraz układy rozproszone o mieszanej strukturze użytkowania.

Ww. strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy dopełniają:

1. Elementy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego:
 - a) obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków,
 - b) stanowiska archeologiczne.
2. Podstawowy układ komunikacyjny, który tworzą drogi publiczne (powiatowe i gminne).
3. Podstawowe obiekty infrastruktury technicznej (obiekty zaopatrzenia w wodę, obiekty związane z zasilaniem gazem, linie elektroenergetyczne).

Z ekonomicznego punktu widzenia, funkcja rolnicza powinna mieć w gminie Iwkowa duże znaczenie. Warunki środowiska przyrodniczego na większości terenów rolnych, a w szczególności: wartość bonitacyjna gleby, warunki agroklimatyczne (w tym długość okresu wegetacyjnego), warunki wodne, rzeźba terenu, sprzyjają realizacji funkcji rolniczej na terenie całej gminy Iwkowa. Z punktu widzenia potencjału środowiska przyrodniczego, realizacja funkcji rolniczej (poza stokami o znacznym kącie nachylenia), jest jak najbardziej optymalna.

Jednak podgórskie położenie, a także struktura wielkościowa gospodarstw w gminie, nie sprzyja rozwojowi nowoczesnego rolnictwa. Dlatego na terenie gminy rozwija się uprawa drzew owocowych, hodowla bydła oraz agroturystyka. Prym w produkcji zajmują owoce suszone. Oprócz owoców pestkowych na terenie gminy Iwkowa uprawiane są owoce miękkie, znajdujące wielu nabywców, jako produkty ekologiczne. Gmina znajduje się na Małopolskim Szlaku Owocowym.

Generalnie, od wielu lat rolnictwo nie jest funkcją dominującą w Gminie Iwkowa, a funkcją mającą coraz większe znaczenie, jest funkcja turystyczno – wypoczynkowa. Urozmaicona rzeźba terenu, malownicze wzniesienia pocięte licznymi ciekami, kompleksy leśne, dogodne warunki klimatyczne, bogata szata roślinna - to walory krajobrazowo –

przyrodnicze korzystne dla rozwoju turystyki i wypoczynku. Atrakcyjność turystyczną podnoszą obiekty kultury materialnej, którymi nasycony jest obszar gminy. Gmina zaczyna być całorocznym ośrodkiem rekreacyjnym dla mieszkańców spoza terenów gminy, stając się terenem turystyki wiejskiej powiązanej z rolnictwem, będącej bliżej przyrody i społeczności lokalnych.

Turystyka w gminie Iwkowa jest branżą o wiele bardziej perspektywiczną, niż rolnictwo i zajmuje coraz ważniejsze miejsce w życiu gospodarczym gminy, a dzięki walorom przyrodniczym, możliwy jest jej dalszy rozwój. Obecnie oparta jest na istniejącej bazie noclegowej gospodarstw agroturystycznych, motelu i pensjonatach. Oddalenie od wielkomiejskiego zgiełku i pośpiechu, ale równocześnie niewielkie odległości od miast takich jak: Brzesko, Bochnia, Limanowa, Nowy Sącz, Tarnów czy Kraków, są bardzo dużym walorem dla rozwoju rekreacji. Istniejąca baza noclegowa składa się zarówno z profesjonalnych ośrodków, jak i gospodarstw agroturystycznych, jednak infrastruktura turystyczna jest niewystarczająca. Mimo to, liczbę turystów przewijających się przez gminę Iwkowa w ciągu roku, władze Gminy szacują na ok. 5 tys. osób.

Gmina Iwkowa to przede wszystkim krajobraz – otwarte tereny rolno-leśne z czystym powietrzem, który coraz częściej przyciąga tu turystów i nowych mieszkańców (chcą tu żyć). Walory te wymagają szczególnej ochrony, ze względu nie tylko na wartość samą w sobie, ale przede wszystkim z uwagi na fakt, iż podnoszą atrakcyjność terenów dla rozwoju różnych funkcji społecznych i gospodarczych, w tym głównie turystyki i wypoczynku. Dlatego też, zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Małopolskiego przyjętym Uchwałą Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego dnia 26 marca 2018 roku, gmina Iwkowa została zaliczona do obszaru funkcjonalnego – Terytorium "OGRÓD", tj. obszaru atrakcyjnego krajobrazowo i kulturowo, w którym priorytetowym zadaniem jest ochrona krajobrazu, wspieranie rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki.

Gmina Iwkowa wymaga więc działań zarówno w sferze rozwoju rolnictwa jak i turystyki. Szansą dla Gminy jest rozwój rolnictwa z zachowaniem metod tradycyjnych oraz rozwój turystyki wiejskiej i agroturystyki w zakresie lokalnych specjalizacji rolniczych.

Ochrona ww. wartości wymaga przyjęcia takich kierunków rozwoju gminy, aby możliwe było równoważenie interesów ochrony środowiska oraz interesów sfery społecznej i gospodarczej artykułowanych przez jej mieszkańców, ponieważ zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wywołują w środowisku przyrodniczym i kulturowym różnorakie skutki, które niestety w dużym stopniu są często niekorzystne.

1.2. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY IWKOWA – SZANSE I PERSPEKTYWY

Możliwości rozwoju Gminy Iwkowa – jej szanse i perspektywy określają:

1. Położenie gminy Iwkowa:

- a) w obszarach o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych (zgodnie z Planem Województwa Małopolskiego - 2018 r., w obszarze Terytorium "Ogród" o wysokich walorach przyrodniczych, wymagających działań zarówno w sferze rozwoju rolnictwa jak i turystyki oraz w korytarzu ekologicznym - Korytarz Karpacki Pogórzy), a północny, wschodni i zachodni fragment gminy w regionalnym korytarzu ekologicznym (wg RDOŚ 2012 r.),
- b) w terenach posiadających dobre warunki dla rozwoju rolnictwa (gleby, warunki wilgotnościowe, klimat) w tym ekologicznego,
- c) z dala od wielkich centrów turystycznych, na Pogórzu Rożnowskim przy granicy Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego,
- d) w niewielkiej odległości od dużych aglomeracji: Kraków, Katowice, Nowy Sącz, Tarnów oraz od lokalnego lotniska;
- e) w całości w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego, objętym rygorami ochrony przyrody,

2. Walory środowiska przyrodniczego, jego specyfika i atrakcyjność wynikająca z pogórskiego charakteru. Niewątpliwymi atutami przyrodniczymi gminy są: położenie na Pogórzu Rożnowskim, na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego, w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego, z dala od wielkich centrów turystycznych, a **przede wszystkim cisza, spokój, walory krajobrazowe i widokowe**. Ciekawe wnętrza krajobrazowe, dają potencjalnie duże możliwości ich bardziej intensywnego wykorzystania, głównie dla rozwoju turystyki i rekreacji, mimo, iż gmina nie posiada spektakularnych dla rozwoju turystyki elementów środowiska naturalnego (dostępnych w regionach sąsiadujących) typu: jezioro, wody mineralne, wody geotermalne, strome i długie stoki dla narciarstwa zjazdowego.

3. Naturalne uwarunkowania dla rozwoju rolnictwa, o czym świadczą korzystne warunki agrometeorologiczne, relatywnie wysokie klasy gleb (III), korzystne warunki morfologiczne, a także tradycje rolnicze, stanowiące potencjał dla rozwoju rolnictwa gminy Iwkowa. Średni wskaźnik klas bonitacyjnych wynosi 4,18 i jest najwyższy wśród gmin powiatu brzeskiego. Z punktu widzenia ochrony walorów środowiska przyrodniczego, część terenów rolnych w obrębie stoków o znacznym nachyleniu, powinna być sukcesywnie przekształcana w kierunku trwałych użytków zielonych, lub przeznaczona pod zalesienie. Zmiana kierunku użytkowania terenów rolnych w kierunku trwałych użytków zielonych lub zalesień może poprawić retencję i alimentację wód opadowych i roztopowych, ustabilizuje (w części) stoki predysponowane do inicjowania zjawisk morfodynamicznych, wzmocni walory ekologiczne drobnych kompleksów leśnych oraz wpłynie korzystnie na walory krajobrazowe. Strefy stokowe gminy Iwkowa sprzyjają rozwojowi produkcji rolniczej (głównie sadownictwu, ogrodnictwu i hodowli), a dobre warunki przyrodniczo-glebowe sprzyjają powstawaniu gospodarstw ekologicznych produkujących zdrową żywność. Korzystne warunki insolacyjne na stokach o ekspozycji południowej i zachodniej sprzyjają uprawom sadowniczym.

4. Potencjał turystyczny środowiska przyrodniczego, wynikający z walorów przyrodniczych, które są podstawą rozwoju różnych form turystyki. Potencjał turystyczny środowiska przyrodniczego stanowi pochodną jego atrakcyjności i przydatności

turystycznej. Atrakcyjność turystyczna rejonu Iwkowej jest bezdyskusyjna, z uwagi na walory przyrodnicze i krajobrazowe pogórzy i dolin, oraz dziedzictwo kulturowe (materialne i niematerialne), a także stan środowiska. Problemem jest właściwe zabezpieczenie funkcjonowania przyrody i trwałości walorów, stanowiących podstawę rozwoju turystyki. Dlatego użytkowanie turystyczne np. w terenach leśnych winno mieć charakter ekstensywny, polegający m.in. na: preferencji dla turystyki pieszej, rowerowej, narciarskiej (biegowej), konnej, z zakazem uprawiania sportów motorowych. Wskazana jest realizacja: obiektów małej architektury (urządzone miejsca odpoczynku z ławkami, koszami na śmieci) przy szlakach oraz w punktach widokowych.

5. **Walory krajobrazowe** obszaru gminy, wynikające z jakości i różnorodności środowiska przyrodniczego i kulturowego są bardzo zróżnicowane. Są jednym z cenniejszych elementów środowiska naturalnego. Obszarami o najwyższych walorach krajobrazowych są partie wierzchowinowo – grzbietowe, w których występują ciekawe wnętrza krajobrazu, tworzące malowniczą mozaikę leśno - łąkowo – rolną. Z bezleśnych odcinków dróg, prowadzonych wierzchowinami i najwyższymi partiami stoków rozciągają się szerokie, wieloplanowe panoramy widokowe na zalesione wzniesienia m.in. Pogórza Wiśnickiego, Pogórza Rożnowskiego, Beskidu Sądeckiego, Beskidu Wyspowego. Podobnie, z bezleśnych szczytów wzniesień, grzbietów, wierzchowin czy garbów (punktów widokowych) widać wielokierunkowe panoramy. Za ciekawe i wartościowe wnętrza krajobrazowe można uznać również koryta cieków i tereny przypotokowe z bystrzami (w górnych biegach), meandrami (w dolnych biegach), naturalną roślinnością łągową oraz otwarte tereny rolno – zadrzewieniowe tworzące malowniczą mozaikę („Szlak iwkowskich ról”). Gminę Iwkowa wyróżnia obecność licznych tablic informacyjnych w miejscach istotnych dla historii obszaru, wykonanych w stylu nawiązującym do tradycji, estetycznych, czytelnych, bardzo dobrych pod względem merytorycznym. Interesujące są również estetyczne, o jednolitej koncepcji obiekty małej architektury, typu wiaty, ławki, itp., oraz gęsta sieć szlaków (pieszych, rowerowych, kulturowych) poprowadzona w terenie czytelnie i wzbogacona o liczne, wzorcowo wykonane tabliczki z informacjami tekstowymi i graficznymi. Unikalne jest również to, że znaczna część zabudowań mieszkalnych, wraz z otaczającym je ogrodem jest nie ogrodzona, a funkcję optycznego wydzielenia działki często pełni jedynie roślinność (nasadzenia szpalerowe krzewów ozdobnych, zimozielonych). Sprawia to wrażenie transparentności i otwarcia mieszkańców i stanowi o specyfice krajobrazu osadniczego gminy Iwkowa.
6. **Wysoka wartość środowiska kulturowego**, z uwagi na dziedzictwo materialne Gminy Iwkowa (obiekty i zespoły zabytkowe) oraz krajobraz kulturowy będący efektem kształtowania przestrzeni na zasadzie ciągłości kulturowej. Przyroda i wykształcone przez wieki formy osadnicze, uwzględniające cechy środowiska naturalnego sprawiają, że przestrzeń Gminy Iwkowa odbierana jest jako harmonijna. Jest to współcześnie rzadko występujący walor, który wpływa na atrakcyjność obszaru. Wpisane w krajobraz układy osadnicze z zabudową i przekształconymi gospodarką rolną terenami otwartymi, świadczą o wysokiej wartości środowiska kulturowego, a tym samym wrażliwości jego mieszkańców. Do najcenniejszych obiektów zabytkowych należy zaliczyć: Kościół cmentarny pw. Nawiedzenia NMP w Iwkowej; Kaplica „Pustelnia św. Urbana” w Iwkowej; Kościół pw. NMP Wniebowziętej w Wojakowej; Założenie dworsko-parkowe w Kątach; Kapliczki, figury i krzyże przydrożne na terenie gminy Iwkowa; Suszarnie owoców.
7. **Walory kulturowe gminy oraz liczne imprezy je promujące**, które cieszą się dość sporym zainteresowaniem. Ponieważ świadomość własnego dorobku kulturowego społeczności jest wysoka, a tradycje kultywowane, każde miejsce, ciekawostka

historyczna związana z regionem, jego mieszkańcami, ich pracą, jest w przestrzeni wyeksponowana dzięki potencjałowi i zaangażowaniu m.in. stowarzyszeń społecznych. Dla potencjalnego klienta z zewnątrz, spoza regionu, mogą być one interesujące, pod warunkiem, że prezentacja tego dorobku kulturowego będzie np. połączona z inną formą turystyki, bądź rekreacji. Wstępnym działaniem powinno być opracowanie oraz wdrożenie interesującej, a przede wszystkim skutecznej reklamy, skierowanej do szerszego (niż region) grona odbiorców. Gmina organizuje już liczne imprezy plenerowe podkreślające walory turystyczne i krajobrazowe gminy m. in. „Rodzinny Rajd Rowerowy o Puchar Złotego Bicykla”, czy „Święto Suszonej Śliwki”. Ponadto odbywa się tam Ogólnopolski Konkurs poetycki im. Józefa Kosakowskiego i Biesiada Literacka” oraz Górski Maraton na Orientację.

8. **Dziedzictwo niematerialne, które** z natury jest ulotne i którego ochrona nie jest kompetencją studium, jednak to studium powinno stworzyć warunki dla jego ochrony. Dotyczy to głównie:
 - a) kultywowania tradycji ludowych przekazywanych z pokolenia na pokolenie, przejawiających się w przywiązaniu mieszkańców gminy do żywego folkloru. Zwyczaje, obrzędy, tradycje oraz śpiew i taniec są kultywowane przez zespoły folklorystyczne i śpiewacze oraz taneczno-wokalne. Na terenie gminy działają zespoły folklorystyczne (Mali Iwkowianie i Iwkowianie), skupiające 74 członków, taneczno-wokalne „Malwinki”, Iwkowska Orkiestra Dęta oraz Chór Parafialny w Wojakowej (45 członków),
 - b) obrzędowości, czyli zwyczajów związanych ze świętami religijnymi, porami roku czy wydarzeniami rodzinnymi takimi jak wesele, chrzciny.
9. **Stabilna sytuacja demograficzna** i stały wzrost liczby ludności, będący efektem dodatniego przyrostu naturalnego (pozwalającego zachować wymianę międzypokoleniową), pomimo ujemnego salda migracji, utrzymujący się w ciągu ostatnich 10 lat, jak również korzystniejsze, w świetle tendencji krajowych, wskaźniki demograficzne, oraz prognoza demograficzna na najbliższe 30 lat, zakładająca stały, powolny wzrost liczby mieszkańców gminy, są optymistycznymi symptomami dla dalszego jej rozwoju.

Notowane – w okresie objętym analizą to jest w latach 2005-2014, co dwa lata **ujemne saldo migracji nie miało dotychczas wpływu na systematyczny przyrost liczby ludności gminy, nie powinno również mieć wpływu na przyrost naturalny, który przez cały analizowany okres był wartością dodatnią. Potwierdza to notowany w gminie Iwkowa od 2005-2014 roku, (poza rokiem 2010), systematyczny wzrost liczby ludności.**
10. **Wynikające z prognoz demograficznych zapotrzebowanie na nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie**, które znacznie przekracza chłonność wolnych od zabudowy działek, położnych w zespołach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Dotyczy to w szczególności zapotrzebowania na tereny mieszkalnictwa i usług, ale również zabudowy letniskowej i pensjonatowej. Jest to uwarunkowane głównie niewielkimi powierzchniami (w stosunku do powierzchni gminy) obszarami istniejącej zwartej zabudowy, skupiającymi się w centrach wsi i wzdłuż dróg powiatowych. Sytuacja ta jest również podyktowana brakiem obowiązujących planów miejscowych, w których znaczne powierzchnie terenów byłyby przeznaczone pod zabudowę. Odpowiedzią na zapotrzebowanie wyrażone w m² powierzchni użytkowej, (stanowiące 64% chłonności wolnych od zabudowy działek), będzie sformułowanie zapisów studium pozwalające na wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych. Umożliwi to uwzględnienie licznych

wniosków mieszkańców gminy złożonych do studium, ale przede wszystkim lokalizowanych w pierwszej kolejności w obszarze aglomeracji, z uwagi na konieczność ograniczenia kosztów wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej terenów otwartych, rolnych, dotychczas chronionych przez zabudowę.

11. **Korzystne warunki dla rozwoju agroturystyki**, uzupełniającej działalność w zakresie rolnictwa (agroturystyka może być prowadzona wyłącznie jako świadczenie usług turystycznych przez rolników), ponieważ aż 86% gospodarstw domowych czerpie dochody z działalności rolniczej. Dotyczy to w zasadzie całej gminy, gdzie korzystne warunki dla agroturystyki przejawiają się m.in. wysokim i stale rosnącym standardem mieszkań w zabudowie zagrodowej (powierzchnia, stan techniczny). Ważnym elementem winna być kontynuacja rozwoju agroturystyki oraz turystyki wiejskiej w zakresie lokalnych specjalizacji rolniczych, sadowniczych, pszczelarskich, a także prowadzenia upraw winorośli. Obszar ten sprzyja funkcjonowaniu stadnin i tworzeniu szlaków turystyki konnej.
12. **Szlaki turystyczne**, czyli przechodzące przez teren gminy Iwkowa trasy piesze i rowerowe szlaki turystyczne:
 - a) Szlak Iwkowskich ról — oznaczony tablicami z nazwami ról, znaczącymi tożsamość wiejskich osiedli i osiadłych tu od wieków Iwkowian. To jeden z fenomenów tożsamości, a zarazem odrębności kulturowej tego obszaru, świadczący o przywiązaniu mieszkańców Iwkowej do tradycji i przeszłości.
 - b) Szlak zielony — szlak pieszy.
 - c) Szlak czarny — szlak pieszy.
 - d) Szlak Powstańców z wariantem rodzinnym - szlak pieszy.
 - e) Szlak spacerowy Świętego Urbana.
 - f) Szlak suszonej śliwki — szlak pieszy.
 - g) Ścieżka spacerowa do punktu widokowego w Połomiu Małym.
 - h) Karpacki Szlak Rowerowy - będący częścią systemu szlaków przebiegających przez Karpaty.
 - i) Trasa edukacyjna „Szlak uwolnienia Jana Karskiego”.
 - j) Duża Pętla Rowerowa.
 - k) Mała Pętla Rowerowa.
13. **Wykorzystanie niezabudowanych terenów otwartych** dla utworzenia ogólnodostępnych przestrzeni publicznych związanych z rekreacją. Dotyczy to szczególnie miejsc wyjątkowych panoram i otwarć widokowych. Pozwoli to na ich udostępnienie i zagospodarowanie jako ciągów spacerowych, szlaków rowerowych i szlaków dla jazdy konnej, czy terenów dla uprawiania turystyki narciarskiej – narciarstwo biegowe. Na ww. terenach należy wykluczyć lokalizację budynków. Na części z tych terenów istnieje również możliwość ich wykorzystania dla organizacji imprez masowych (kulturalnych i sportowych) oraz lokalizacji nowej zabudowy związanej z obsługą rekreacji (amfiteatry, parki sportowe, kompleksy sportowo-rekreacyjne, pola namiotowe i biwakowe, parkingi rowerowe).
14. **Duża skuteczność Urzędu Gminy Iwkowa** w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (funduszy, pożyczek i dofinansowań) na realizację inwestycji celu publicznego wynikających z zadań własnych realizowanych na terenie Gminy Iwkowa w okresie ostatnich kilku lat. W perspektywie najbliższych 30-stu lat gmina będzie zobligowana sukcesywnie "wyposażać" nowe tereny przewidziane do zabudowy w niezbędną infrastrukturę techniczną i społeczną. Związane z tym wysokie koszty dla budżetu

gminy, zostaną w dużej mierze zrefundowane ze środków UE, pod warunkiem utrzymania się korzystnych tendencji wynikających z dużej dostępności do środków publicznych oraz dotychczasowego zaangażowania władz gminy i pracowników urzędu w ich pozyskiwanie.

1.3. BARIERY I OGRANICZENIA ROZWOJU GMINY IWKOWA

Bariery i ograniczenia rozwoju gminy Iwkowa określone są przez:

1. **Ograniczone zasoby wód powierzchniowych i podziemnych**, które w przypadku intensywnego rozwoju gminy, połączonego ze znacznym zwiększeniem zapotrzebowania na wodę, mogą okazać się niewystarczające. Przy długotrwałych suszach wydajność zarówno studzien kopanych, jak i lokalnych ujęć wody znacząco spada (bywa, że studnie wysychają zupełnie). Przy wzrastającym zapotrzebowaniu na wodę, koniecznym jest więc jej pozyskiwanie spoza terenu gminy. Nadmierna eksploatacja płytkich poziomów wodonośnych w strefach stokowych (a tu zlokalizowane są ujęcia wody), skutkuje obniżeniem przepływów lokalnych cieków oraz trwałym zanikiem cieków dotychczas okresowych.

Eksploatacja wód podziemnych z czwartorzędowych poziomów wodonośnych (dolinki większych potoków) może prowadzić do powstawania lokalnych lejów depresyjnych, które ograniczą możliwość korzystania z wód podziemnych w terenach sąsiadujących z ujęciem, na skutek obniżania się poziomu zwierciadła wody. Wykorzystanie zasobów w/w poziomów wodonośnych jest ograniczone również z uwagi na brak dostatecznej izolacji od powierzchni (infiltracja zanieczyszczeń wraz z opadami w głąb), która może skutkować obniżeniem jakości wód.

Wody poziomów wodonośnych trzeciorzędowych i kredowych nie są eksploatowane, ponieważ brak jest szczegółowego rozpoznania hydrogeologicznego tych wód. Czynnikiem niesprzyjającym ewentualnej eksploatacji, jest ich głębokość zalegania.

2. **Procesy przyrodnicze, głównie geodynamiczne i hydrologiczne, mające najistotniejsze znaczenie w aspekcie zagospodarowania przestrzennego terenu gminy Iwkowa.** Ograniczeniami dla rozwoju, a miejscami wykluczającymi zainwestowanie, jest występowanie licznych osuwisk (aktywnych, okresowo aktywnych lub nieaktywnych) oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi. Zagrożenie wystąpienia ruchów masowych mogą spotęgować niewłaściwe lokalizacje obiektów budowlanych, brak roślinności na stokach i wprowadzanie sztucznych podcięć stoków, skarp itp. Procesy osuwiskowe, spełzywanie, obrywy i spływy zachodzą powszechnie na terenie całej gminy, za wyjątkiem centralnej jej części, gdzie nie stwierdzono występowania osuwisk, z uwagi na niewielkie deniwelacje terenu i małe nachylenie stoków. Tereny zagrożone ruchami masowymi wyznaczone zostały w zachodniej części gminy pomiędzy Iwkową a Wojakową, na południowym – zachodzie i na południu w Grabiach, Granicach i Dobrocieszu, na północnym i południowym stoku Góry Szczelby, a także na wschodzie gminy wzdłuż rzeki Beli. Dynamika występowania ww. procesów rośnie pod wpływem nawałnych opadów deszczu czy intensywnego topnienia pokrywy śnieżnej. W przypadku wystąpienia ekstremalnych opadów, zjawiska osuwiskowe mogą pojawiać się również w terenach stokowych, dotychczas uznawanych za bezpieczne. Na terenie gminy Iwkowa rozpoznano łącznie 149 osuwisk, w tym 11 aktywnych, 74 okresowo aktywnych, 52 nieaktywne, 12 złożonych (z różnym stopniem aktywności) oraz 9 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Wszystkie osuwiska zajmują łącznie obszar o powierzchni 4,29 km². Najwięcej osuwisk - 93, co stanowi 62% wszystkich osuwisk gminy, wyznaczono w południowo – zachodniej i zachodniej części gminy (obręb Beskidu Wyspowego). Osuwiska te charakteryzują się dużymi powierzchniami. Większość osuwisk na obszarze gminy Iwkowa znajduje się na obszarach zabudowanych. Wykazują one duże zróżnicowanie pod względem wielkości, charakteru, a także częstotliwości występowania. Bardzo poważne zagrożenie dla stabilności gruntu powodują przybory rzek, gdyż siła przepływu wód wezbraniowych uruchamia procesy erozyjne, w tym intensyfikuje erozję boczną, co może prowokować ruchy masowe w terenach przypotokowych. Osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem zostały wyznaczone w

ramach Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej – SOPO, opracowanie (2009) na „*Mapach osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi – Gmina Iwkowa, powiat brzeski, województwo małopolskie*”. Na terenach osuwiskowych należy wykluczyć lokalizację zabudowy, a działalność człowieka należy znacznie ograniczyć. Ewentualna realizacja inwestycji, jak też zabezpieczanie osuwiska, musi być poprzedzona opracowaniem dokumentacji geologiczno – inżynierskiej. Dotyczy to również osuwisk nieaktywnych. Ograniczeniem dla zagospodarowania jest również występowanie zjawisk powodziowych. Dotyczy to terenów przypotokowych Białej, Beli i Dobrocieszki (w mniejszym stopniu drobniejszych cieków), dla których na podstawie obserwacji i wywiadów z mieszkańcami wyznaczono strefy możliwych zjawisk powodziowych. Według *Planu Zarządzania Kryzysowego Gminy Iwkowa* zagrożonych jest 25 ha gruntów, na których znajduje się ok. 40 budynków (mieszkalnych, gospodarczych, usługowych). Ewentualnej ewakuacji podlegałoby ok. 270 osób.

3. **Pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozwój rolnictwa**, w tym: duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych (powierzchnia średniego gospodarstwa na terenie gminy to ok. 2,7 ha); zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej, co powoduje, iż większość gospodarstw rolnych produkuje praktycznie wyłącznie na własne potrzeby.
4. **Rozdrobnienie własności gruntów i działek**, co wpływa na brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na terenie gminy, szczególnie dużych, uzbrojonych terenów komunalnych, hamuje rozwój większych zakładów pracy oraz atrakcyjnego zagospodarowania turystycznego na terenie gminy. Najwięcej gruntów pod względem ilościowym (powierzchnia w ha) stanowi własność osób fizycznych (ponad 96% ogólnej powierzchni gminy). Dotyczy to przede wszystkim gruntów zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, zabudową zagrodową i zabudową usługową (pensjonaty, sklepy itp.), jak również niezabudowanych działek rolnych i leśnych. Obecnie (koniec 2018) w zasobie nieruchomości komunalnych znajdują się nieruchomości o powierzchni 27,9 ha. Są to głównie działki zlokalizowane w pasach drogowych dróg lokalnych oraz działki pod budynkami usług publicznych, zabudowane głównie budynkami szkół i przedszkoli.
5. **Konieczność wyłączenia z zainwestowania terenów cennych pod względem przyrodniczym**, tj. takich jak: obszary węzłowe i biocentra, strefy ekotonowe od kompleksów leśnych, strefy powiązań ekologicznych, strefy ekologiczne potoków, tereny źródłiskowe, tereny o wysokiej ekspozycji krajobrazowej współtworzące harmonijne struktury łąkowo – zadrzewieniowo - leśne.
6. **Niedoinwestowanie w zakresie zagospodarowania turystycznego**, głównie brak urządzonych atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych i miejsc do wypoczynku, w tym weekendowego dla mieszkańców aglomeracji oraz bazy gastronomicznej (3 domy weselne) i noclegowej (3 pensjonaty i kilka gospodarstw agroturystycznych).
7. **Trudności formalno – prawne związane z rozwojem infrastruktury technicznej**, spowodowane koniecznością prowadzenia sieci na terenach prywatnych, przy jednoczesnym nie sprzyjającym takim inwestycjom prawie (ograniczenie dla rozwoju sieci rozdzielczych wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, czy energetycznych).
8. **Koszty związane z koniecznością realizacji infrastruktury, przy bardzo rozproszonym osadnictwie oraz** w wypadku rozwoju funkcji osiedleńczych w terenach trudnodostępnych, w tym osiedlach położonych na stokach o dużych spadkach. Katalog inwestycji przewidzianych do realizacji w okresie najbliższych 30-lat zawiera, poza realizacją inwestycji związanych stricte z infrastrukturą techniczną (nowe drogi,

wodociąg, sieci kanalizacji sanitarnej), również realizację inwestycji, dla których gmina będzie musiała wykazać się prawem do dysponowania nieruchomością, typu: parkingi, boiska sportowe, przestrzeń publiczna w centrach wsi. Z uwagi na zbyt małą ilość wolnych od zabudowy działek, znajdujących się w komunalnym zasobie nieruchomości, konieczne będzie nabycie na rzecz gminy innych nieruchomości, o znacznej powierzchni gruntu, co niewątpliwie wpłynie na wzrost kosztów poszczególnych inwestycji.

9. **Budżet gminy Iwkowa**, który w podsumowaniu ostatnich kilku latach charakteryzuje się deficytem. Jednakże prognozowane wydatki nie przekraczają zwykle poziomu założonego na początku danego roku obrachunkowego, jak również współczynnika prognozy długu, którego spełnienie, zgodnie z ustawą o finansach publicznych jest wymagane. Zarówno sprawozdanie z wykonania budżetu i informacja o stanie mienia Gminy Iwkowa, jak również projekt uchwały budżetowej, uzyskują corocznie pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej. Z punktu widzenia interesu gminy, ważne jest więc, aby planowane w związku z opracowaniem studium inwestycje publiczne nie zwiększyły wydatków majątkowych gminy w sposób powodujący istotną zmianę prognozy długu.

1.4. GŁÓWNE PROBLEMY I KONFLIKTY.

1.4.1. PROBLEMY I KONFLIKTY ZWIĄZANE Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZESTRZENNYM GMINY, zdefiniowane pod kątem potrzeb społecznych i ochrony tożsamości gminy Iwkowa:

1. **Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz kulturowe gminy**, wymagają ochrony ze względu nie tylko na wartość samą w sobie, ale przede wszystkim z uwagi na fakt, iż podnoszą atrakcyjność terenów dla rozwoju różnych funkcji społecznych i gospodarczych, w tym głównie rozwoju turystyki i rekreacji. Ochrona przed zabudową osnowy ekologicznej gminy, którą tworzy system terenów przyrodniczo aktywnych – obszarów węzłowych, płątów i korytarzy ekologicznych, warunkuje utrzymanie względnej równowagi ekologicznej środowiska przyrodniczego gminy, wzbogaca jej strukturę materialno-funkcjonalną i urozmaica krajobraz w sensie fizjonomicznym. Priorytetowym działaniem w Gminie Iwkowa winna być ochrona krajobrazu, z uwagi m.in. na położenie w ekologicznym Karpackim Korytarzu Pogórzy. Istotna jest też ochrona korytarzy ekologicznych Małopolski, szczególnie w zachodniej części gminy. Niestety duża część złożonych przez mieszkańców wniosków, zarówno do studium, jak też planu miejscowego, wymaga naruszenia zarówno walorów przyrodniczych, krajobrazowych, jak i kulturowych. Ochrona walorów krajobrazowych i kulturowych wymaga wprowadzenia w studium ograniczenia rozpraszania zabudowy w strefie wzniesień oraz ich ochrony przed nową zabudową. Wprowadzanie nowych budynków możliwe w formie uzupełniania istniejących przysiółków. W kontekście powyższego, zarysowuje się konflikt, a nawet szereg konfliktów, które wymagają osiągnięcia wielu kompromisów, zarówno ze strony mieszkańców i władz gminy, jak też instytucji opiniujących i uzgadniających procedowane studium.
2. **Brak przestrzeni publicznych, a w konsekwencji systemu przestrzeni publicznych w gminie.** Z uwagi na duże rozproszenie zabudowy, wskazanie rejonów dla lokalizacji ww. przestrzeni na terenie gminy Iwkowa, a na pewno zaproponowanie systemu przestrzeni publicznych może być bardzo trudne. Przestrzenie publiczne łączą mieszkańców, są miejscami spotkań i integracji społeczności gminy z przybywającymi do gminy turystami oraz wpływają na standard przestrzeni. Dla rozwoju funkcji rekreacyjnych jednakowo ważne są przestrzenie w terenach zurbanizowanych, jak i w terenach otwartych, które z uwagi na ich ekspozycję w krajobrazie oraz walory widokowe, jako struktury przestrzenne, powinny posiadać status przestrzeni publicznej i być chronione przed zabudową. Dla jakości przestrzeni publicznej, w tym terenów otwartych, równie ważne jest także to, jak jest ona postrzegana i widoczna w skali „makro”, z otaczających wyniosłości. W wypadku Iwkowej dotyczy to widoczności zabudowy, zlokalizowanej głównie w dolinach, jak też otaczających gminę terenów otwartych, tworzących malowniczą mozaikę leśno - łąkowo – rolną, głównie w partiach wierzchowinowo – grzbietowych o najwyższych walorach krajobrazowych. Bezleśne szczyty wzniesień, grzbietów, wierzchowin czy garbów to również interesujące punkty widokowe z wielokierunkową panoramą. Dlatego ważne jest nie tylko kształtowanie dachów budynków – ich kształtu i kolorystyki, ale także estetyczne zagospodarowanie eksponowanych krajobrazowo stoków.
3. **Niezadowalająca jakość środowiska**, przede wszystkim zanieczyszczenie bakteryjne wód powierzchniowych i zanieczyszczenie atmosfery, mimo braku na terenie gminy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie większych źródeł zanieczyszczeń i skażenia środowiska, które w znaczący sposób wpływałyby na stan środowiska. Wynika to przede wszystkim z braku systemu kanalizacji sanitarnej oraz

funkcjonowania uciążliwych systemów grzewczych opartych na paliwie stałym, głównie węgla.

4. **Mały potencjał wód powierzchniowych**, mimo występowania licznych cieków oraz **relatywnie niskie zasoby wód podziemnych**, które w przypadku intensywnego rozwoju gminy, połączonego ze znacznym zwiększeniem zapotrzebowania na wodę, mogą okazać się niewystarczające i stanowić barierę w rozwoju gminy.
5. **Ilość i jakość nośników informacji wizualnej**. Różnego rodzaju tablice reklamowe, szyldy i banery reklamowe, lokowane nie tylko przy drogach publicznych, ale również na elewacjach budynków, skutecznie dewaloryzują a nawet dewastują krajobraz, uniemożliwiając w wielu miejscach jego odbiór. Często trudno spostrzec zarysy wzniesień znad wyrastającego lasu kolorowych reklam i tablic informacyjnych. Najskuteczniejszym narzędziem pozwalającym na uporządkowanie chaosu reklamowego byłoby przyjęcie przez Radę Gminy uchwały, stanowiącej prawo miejscowe, do której delegacje daje ustawa z dnia 10 czerwca 2015 roku, o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U z 2015 r., poz. 774). Uporządkowanie polityki gminy w zakresie nośników informacji wizualnej, może nastąpić poprzez uchwalenie prawa miejscowego, które pozwoli na określenie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Ponieważ ww. uchwała, może przewidywać różne regulacje dla wybranych obszarów gminy określając w sposób jednoznaczny ich granice, możliwe jest również objęcie terenów otwartych zakazem lokalizacji urządzeń reklamowych.
6. **Przebieg projektowanej drogi krajowej, przez obszar gminy** (w ramach przebudowy drogi krajowej DK 75 klasy GP na odc. Brzesko-Nowy Sącz). Jest to zadanie inwestycyjne wskazane w Programie Budowy Dróg Krajowych i Autostrad na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) - uchwała nr 105/2017 Rady Ministrów z 12 lipca 2017 r. poz. 114, pn. "Budowa drogi krajowej nr 75 odc. Brzesko-Nowy Sącz". Przebieg drogi obciążonej dużym ruchem samochodowym wywołuje kolizje funkcjonalne w obszarze zabudowy i koncentracji usług, gdzie występuje też lokalny ruch samochodowy i pieszy. Na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do opracowania studium, GDDKiA nie zgłosiła w tej sprawie żadnych wniosków. Proponowany natomiast jej przebieg już wywoływał duże emocje w społeczeństwie (aktualnie, tj. luty 2018 r., przedstawiono 2 warianty jej przebiegu na terenie gminy, przy czym rozważany jest częściowy przebieg w tunelu, który ma wlot w Lipnicy Murowanej, a wylot w Iwkowej). W studium rekomenduje się wariant tzw. brązowy - korytarz KS 1.0., uwzględniający przebieg proponowany przez Władze Gminy, a który zyskał wstępną akceptację mieszkańców gminy (jest on korzystny również dla migracji zwierząt, gdyż rozważany jest też przez wykonawcę przebieg tego wariantu częściowo w tunelu). Wariant tzw. zielony KS 2.0 jest niekorzystny dla gminy i jej mieszkańców z uwagi na przebieg drogi przez tereny zainwestowane. Przebieg wariantu drogi DK75 pokazany jest na studium jako przebieg orientacyjny. Dopiero decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (planowana na 2020 r.) wskaże ostatecznie korytarz drogi do realizacji.
7. **Brak miejsc parkingowych, w tym głównie w centrach sołectw**, w kontekście wzrastającego ruchu samochodowego i turystycznego (tzw. turyści weekendowi). Problem jest o tyle istotny, iż na terenie gminy brak jest terenów własności gminy, korzystnych dla realizacji parkingów. Problem ten winien być rozwiązany, poprzez

wskazanie na etapie studium rejonów lokalizacji parkingów, a na etapie planu miejscowego wskazanie szczegółowych ich lokalizacji.

8. **Zdecydowanie wyższe**, niż w pozostałych częściach Polski, **koszty realizacji zadań publicznych, głównie wyposażenia terenów osiedleńczych w infrastrukturę techniczną i drogową**, co związane jest przede wszystkim ze zróżnicowanym ukształtowaniem terenu i strukturą osadniczą (rozproszenie zabudowy).

1.4.2. PROBLEMY RZUTUJĄCE NA METODĘ ZAPISU STUDIUM:

1. **Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych**, stanowią jedno z uwarunkowań, które musi być uwzględnione w opracowywanym studium. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych wymagają ustalenia w planach miejscowych zasad zagospodarowania, w tym wyłączenia terenów osuwisk aktywnych ciągle i okresowo, a nawet osuwisk nieaktywnych z zabudowy. W związku z powyższym tereny te muszą być uwzględnione w opracowywanym studium. Część osuwisk na terenie gminy Iwkowa ma genezę naturalną i w takiej sytuacji większość działań zabezpieczających wydaje się bezcelowa. Dla pozostałych, gdzie istnieje prawdopodobieństwo, że mogą być inicjowane bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka, należy wprowadzić zakaz zabudowy, utrzymać istniejące zadrzewienie lub zalesienie (lub realizować dolesienia), wprowadzić zakaz zmian warunków gruntowo – wodnych zarówno w obrębie osuwisk, jak i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.
2. **Znaczne rozproszenie zabudowy**, jej wejście w rozległe tereny przyrodniczo – rolne, spowodowało m.in. zanik wyraźnej granicy pomiędzy terenami otwartymi, a terenami osadniczymi. Podobny efekt przynosi również lokalizacja zabudowy w strefach ekotonowych od kompleksów leśnych (również bezpośrednio przy ścianie lasu). Jakość walorów krajobrazowych obszaru gminy Iwkowa została uszczuplona, a miejscami zdegradowana m.in. poprzez rozproszenie zabudowy i wchodzenie z zabudową w strefy przypotokowe, strefy przyleśne, w wyższe partie stoków o dużej ekspozycji krajobrazowej oraz w strefy wierzchowinowo – grzbietowe. Również mały udział zieleni, w tym wysokiej, wokół nowo powstających obiektów oraz mała ilość obiektów mieszkalnych i gospodarczych o tradycyjnej architekturze obniża walory krajobrazowe gminy. Rewitalizacja zdegradowanych walorów krajobrazowych jest bardzo trudna, a w wielu przypadkach niemożliwa, z uwagi m.in. na to, że raz podjęte w świetle obowiązującego prawa ustalenia lokalizacyjne, przesądzające o zagospodarowaniu terenu, praktycznie uniemożliwiają powrót do stanu poprzedniego.
3. **Źródłem** wielu problemów są zagadnienia **związane z ochroną przeciwpowodziową**, zwłaszcza w kontekście istniejącego zainwestowania dolin potoków (o dużym potencjale powodziowym) i związanego z tym uszczuplenia naturalnej obudowy biologicznej cieków. Wymaga to wykluczenia pewnych rejonów na terenie gminy Iwkowa z zabudowy. Tereny szczególnego zagrożenia powodzią, za które zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo wodne uznano obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym należy uwzględnić w studium. Dla cieków wodnych płynących w gminie Iwkowa nie ma wyznaczonych terenów szczególnego zagrożenia powodziowego (ISOK). Na podstawie obserwacji terenowych oraz wywiadów z mieszkańcami można stwierdzić, że czasie wezbrań, wody powodziowe potoków w górnych i środkowych biegach mieszczą się w swoich głęboko wyerodowanych korytach. Dla dolnych odcinków cieków, wody powodziowe mogą w skrajnych przypadkach zalewać cały obszar płaskodennych dolinek. Możliwe jest również

podtapianie strefy przypotokowej na skutek podwyższania się poziomu wód gruntowych przy długo utrzymujących się wysokich stanach wód potoków.

Strefy możliwych zjawisk powodziowych, zawierają się w strefach ekologicznych cieków, a mając charakter orientacyjny, mogą ulegać intensyfikacji na skutek różnych, pozaprzyrodniczych czynników. Wyjątkiem są szerokie dolinki większych cieków, gdzie podtopienia mogą pojawiać się w całej strefie dolinnej (strefa możliwych zjawisk powodziowych jest szersza niż strefa ekologiczna). Strefy ekologiczne cieków i strefy możliwych zjawisk powodziowych, mają charakter jedynie orientacyjny, z uwagi na różnice w faktycznym przebiegu cieków w terenie, a przebiegiem cieków wyznaczonych na mapach topograficznych. Wyznaczanie zasięgu wód powodziowych poszczególnych potoków wyłącznie w oparciu o obserwacje terenowe i wywiady z miejscową ludnością nie pozwala na precyzyjne określenie zasięgu wód powodziowych (szczególnie ekstremalnie wysokich, a pojawiających się stosunkowo rzadko). Ponieważ spodziewać się można dalszego dogęszczania zabudowy w dolinkach, problemem będzie wyznaczenie bezpiecznych terenów do zabudowy. Na pewno jednak należy uwzględnić w studium zalecenia RZGW, obecnie Wody Polskie w sprawie wykluczenia z zainwestowania terenów w min. odległości 10 metrów licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej, ustanawiając pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych z zakazem zabudowy.

2. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IWKOWA

Uwzględniając zebrane materiały oraz przeprowadzone analizy, w tym analizę obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa” (2001 r.) oraz prognozę demograficzną i bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, a także zdefiniowane w Rozdziale II – część ogólna, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, przyjęto następujące cele zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa, które stanowiły wytyczne dla określenia kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Jako długookresowy cel zagospodarowania przestrzennego przyjęto:

„Zrównoważony rozwój gminy gwarantujący stworzenie przyjaznej przestrzeni dla mieszkańców i turystów, poprzez podnoszenie atrakcyjności turystyczno – wypoczynkowej, wykorzystując potencjał związany z położeniem geograficznym i atrakcyjnością dla osadnictwa.”

Jako cele strategiczne, pozwalające na realizację ww. celu głównego, ustalono:

1. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju gminy poprzez stworzenie warunków do inwestowania na terenach korzystnych pod względem ekofizjograficznym, z uwzględnieniem ochrony przyrody i krajobrazu.
2. Realizacja projektów ustalonych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Iwkowa na lata 2016-2024, przyjętym uchwałą Nr XXXVI/225/17 Rada Gminy w Iwkowej z dnia 25 września 2017 r., zmienioną uchwałą Nr IV/39/19 Rada Gminy w Iwkowej z dnia 28 stycznia 2019 r.
3. Poprawa standardu zamieszkiwania i wypoczynku turystów, m.in. poprzez rozbudowę infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrach miejscowości.
4. Rozwój agroturystyki oraz tworzenie stref aktywności gospodarczej.
5. Poprawa standardu życia i prowadzenia działalności gospodarczej poprzez zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej.
6. Utrzymanie tożsamości kulturowej gminy Iwkowa, w tym ochrona niezabudowanych terenów otwartych.
7. Zapobieganie degradacji krajobrazu.
8. Stworzenie na bazie wartości kulturowych i krajobrazowych silnej marki turystycznej – Gmina Iwkowa.

III. ROZDZIAŁ III - CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA (kierunki zagospodarowania przestrzennego)

1. Część szczegółowa „Studium...” określa politykę przestrzenną gminy, w tym elementy regulacyjne w postaci lokalnych zasad zagospodarowania obszaru gminy oraz inne ustalenia wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zasady zagospodarowania gminy Iwkowa przyjęte w „Studium...”, wynikają bezpośrednio z warunków lokalnych panujących w gminie (uwarunkowań) i są w nich uwzględnione.
2. Studium wskazuje kierunki rozwoju w dziedzinach związanych z gospodarką przestrzenną poprzez nakreślenie wizji rozwoju przestrzennego, w której:
 - a) granice pomiędzy wydzielonymi na rysunku „Studium...” obszarami oznaczonymi różnymi kolorami i symbolami, nie są liniami rozgraniczającymi w rozumieniu ustaleń planów miejscowych. Stanowią one orientacyjny zasięg obszarów o określonym w studium dominującym przeznaczeniu,
 - b) zasięg wydzielonych obszarów przedstawionych na rysunku „Studium...” może być korygowany w planach miejscowych, jeżeli chodzi o ich zmniejszenie i zwiększenie, przy czym ich poszerzenie nie powinno przekroczyć 15 metrów, przy uwzględnieniu przebiegu granic ewidencyjnych działek;
 - c) ostateczny zasięg obszarów o których mowa w pkt b oraz ich przeznaczenie, należy ustalić w planach miejscowych, przy uwzględnieniu:
 - lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym skarp, lokalnych podmokłości, terenów osuwiskowych oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
 - przebiegu dróg zgodnych z projektami budowlanymi dróg, a także zabezpieczenia terenów niezbędnych dla ich realizacji, w tym węzłów i skrzyżowań;
 - pasa stanowiącego obudowę biologiczną potoków, wolnego od zabudowy, przy czym w związku z położeniem gminy w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego, obowiązuje odsunięcie nowych obiektów budowlanych, co najmniej o 10 metrów od linii brzegów rzek, tj. cieków naturalnych i naturalnych zbiorników wodnych, z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania oraz wyjątków wynikających z uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego;
 - aktualnej klasyfikacji gruntów rolnych i leśnych.
3. W „Studium...”:
 - a) nie wskazuje się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości, dokonywanych zgodnie z Działem III, Rozdz. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, ze względu na specyfikę terenu oraz nie wyznaczenie nowych, dużych obszarów do zabudowy,
 - b) nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - c) nie uwzględnia się wojewódzkiego rejestru zadań rządowych, gdyż nie zawiera on zadań realizowanych na obszarze gminy Iwkowa,
 - d) nie wyznacza się obszarów o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w art. 10 ust. 2 pkt 12, pkt 13, 14, 14a, 15, 16 oraz wymienionych w pkt 8 obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp na podstawie przepisów odrębnych, z uwagi na brak ich występowania na obszarze gminy Iwkowa.

1. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY IWKOWA I ZMIAN W JEJ STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ

- 1) Na terenie gminy Iwkowa, wydziela się następujące obszary dla prowadzenia polityki przestrzennej, które uwzględniono w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy i które należy uwzględniać przy opracowywaniu planów miejscowych:
 - a) obszary zurbanizowane – uwzględniające tereny wyznaczone w bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę, stanowiące zwarty układ przestrzenny, położone wzdłuż dróg publicznych we wszystkich sołectwach,
 - b) obszary do urbanizacji – obejmujące tereny w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, w tym m.in. tereny przysiółków, posiadających dostęp do dróg publicznych,
 - c) obszary otwarte - obejmujące tereny przyrodnicze, leśne oraz tereny rolne z enklawami lasów i zadrzewień, w tym tereny rolne z czytelnym pierwotnym układem łąnów.
- 2) Uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Iwkowa, w tym ustalenia obowiązującego planu miejscowego, istniejące zainwestowanie oraz złożone przez mieszkańców wnioski, wydziela się następujące główne strefy funkcjonalno-przestrzenne:
 - a) strefy osiedleńcze wielofunkcyjne (obszary zurbanizowane i do urbanizacji), do ekstensywnego zagospodarowania, o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i o zróżnicowanych funkcjach (mieszkalnictwo, zabudowa zagrodowa, budownictwo rekreacji indywidualnej, usługi, drobna wytwórczość, rekreacja i sport, produkcja, zieleń, infrastruktura techniczna itd.). Zakłada się zwiększenie udziału różnego rodzaju usług, przy czym poza terenami do zabudowy z preferencją usług służących obsłudze ruchu turystycznego (z ograniczeniem obiektów kubaturowych). Zakłada się poszerzenie w niewielkim zakresie terenów już zabudowanych oraz zróżnicowanie intensywności zabudowy w zależności od funkcji i położenia terenu w stosunku do układu komunikacyjnego,
 - b) strefy rolnicze o dominującej funkcji rolniczej, z dopuszczeniem uzupełniania zabudowy w istniejących siedliskach i lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej i obiektów produkcji rolniczej. Dopuszcza się w tej strefie lokalizację zabudowy rekreacji indywidualnej oraz terenów rekreacji i sportu, z ograniczeniem lokalizacji obiektów kubaturowych,
 - c) strefy przyrodnicze o funkcji leśnej i rolniczej (tereny otwarte z zakazem nowej zabudowy, w tym parki leśne), obejmujące większe kompleksy lasów oraz tereny rolne, możliwe do zalesień.
- 3) Ww. strukturę funkcjonalną gminy dopełniają:
 - a) lokalne ciągi migracyjne związane z rzekami i potokami,
 - b) tereny o najwyższych walorach krajobrazowych wskazane do ochrony, w obrębie których wstępują punkty widokowe o szczególnych walorach widokowych i ciągi komunikacyjne o wysokich walorach widokowych oraz tereny rolne z czytelnym pierwotnym układem łąnów,
 - c) elementy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego,
 - obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków;
 - obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków;
 - udokumentowane stanowiska archeologiczne,
 - d) podstawowy układ komunikacyjny, który tworzą drogi publiczne (krajowa - projektowana, powiatowe i gminne),

- e) podstawowe obiekty infrastruktury technicznej (oczyszczalnia ścieków w Kątach, obiekty zaopatrzenia w wodę, obiekty związane z zasilaniem gazem, linie elektroenergetyczne).
- 4) W ww. strefach, na rysunku studium nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”, zostały wydzielone obszary oznaczone stosowną grafiką i symbolem literowym lub stosowną grafiką bez oznaczenia literowego, a w Rozdziale III ust. 2 ustaleń „Studium...”, przyjęto dla nich kierunki dominującego przeznaczenia oraz wskaźniki w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów.
- 5) W rozwoju przestrzennym gminy Iwkowa należy zachować równowagę w zagospodarowaniu pomiędzy obszarami urbanizacji i obszarami otwartymi, w tym m.in. poprzez ograniczenie terytorialnego rozwoju zainwestowania gminy (znacznego powiększania obszarów urbanizacji). Proces przekształcania gminy winien być ukierunkowany na przekształcenia i uzupełnienia istniejącej struktury zabudowy, pozwalające na osiągnięcie coraz wyższych standardów funkcjonalnych, estetycznych, środowiskowych i infrastrukturalnych. Związany z tym będzie intensywny rozwój jakościowy, polegający na poprawie standardów zamieszkania, obsługi turystów i wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną i techniczną. Poprawa jakości przestrzeni wymaga podjęcia również działań zmierzających do uporządkowania nośników informacji wizualnej. Najskuteczniejszym narzędziem pozwalającym na uporządkowanie chaosu reklamowego byłoby przyjęcie przez Radę Gminy Iwkowa uchwały, stanowiącej prawo miejscowe, do której delegacje daje ustawa z dnia 10 czerwca 2015 roku, o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U z 2015 r., poz. 774). Uporządkowanie polityki gminy w zakresie nośników informacji wizualnej, może nastąpić poprzez uchwalenie prawa miejscowego, które pozwoli na określenie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Ponieważ ww. uchwała, może przewidywać różne regulacje dla wybranych obszarów gminy określając w sposób jednoznaczny ich granice, możliwe jest również objęcie terenów otwartych zakazem lokalizacji urządzeń reklamowych.
- 6) Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy w zakresie zagospodarowania oraz użytkowania terenów, wynikające z konieczności poprawy funkcjonowania środowiska oraz standardu życia mieszkańców i turystów, dotyczą:
- a) zwiększenia udziału usług w centrach wsi, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², głównie w sołectwach: Iwkowa, Porąbka Iwkowska i Wojakowa oraz urządzenia i zagospodarowania przestrzeni publicznych,
 - b) zwiększenia powierzchni terenów rekreacyjno - sportowych, w tym z obiektami i urządzeniami służącymi ich obsłudze i obsłudze turystów, ich zróżnicowanie programowe,
 - c) ożywienia i uzdrowienia terenów zdegradowanych, wyznaczonych do rewitalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji,
 - d) zwiększenia powierzchni terenów zabudowy rekreacji indywidualnej,
 - e) zwiększenia powierzchni terenów zabudowy produkcyjnej, w tym obiektów i urządzeń związanych z produkcją rolniczą,
 - f) maksymalnej ochrony przed zabudową terenów otwartych o najwyższych walorach krajobrazowych, w tym terenów rolnych z czytelnym pierwotnym układem łąnów,
 - g) ochrony przed zabudową obszarów zarejestrowanych osuwisk. Osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem zostały wyznaczone w ramach Systemu Ochrony Przeciwośuwiskowej – SOPO, na „Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi – Gmina Iwkowa, powiat brzeski, województwo małopolskie” (Warszawa

- 2009 r., A. Wójcik). Na terenach osuwiskowych (osuwiska aktywne ciągle i okresowo wraz ze strefą buforową) należy wykluczyć lokalizację zabudowy, a działalność człowieka należy znacznie ograniczyć. Ewentualna realizacja inwestycji, jak też zabezpieczanie osuwiska, winna być poprzedzona opracowaniem dokumentacji geologiczno – inżynierskiej,
- h) ograniczenia wyznaczania nowych terenów budowlanych w strefach obudowy biologicznej cieków wodnych, przy czym w związku z położeniem gminy w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego, obowiązuje odsunięcie nowych obiektów budowlanych, co najmniej o 10 metrów od linii brzegów od rzek, tj. cieków naturalnych, z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania oraz wyjątków wynikających z uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego.
- 7) Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej dotyczą:
- a) sukcesywnej realizacji infrastruktury technicznej w obszarach urbanizacji,
 - b) bezpieczeństwa i ciągłości dostaw wody do celów konsumpcyjnych, produkcyjnych i przeciwpożarowych oraz ograniczenia strat wody,
 - c) ochrony środowiska i zasobów wodnych poprzez rozbudowę i przebudowę systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - d) zapewnienia bezpieczeństwa i ciągłości w zakresie dostaw nośników energii elektrycznej i ciepłej,
 - e) stosowania niskoemisyjnych i nieemisyjnych czynników grzewczych w kotłowniach indywidualnych,
 - f) ograniczenia zanieczyszczenia powietrza poprzez ograniczenie emisji niskiej, dostęp do niskoemisyjnych lub nieemisyjnych nośników energii, w tym systematyczne wdrażanie indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących energię odnawialną, za wyjątkiem energii wiatrowej,
 - g) zapewnienia wysokiej jakości usług teleinformatycznych.
- 8) Kierunki rozwoju systemów komunikacji dotyczą:
- a) poprawy dostępności komunikacyjnej gminy na kierunku Nowy Sącz i Kraków, poprzez realizację drogi krajowej,
 - b) modernizacji i rozbudowy istniejącego układu drogowego (korekta przebiegów części dróg i poprawa ich parametrów, głównie szerokości jezdni),
 - c) regulacji stanu prawnego dróg oraz ich dostosowania do obowiązujących wymogów techniczno – budowlanych (w tym rozstawu linii rozgraniczających) dla uzyskania niezbędnych parametrów przepustowości, co warunkuje możliwości poszerzania terenów budowlanych,
 - d) regulacji zasad w zakresie wskaźników liczby miejsc parkingowych w stosunku do funkcji terenów i ich położenia.
- 9) Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:
- a) priorytetem rozwoju jest zachowanie i wzmocnienie funkcji ekologicznych lasów,
 - b) ograniczeniu podlegać winna zmiana klasyfikacji gruntów leśnych na cele nieleśne, szczególnie z przeznaczeniem ich pod zabudowę,
 - c) z uwagi na uwarunkowania środowiskowe, głównie ukształtowanie terenów i ich zagrożenie ruchami masowymi oraz erozję, korzystne byłoby powiększenie powierzchni lasów, zachowując równocześnie atrakcyjne widoki z terenów wykorzystywanych rekreacyjnie,
 - d) zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych poprzez zalesianie części terenów rolnych, przy równoczesnej ochronie przed zalesianiem polan śródleśnych.
- 10) Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- a) rolnictwo należy traktować, jako funkcję równorzędną z funkcją rekreacyjno-sportową, przy czym tereny obejmujące kompleksy wysokich klas bonitacyjnych gleb (III), winny być chronione przed zabudową,
- b) gospodarka rolna winna być rozwijana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą otwartych przestrzeni rolnych,
- c) tereny rolnicze należące do systemu przyrodniczego gminy, a charakteryzujące się wysokimi walorami krajobrazowymi, należy chronić przed nową zabudową, z dopuszczeniem możliwości lokalizacji urządzeń związanych z funkcjami sportowo – rekreacyjnymi,
- d) wskazane użytkowanie ziemi jako trwałych użytków zielonych (łąki, pastwiska) oraz przeciwoerozyjne zagospodarowanie stoków - utrzymanie zadrzewień śródpolnych i trwałych użytków zielonych oraz zalesianie terenów o znacznym nachyleniu,
- e) możliwa jest lokalizacja w terenach rolnych terenów zieleni urządzonej, ciągów spacerowych, szlaków i ścieżek rowerowych oraz obiektów infrastruktury technicznej,
- f) możliwe są zalesienia i zadrzewienia terenów rolnych, w tym na obszarach osuwiskowych, za wyjątkiem wyznaczonych w „Studium...” punktów i ciągów widokowych oraz ich przedpoli. Niezalesione powinny zostać strefy wzdłuż ciągów komunikacyjnych o najwyższych walorach krajobrazowych (w partiach grzbietowych) oraz otoczenie punktów widokowych o szczególnych walorach krajobrazowych, wskazanych na rysunku nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”. W terenach tych można realizować urządzone miejsca dla wypoczynku, bez lokalizacji trwałej zabudowy (preferencja dla obiektów małej architektury przy zastosowaniu materiałów naturalnych).

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI W ZAKRESIE PRZEZNACZENIA ORAZ SPOSOBÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

1) Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa ustalone w oparciu o kryteria przyrodnicze, kulturowe, funkcjonalne i architektoniczne, zostały zróżnicowane na dwie kategorie obszarów, w których wydzielono na rysunku „Studium...”, następujące tereny oznaczone stosowną grafiką i symbolem literowym lub stosowną grafiką bez oznaczenia literowego:

a) **OBSZARY DO ZABUDOWY** - obejmują tereny zabudowane, w tym do przekształceń (w tym do rewitalizacji) oraz tereny rozwoju zabudowy. Są to obszary już zurbanizowane i obszary do urbanizacji. Na obszarach tych wydzielono następujące tereny o przeważającym przeznaczeniu:

- tereny (MNU), zabudowy wielofunkcyjnej, głównie mieszkaniowej i usługowej z dopuszczeniem zabudowy rekreacji indywidualnej i tereny (MNR), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz w ramach agroturystyki zabudowy rekreacji indywidualnej, z dopuszczeniem obiektów produkcji rolniczej i przetwórstwa rolnego;
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (ML), w tym w zieleni urządzonej;
- tereny rekreacji i sportu (UTS, UTS1) oraz tereny rekreacyjne (US) z ograniczeniem lokalizacji obiektów kubaturowych;
- tereny koncentracji usług publicznych i komercyjnych oraz pojedyncze usługi (U), z wykluczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- rejony koncentracji usług - centra miejscowości;
- rejony dla lokalizacji przestrzeni publicznych;
- tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej, tj. tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym związanych z przemysłowym przetwórstwem rolnym (PU);
- rejony lokalizacji obiektów i urządzeń obsługi technicznej gminy (IT).

Obszary do zabudowy obejmują również wydzielone tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji (patrz ust. 3 – Kierunki rozwoju systemów komunikacji oraz ust. 4 - Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej).

b) **OBSZARY O OGRANICZONEJ ZABUDOWIE** - obejmują obszary wyłączone z zabudowy i obszary chronione przed zabudową oraz obszary i elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej o szczególnych rygorach zagospodarowania. Są to przede wszystkim tereny cenne przyrodniczo w skali gminy, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie jej struktury przyrodniczej (osnowy ekologicznej) oraz ochronę krajobrazu.

Na obszarach tych wydzielono tereny o następującym przeważającym przeznaczeniu oraz tereny o szczególnych rygorach w zakresie zagospodarowania:

- tereny wód płynących wraz z obudową biologiczną;
- tereny lasów ZL (wg ewidencji gruntów), oraz dolesień;
- tereny Parków Leśnych (ZLP);
- tereny zieleni urządzonej, w tym place zabaw dla dzieci (ZU);
- tereny rolne (R1) bez prawa nowej zabudowy (w tym obejmujące grunty kl. III), z dopuszczeniem zalesień na niskich klasach gleb;
- tereny rolne (R2), możliwe wykorzystanie istniejącej i nowej zabudowy zagrodowej dla agroturystyki oraz lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolniczą;
- tereny parafialnych cmentarzy wyznaniowych (ZC), w tym zabytkowych wraz ze strefami ochrony sanitarnej – 50 i 150 m oraz nieczynnego zabytkowego cmentarza (ZC1);

- lokalne ciągi migracyjne związane z rzekami i potokami;
- strefy możliwych zalewów powodziowych i podtopień od potoków, łącznie z obudową biologiczną;
- osuwiska (osuwiska aktywne ciągle, okresowo aktywne i nieaktywne) oraz tereny zagrożone osuwaniem – wg SOPO;
- tereny do rewitalizacji.

2) Tereny, które ze względu na skalę studium i szczegółowość mapy topograficznej nie posiadają na rysunku nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”, symbolu literowego lub oznaczenia graficznego, należy traktować jako tereny rolne oznaczone symbolem R1, z wyjątkiem terenów sąsiadujących bezpośrednio z terenami dróg publicznych, które należy traktować jako tereny komunikacji (drogi publiczne pokazane graficznie liniami o różnej grubości, nie odpowiadają faktycznej ich szerokości, zgodnej z ustaleniami tekstowymi studium).

3) Pojęcia wymienione poniżej, używane w zapisach „Studium...”, oznaczają:

a) „**usługi**”:

- wszystkie usługi komercyjne służące zaspokajaniu potrzeb ludności, również podstawowe (tj. związane z zabezpieczeniem codziennych potrzeb mieszkańców), nastawione na zysk, z wyłączeniem usług handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m² oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (usługi podstawowe nie obejmują drobnej wytwórczości, przez którą należy rozumieć działalność gospodarczą związaną z produkcją i rzemiosłem – warsztaty rzemieślnicze, nie stwarzającą uciążliwości dla sąsiednich terenów o innej funkcji, np. mieszkaniowej, usługowej lub rekreacyjnej);
- usługi publiczne realizowane jako inwestycje celu publicznego;

b) „**maksymalna powierzchnia zabudowy**” – suma powierzchni zabudowy wszystkich budynków w ich obrysie zewnętrznym na poziomie terenu, a w wypadku budynków z częścią nadwieszoną w rzucie pionowym, zewnętrznych krawędzi budynku na powierzchnię terenu) w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej. W „Studium...” podana jest powierzchnia maksymalna, która nie może być przekroczona w planach miejscowych. Nie dotyczy ona terenów, na których w wyniku istniejącego zainwestowania jest ona większa niż ustalona w studium. W planach miejscowych na ww. terenach dopuszcza się utrzymanie istniejącej maksymalnej powierzchni zabudowy oraz jej zwiększenie o nie więcej niż 10% istniejącej powierzchni zabudowy na działce;

c) „**graniczna wysokość budynku**” - ustalona w metrach odległość od średniej wysokości istniejącego terenu do głównej kalenicy dachu budynku lub najwyższego elementu konstrukcji dachowej bez uwzględnienia wyniesionych ponad tę płaszczyznę masztów, dźwigów i elementów technicznych typu: wentylacja, klimatyzacja, lokalizowanych na płaskim stropodachu. Poprzez średni poziom terenu – należy rozumieć średnią arytmetyczną pomiędzy najniższą i najwyższą rzędną istniejącego terenu, przylegającą bezpośrednio do budynku;

d) „**przestrzeń publiczna**” – rozumie się przez to powszechnie dostępne miejsca w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy, również przestrzenie społeczne, służące zaspokajaniu potrzeb ogółu użytkowników, tj. ulice, place, boiska sportowe, place zabaw, przystanki komunikacji zbiorowej, parki, skwery oraz inne tereny wskazane i niewskazane w studium;

- e) „**obiekty architektury parkowej**” - elementy wyposażenia przestrzeni, nie tylko publicznej, nie będące obiektami małej architektury, zlokalizowane zarówno w terenach zurbanizowanych, jak i otwartych, w tym w terenach zieleni, zwiększające atrakcyjność ww. przestrzeni, związane z wypoczynkiem oraz funkcją terenu na którym są lokalizowane. Realizowane mogą być jako konstrukcje otwarte, takie jak altany i zadaszenia o wysokości nie większej niż 5 metrów, formy informacji wizualnej (tablice informacyjne, kierunkowe itp.), elementy ekspozycji plenerowej, elementy konstrukcji związane z architekturą parkową, np. podest, murek oporowy itp.), a także inne konstrukcje nie będące budynkiem, w tym małe ziemianki ogrodowe.

2.1. OBSZARY DO ZABUDOWY

2.1.1. OBSZARY ZABUDOWANE, w tym do przekształceń oraz do rewitalizacji (obszary zurbanizowane i do urbanizacji) – charakterystyka i zasady zagospodarowania.

1. Obejmują tereny o różnym przeznaczeniu, zainwestowane i przeznaczone do zainwestowania. Są to w skali gminy Iwkowa tereny najkorzystniejsze do zabudowy z uwagi na istniejące zainwestowanie i uzbrojenie, w tym obsługę komunikacyjną. Położone w większości w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W ich obrębie znajdują się tereny zainwestowane różnego rodzaju zabudową z zielenią towarzyszącą, ciągami komunikacyjnymi i infrastrukturą techniczną (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa, w tym związana z produkcją rolniczą, zabudowa rekreacji indywidualnej, usługi publiczne i komercyjne, w tym oświaty, kultury, zdrowia, opieki społecznej oraz zabudowa techniczno – produkcyjna, w tym tereny produkcyjne, składów i magazynów, a także tereny obsługi technicznej gminy).
2. W zagospodarowaniu obszarów zabudowanych należy uwzględnić silny trend migracyjny mieszkańców dużych miast do osiedlania się na terenach wiejskich, co winno znaleźć odzwierciedlenie w zwiększeniu powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej.
3. Jako zasadę rozwoju osadnictwa przyjmuje się tworzenie terenów wielofunkcyjnych, w większości o funkcji mieszkaniowej i usługowej (zlokalizowanych głównie w centrach wsi i położonych przy drogach publicznych), gdzie obie funkcje mogą być równorzędne, przy czym w rejonach sołectw, gdzie kształtują się centra wsi, funkcja mieszkaniowa winna być systematycznie przekształcana na rzecz zabudowy usługowej.
4. Na obszarach zabudowanych należy prowadzić intensywne działania związane z poprawą jakości życia, zachowując skalę i w większości przypadków intensywność zabudowy, szczególnie przy zmianie charakteru zagospodarowania i zabudowy. Wskazana jest systematyczna eliminacja z ww. terenów wielofunkcyjnych, głównie zlokalizowanych w centrach wsi, zabudowy zagrodowej, poprzez przekształcanie jej w zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub usługową i zakazy lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej. Należy kontynuować tradycyjny sposób kształtowania zabudowy (wysokość obiektów, kąt nachylenia dachów w dostosowaniu do architektury najbliższego otoczenia), z dopuszczeniem innych współczesnych rozwiązań architektonicznych, celem uzyskania harmonijnego krajobrazu kulturowego.
5. Zagospodarowanie obszarów zabudowanych winno być podporządkowane podnoszeniu walorów użytkowych i architektonicznych obiektów, ochronie obiektów o wysokich wartościach kulturowych, zwłaszcza obiektów zabytkowych oraz poprawie estetyki zespołów i wnętrz urbanistycznych, szczególnie w

- zespołach zabudowy usługowej w centrach wsi, z zastosowaniem współczesnej infrastruktury technicznej.
6. W zagospodarowaniu obszarów zabudowanych należy uwzględnić konieczność ochrony istniejących zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, nadwodnych i przyrzecznych.
 7. Nie zakłada się radykalnych zmian w rodzaju inwestowania i charakterze zabudowy w terenach do zabudowy. W terenach położonych w kształtujących się centrach wsi, zakłada się zwiększenie udziału usług, z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Funkcje usługowe winny przeważać w centrach wsi Iwkowa, Wojakowa i Porąbka Iwkowska. W pozostałych wsiach na terenach osiedleńczych zakłada się zwiększenie udziału usług podstawowych i terenów związanych z obsługą turystów. Należy dopuścić lokalizację bazy noclegowej – głównie zabudowy rekreacji indywidualnej i pensjonatów lub pokoi na wynajem w zabudowie mieszkaniowej, z ograniczeniem ich wysokości i kubatury.
 8. Przekształcenia obszarów zabudowanych położonych w sąsiedztwie dróg, wymagających poprawy ładu przestrzennego, winny polegać na ich porządkowaniu i poprawie estetyki, a przy drodze powiatowej, również zwiększeniu intensywności zabudowy usługowej i produkcyjnej. Należy systematycznie dążyć do zmiany funkcji obiektów mieszkaniowych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie ww. drogi, poprzez przekształcanie jej na funkcję usługową i produkcyjną. Zabudowa w ww. terenach może być uzupełniana, przy uwzględnieniu realizacji terenów zieleni izolacyjnej i miejsc postojowych oraz parkingów. Konieczne jest również określenie w stosownej uchwale rady gminy, zasad lokalizacji reklam w sąsiedztwie dróg, w tym zakazów ich lokalizacji w terenach o szczególnych walorach krajobrazowych.
 9. W obszarach osuwisk aktywnych ciągle, osuwisk okresowo aktywnych i nieaktywnych, (wskazanych na „*Mapach osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi – Gmina Iwkowa, powiat brzeski, województwo małopolskie*” w ramach SOPO - Warszawa 2009 r., A. Wójcik), należy ograniczyć lokalizację nowej zabudowy, poprzez wprowadzenie zakazu wyznaczania w planach miejscowych nowej zabudowy. Możliwe jest utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością jej przebudowy i odbudowy, na zasadach określonych w dokumentacji geologiczno - inżynierskiej, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ewentualna realizacja inwestycji w terenach zagrożonych ruchami masowymi i terenach osuwisk, jak też zabezpieczanie osuwisk, winny być poprzedzone opracowaniem dokumentacji geologiczno – inżynierskiej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.1.2. OBSZARY ROZWOJU ZABUDOWY (obszary do urbanizacji) – charakterystyka i zasady zagospodarowania.

1. Mimo prognozowanego przyrostu ludności (poza rokiem 2010, w latach 2005-2014, w gminie Iwkowa notowany jest systematyczny wzrost liczby ludności), wyniki analiz dotyczące powierzchni użytkowych istniejących obiektów jednoznacznie wskazują, iż nie zachodzi potrzeba wyznaczenia dużych kompleksów nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej. Chłonność terenów (zabudowa mieszkaniowa i usługowa), tj. obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Iwkowa, tworząca obszary zwartej zabudowy jest wystarczająca dla obecnych potrzeb, wynikających z prognoz demograficznych. Tereny niezainwestowane, stanowiące tereny rozwoju zabudowy, to poszerzenia terenów już zabudowanych lub częściowo zabudowanych na podstawie decyzji WZ, w większości wyznaczonych w studium z 2001 roku. Terenami rozwoju zabudowy są również tereny zabudowy

- mieszkaniowej, w większości zagrodowej, położone poza obszarami zurbanizowanymi (zwartą strukturą funkcjonalno - przestrzenną).
2. Rozwój zainwestowania na obszarach rozwoju zabudowy winien mieć charakter umiarkowany (niska intensywność zabudowy), z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, w tym ochrony istniejących zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych szczególnie w obrębie wzgórz, terenach nadwodnych i przyrzecznych, oraz z uwzględnieniem dostępności do infrastruktury technicznej i komunikacji.
 3. Dostępność komunikacyjna terenów położonych przy drogach publicznych, zapewniona jest poprzez istniejące zjazdy, przy czym lokalizacja nowych zjazdów możliwa jest na warunkach zarządcy drogi. W ww. terenach, w planach miejscowych, należy wyznaczyć nieprzekraczalne linie zabudowy, co najmniej 10 m od krawędzi jezdni w terenie zabudowanym, przy czym w budynkach przeznaczonych na stały pobyt ludzi należy uwzględnić wymogi ochrony akustycznej.
 4. Na terenach, które położone są w obszarach osuwisk aktywnych, osuwisk okresowo aktywnych i nieaktywnych oraz w terenach zagrożonych ruchami masowymi, (wskazanych na „*Mapach osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi – Gmina Iwkowa, powiat brzeski, województwo małopolskie*” w ramach SOPO - Warszawa 2009 r., A. Wójcik), obowiązuje ograniczenie wyznaczania w planach miejscowych nowej zabudowy. Możliwe jest utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością jej przebudowy i odbudowy, zrealizowanych głównie na podstawie decyzji wz, na zasadach określonych w dokumentacji geologiczno - inżynierskiej, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ewentualna realizacja inwestycji w ww. terenach, jak też zabezpieczanie osuwisk, winny być poprzedzone opracowaniem dokumentacji geologiczno - inżynierskiej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 5. W planach miejscowych należy uwzględnić oprócz różnych form budownictwa mieszkaniowego oraz usług związanych z poprawą standardów zamieszkiwania, realizację usług związanych z kształtującą się rekreacyjną funkcją gminy, a także terenów zieleni urządzonej, w tym placów zabaw dla dzieci, komunikacji i infrastruktury technicznej. Równocześnie, w planach miejscowych należy wydzielić różnego rodzaju obiekty produkcyjne, głównie związane z produkcją i przetwórstwem rolnym.

2.1.3. KIERUNKI PRZEZNACZENIA TERENÓW NA OBSZARACH DO ZABUDOWY I KIERUNKI ICH ROZWOJU – wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Na obszarach do zabudowy, ustala się dominujące kierunki przeznaczenia terenów i kierunki ich rozwoju. Obejmują one tereny w różnym stopniu już zabudowane (zurbanizowane) oraz tereny niezainwestowane, przeznaczone do zabudowy (do urbanizacji). Z zabudowy należy wyłączyć obszary o niekorzystnych warunkach ekofizjograficznych.

Wydziela się tereny o różnych kierunkach przeznaczenia dominującego, jak:

A. ZABUDOWA WIELOFUNKCYJNA

- **MNU – zabudowa mieszkaniowa i usługowa z dopuszczeniem zabudowy rekreacji indywidualnej.**
Obejmuje tereny o dobrej i stosunkowo dobrej dostępności komunikacyjnej, położone wzdłuż głównych dróg publicznych lub ich sąsiedztwie, na których już istnieje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa zagrodowa oraz zabudowa

usługowa (usługi publiczne i komercyjne) wraz z towarzyszącymi terenami zieleni i infrastruktury technicznej, w tym komunikacji. Jej koncentracja to głównie rejony centrów wszystkich sołectw. Są to tereny porządkowania istniejącej zabudowy na drodze przekształceń i uzupełnień, a także nowe tereny wyznaczone w poszczególnych sołectwach, stanowiące poszerzenie istniejących struktur. W planach miejscowych należy wprowadzić zakazy lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej i tworzenia nowych siedlisk w terenach MNU, dopuszczając na określonych w planach miejscowych warunkach, zasady funkcjonowania i rozbudowy istniejących.

Tereny istniejącej zabudowy wymagają poprawy standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, tworzenia uporządkowanych linii zabudowy oraz ochrony obiektów i terenów o wysokiej wartości kulturowej. Przewiduje się systematyczne przekształcanie zabudowy zagrodowej w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługową, szczególnie w sołectwie Iwkowa, Wojakowa i Porąbka Iwkowska, oraz wykorzystanie dla celów agroturystyki części zabudowy zagrodowej.

Możliwe jest wyznaczenie w planach miejscowych nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, w tym rezydencjonalnej (bez usług) lub z pokojami na wynajem oraz zabudowy pensjonatowej, a także pojedynczych obiektów usługowych wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Istotne jest również wyznaczenie terenów dla zabudowy usługowej (usługi publiczne i komercyjne) wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², szczególnie w centrach miejscowości.

Możliwa lokalizacja obiektów usługowych nieuciążliwych oraz drobnego rzemiosła i wytwórczości. Dopuszczona działalność usługowo - wytwórcza nie może kolidować z funkcją mieszkaniową terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska. W planach miejscowych wskazane wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i usług o większej intensywności oraz terenów zabudowy mieszkaniowej o mniejszej intensywności z możliwością wyznaczenia terenów dla zabudowy rekreacji indywidualnej. Wskazane jest również wyznaczenie w planach miejscowych terenów zieleni urządzonej, w tym głównie placów zabaw dla dzieci i miejsc wypoczynku czy niewielkich boisk sportowych i siłowni napowietrznych. Celowe jest zagospodarowanie terenów dla potrzeb rekreacji (mała architektura) lub kultu religijnego.

Graniczna wysokość nowych budynków, uzależniona od ich funkcji i sąsiedztwa nie powinna przekroczyć 12 metrów dla budynków usługowych i mieszkalno – usługowych oraz mieszkalnych jednorodzinnych, w tym z pokojami na wynajem.

W planach miejscowych maksymalna powierzchnia zabudowy, ustalona dla terenu inwestycji, w zależności od funkcji terenów nie powinna przekroczyć:

- 50% dla zabudowy usługowej i mieszkalno – usługowej;
- 40% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług hotelarskich.

W planach miejscowych wskaźnik terenów biologicznie czynnych, w zależności od funkcji terenów nie może być mniejszy niż:

- 30% powierzchni terenu inwestycji dla zabudowy mieszkalno – usługowej i usługowej;
- 40% powierzchni terenu inwestycji dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Wymienione wyżej maksymalne powierzchnie zabudowy oraz wskaźniki terenów biologicznie czynnych nie dotyczą terenów, na których w wyniku istniejącego zainwestowania ww. wskaźniki są już przekroczone. Możliwe jest w ww. terenach zwiększenie w planach miejscowych maksymalnych powierzchni zabudowy w zależności od funkcji i położenia terenu o nie więcej niż 10% istniejącej powierzchni zabudowy.

Obowiązywać winien zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać

na środowisko, za wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji oraz tych, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego wpływu na środowisko lub inwestycja została zwolniona z ww. obowiązku.

Ochronie podlegają obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. Obowiązywać winna ochrona zieleni nieurządzonej i towarzyszącej istniejącej zabudowie, a także ograniczanie jej przeznaczania pod zainwestowanie. Ochronie podlegają również dokumentowane stanowiska archeologiczne, pokazane na załączniku graficznym, Rysunek studium nr 2. - Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa w zakresie przeznaczenia terenów.

Tereny będą obsługiwane w oparciu o istniejące systemy infrastruktury technicznej, sukcesywnie przebudowywane i rozbudowywane. Konieczna jest sukcesywna eliminacja punktowych źródeł zanieczyszczeń wykorzystujących paliwa stałe.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Przy realizacji nowych dróg, niepokazanych na rysunkach studium, należy uwzględnić wykształcone linie zabudowy. W planach miejscowych możliwa jest korekta przebiegu istniejących dróg oraz zmiana ich kategorii i klasy technicznej.

Zaleca się zwiększenie liczby miejsc parkingowych, głównie w terenach usług, z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach terenu inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”.

- **MNR - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa oraz w ramach agroturystyki zabudowa rekreacji indywidualnej, z dopuszczeniem obiektów produkcji rolniczej i przetwórstwa rolnego.**

Obejmuje zlokalizowane we wszystkich sołectwach, w większości w zabudowie rozproszonej, tereny oraz pojedyncze budynki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej wraz z zielenią i infrastrukturą techniczną, w tym komunikacyjną. W terenach tych winien obowiązywać zakaz zwiększania istniejącego wskaźnika intensywności zabudowy. Na etapie opracowania planów miejscowych wskazane jest wyodrębnienie zabudowy zagrodowej oraz terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, gdyż należy jednoznacznie zdefiniować funkcję terenów przeznaczonych do zabudowy. Podstawowym przeznaczeniem każdego terenu winna być zabudowa zagrodowa lub mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa rekreacji indywidualnej.

Dopuszcza się wykorzystanie istniejącej zabudowy zagrodowej dla potrzeb agroturystyki, przy czym możliwa jest lokalizacja zabudowy rekreacji indywidualnej wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Tereny dla lokalizacji zabudowy rekreacji indywidualnej, należy wyznaczyć w planach miejscowych. Możliwa jest realizacja usług turystycznych, realizowanych jako obsługa agroturystyki.

Dopuszcza się tworzenie nowych siedlisk dla zabudowy zagrodowej oraz realizację drobnej wytwórczości i przetwórstwa, obsługi rolnictwa i magazynowania produktów rolnych. Dopuszczona działalność usługowo - wytwórcza nie może kolidować z funkcją mieszkaniową terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska.

Możliwa jest również lokalizacja budynków gospodarczych i inwentarskich oraz garaży, realizowanych jako wolnostojące lub dobudowane do mieszkalnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ustaleniach planów miejscowych, graniczna wysokość nowych budynków nie może przekroczyć 10 metrów, a związanych z produkcją rolniczą i przetwórstwem rolnym - 12 metrów, z możliwością jej zwiększenia wynikającą ze specyfiki funkcji obiektu (np.

silosy) oraz procesów technologicznych. Wskaźnik terenów biologicznie czynnych, nie może być mniejszy niż 40% powierzchni terenu. Wymienione wyżej parametry nie dotyczą terenów, na których w wyniku istniejącego zainwestowania ww. wskaźniki są już przekroczone. Możliwe jest w ww. terenach zwiększenie w ustaleniach planów miejscowych maksymalnych powierzchni zabudowy o nie więcej niż 10% istniejącej powierzchni zabudowy.

Dla nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zaleca się minimalną wielkość działki 1 000 m² (w Iwkowej 800 m²), a dla zagrodowej 2 000 m² z koniecznością jej powiększenia przy wprowadzeniu funkcji towarzyszącej (zabudowy rekreacji indywidualnej, obiektów produkcji rolniczej i przetwórstwa rolnego czy usług turystycznych).

Obowiązywać winien zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji oraz tych, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego wpływu na środowisko.

Ochronie podlegają obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. Ochronie podlegają również dokumentowane stanowiska archeologiczne, pokazane na załączniku graficznym, Rysunek studium nr 2. - Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa w zakresie przeznaczenia terenów. Tereny będą obsługiwane w oparciu o istniejące systemy infrastruktury technicznej, sukcesywnie przebudowywane i rozbudowywane. Konieczna jest sukcesywna eliminacja punktowych źródeł zanieczyszczeń wykorzystujących paliwa stałe.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne i drogi rolne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Przy realizacji nowych dróg, niepokazanych na rysunkach studium, należy uwzględnić wykształcone linie zabudowy. Możliwa jest korekta ustaleniami planów miejscowych, przebiegu istniejących dróg.

Zaleca się zwiększenie liczby parkingów i miejsc postojowych w terenach o funkcji usługowej, z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach terenu inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”.

B. ZABUDOWA TURYSTYCZNO-REKREACYJNA

- **ML – zabudowa rekreacji indywidualnej, w tym w zieleni urządzonej**

Obejmują tereny związane z wypoczynkiem całorocznym. W ww. terenach możliwa jest realizacja zabudowy rekreacji indywidualnej, w tym jako zespołów budynków (co najmniej 5) lub w formie wiosek rekreacyjnych. Maksymalna powierzchnia zabudowy nie może przekroczyć 20%, natomiast w wypadku wiosek rekreacyjnych 30% terenu inwestycji, a graniczna wysokość budynków 7 metrów.

W wioskach rekreacyjnych możliwa realizacja usług komercyjnych związanych z obsługą rekreacji, w tym realizowanych jako obiekty i urządzenia turystyczne, ale tylko na działkach posiadających dostęp do drogi publicznej. Powierzchnia zabudowy budynków służących obsłudze terenów nie może przekroczyć 5% terenu inwestycji, a graniczna wysokość budynków 10 metrów.

Możliwa jest również realizacja wioski rekreacyjnej w formie osady regionalnej (zielone szkoły) czy domków trapeza, surowych w formie i wyposażeniu. Maksymalna powierzchnia dla zabudowy nie może przekroczyć 20% terenu inwestycji, a graniczna wysokość budynków 10 metrów.

Walory kulturowe gminy Iwkowa, pozwalają na realizację osad regionalnych, związanych również z wypoczynkiem dzieci. Osada może zapewnić pobyt dla grupy

30-35 osobowej (jedna klasa z opiekunami), z zajęciami o charakterze warsztatów, których tematyka nawiązuje do tradycji regionalnych oraz lokalnego folkloru (ceramika, plastyka obrzędowa, wypiek chleba, wikliniarstwo, haft tradycyjny, koronkarstwo, malowanie na szkłe, nauka piosenek i tańców regionalnych, rzeźba w drewnie, kulinaria z tradycyjną śliwką, malowanie pisanek, itp.).

Dopuszcza się lokalizację na terenie osady rekreacyjnej lub w sąsiedztwie np. parku linowego, leśnego toru przeszkód, trasy trapera, trasy poszukiwacza skarbów, ścieżki zdrowia, ścieżki przyrodniczej - rozpoznawanie gatunków drzew, itp.). Dopuszcza się również zagospodarowanie osady w taki sposób, by dzieci mogły zaobserwować lub nawet uczestniczyć w niektórych elementach typowo wiejskiego życia - np. karmienie kur, dojenie krowy, wyrób masła, sianokosy.

Dopuszcza się lokalizację w sąsiednich terenach leśnych (duże polany, nie wymagające zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne) lub przyleśnych, tzw. domków trapera. Surowe w formie i wyposażeniu (bez dojazdu i infrastruktury technicznej), położone w oddali od istniejących centrów osiedleńczych, dają klientom możliwość odizolowania się od współczesnego świata. W wypadku budynków trapera, dopuszcza się lokowanie ich częściowo pod powierzchnią ziemi lub na drzewach.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Przy realizacji nowych dróg, niepokazanych na rysunkach studium, należy uwzględnić wykształcone linie zabudowy. Możliwa jest korekta ustaleniami planów miejscowych, przebiegu istniejących dróg.

- **UTS – tereny rekreacji i sportu, w tym lokalizacji obiektów i urządzeń**

Obejmują tereny zróżnicowanej aktywności fizycznej, głównie na świeżym powietrzu. W ramach ww. terenów możliwa jest lokalizacja urządzeń terenowych oraz obiektów służących ich obsłudze, w tym służących obsłudze turystyki pieszej, rowerowej, również typu single track, konnej, edukacyjnej. Dopuszcza się na obrzeżach terenów UTS, ale w pasach terenów nie szerszych niż 40 metrów zlokalizowanych od strony terenów osiedleńczych i posiadających dostęp do dróg publicznych, lokalizację bazy noclegowej, w tym usług hotelarskich lub wiosek rekreacyjnych, w tym w formie osad regionalnych. W planach miejscowych należy uwzględnić wolne od zabudowy strefy ekotonowe od kompleksów leśnych.

Dopuszcza się lokalizację na terenie UTS lub w sąsiedztwie w terenach lasów (ZL) lub Parków Leśnych (ZLP) np. parku linowego, leśnego toru przeszkód, trasy trapera, trasy poszukiwacza skarbów, ścieżki zdrowia, ścieżki przyrodniczej - rozpoznawanie gatunków drzew, itp. Granice terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń, szczególnie obiektów budowlanych, w pozostałych wyznaczonych na rysunku studium terenach rekreacji i sportu należy uściślić na etapie opracowania planów miejscowych, uwzględniając ochronę środowiska, przyrody oraz gruntów rolnych i leśnych. Maksymalna powierzchnia zabudowy budynków służących obsłudze ww. terenów nie może przekroczyć 5% terenu inwestycji, a graniczna wysokość budynków 12 metrów.

W terenach UTS1 dopuszcza się zabudowę usługową związaną z promocją gminy oraz rozwojem funkcji społecznych i gospodarczych, w tym głównie turystyki i wypoczynku. Dopuszcza się zabudowę usług hotelarskich realizowaną w formie nawiązującej do historycznej architektury obronnej lub rezydencjonalnej, przy czym nie powinna ona przekroczyć 10% powierzchni terenu UTS1 i wysokości zabudowy 15 metrów, z dominantami o wysokościach ustalonych w planie miejscowym. Obowiązuje jej lokalizacja wraz z terenami zieleni urządzonej (zieleń parkowa) oraz obiektami i urządzeniami rekreacji i sportu.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Możliwa jest korekta ustaleniami planów miejscowych, przebiegu istniejących dróg.

Realizacja parkingów i miejsc postojowych, z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach działki inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”.

- **US – tereny rekreacyjne z ograniczeniem lokalizacji obiektów kubaturowych**
Obejmują obszary usług sportu (głównie boiska sportowe i inne tereny aktywności fizycznej na świeżym powietrzu).
Wskaźniki dla budynków i urządzeń terenowych – zgodnie z wymogami funkcji obiektów sportowych (trybuny, boiska, budynki zaplecza) należy określić w ustaleniach planów miejscowych.

C. ZABUDOWA USŁUGOWA

- **U – tereny koncentracji usług publicznych i komercyjnych oraz pojedyncze usługi.**

Obejmują istniejące tereny usług, głównie w obszarach centrów wsi i pojedyncze obiekty na terenie poszczególnych sołectw wraz z zielenią i infrastrukturą techniczną, w tym komunikacyjną. Obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Przy realizacji nowej zabudowy w ww. terenach winien obowiązywać zakaz przekraczania granicznej wysokości 15 metrów. W planach miejscowych możliwe jest określenie w budynkach usługowych zasad realizacji części mieszkalnej oraz części przeznaczonej dla drobnej przetwórczości, a także zasad zachowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej i drobnej wytwórczości.

W planach miejscowych maksymalna powierzchnia zabudowy, nie może przekroczyć 60% terenu inwestycji, a wskaźnik terenów biologicznie czynnych, w zależności od funkcji terenów nie może być mniejszy niż 20% powierzchni terenu inwestycji.

Wymienione wyżej parametry nie dotyczą terenów, na których w wyniku istniejącego zainwestowania ww. wskaźniki są już przekroczone. Możliwe jest w ww. terenach zwiększenie w planach miejscowych maksymalnych powierzchni zabudowy w zależności od funkcji i położenia obiektu o nie więcej niż 10% istniejącej powierzchni zabudowy.

Obowiązywać winien zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji oraz tych, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego wpływu na środowisko.

Ochronie podlegają obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. Obowiązywać winna ich ochrona oraz ochrona zieleni nieurządzonej i towarzyszącej istniejącej zabudowie, a także ograniczanie jej przeznaczania pod zainwestowanie. Ochronie podlegają również dokumentowane stanowiska archeologiczne, pokazane na załączniku graficznym, Rysunek studium nr 2. - Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwkowa w zakresie przeznaczenia terenów.

Tereny będą obsługiwane w oparciu o istniejące systemy infrastruktury technicznej, sukcesywnie przebudowywane i rozbudowywane.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Przy realizacji nowych dróg, niepokazanych na rysunkach studium, należy uwzględnić wykształcone linie zabudowy. W planach miejscowych możliwa jest korekta przebiegu nowych dróg, ustalonych w studium.

Zaleca się zwiększenie liczby parkingów i miejsc postojowych, z dopuszczeniem lokalizacji parkingów podziemnych, szczególnie w centrach miejscowości (rejon

koncentracji usług), z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach działki inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”.

- **Rejony koncentracji usług - centra miejscowości.**

Obejmują tereny we wszystkich sołectwach, gdzie już w różnym stopniu nastąpiła koncentracja usług. Są to tereny o dobrej dostępności komunikacyjnej, położone wzdłuż głównych dróg publicznych, na których zlokalizowana jest w większości zabudowa wielofunkcyjna (obiekty mieszkaniowe i usługowe wraz z towarzyszącymi terenami zieleni), ale przewiduje się systematyczne przekształcanie zabudowy mieszkaniowej w zabudowę usługową z dopuszczeniem drobnej wytwórczości oraz kształtowanie terenów wielofunkcyjnych MNU z zagospodarowanymi przestrzeniami publicznymi. Największa koncentracja usług winna nastąpić w centrach sołectw: Iwkowa, Wojakowa, Porąbka Iwkowska, w których wskazana jest lokalizacja parkingów od strony dróg. Możliwe jest wyznaczenie w planach miejscowych w wyznaczonych na rysunku studium rejonach, nowych terenów dla zabudowy usługowej (usługi publiczne i komercyjne) wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Zaleca się zwiększenie liczby parkingów i miejsc postojowych, z dopuszczeniem lokalizacji parkingów podziemnych, z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach działki inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”.

- **Rejony dla lokalizacji przestrzeni publicznych.**

w „Studium...” proponuje się, aby rejony dla lokalizacji przestrzeni publicznych obejmowały zarówno tereny wskazane do zainwestowania w obszarach do zabudowy, w tym do przekształceń, jak też niezabudowywane.

Rejony dla lokalizacji przestrzeni publicznych w terenach wskazanych do zagospodarowania obejmują:

- tereny rekreacji i sportu (UTS);
- rejony centrów wszystkich miejscowości, obejmujące również tereny i obiekty wpisane do rejestru zabytków;
- rejony punktów widokowych.

W ustaleniach planów miejscowych należy wyznaczyć w ww. rejonach tereny przestrzeni publicznych oraz określić sposób ich zagospodarowania.

Postuluje się, aby oprócz ww., jako miejsca publiczne traktować również parki, place, drogi publiczne, place zabaw, przystanki komunikacji gminnej, przestrzenie wokół instytucji lokalnych, obiektów sakralnych (również krzyże i kapliczek) oraz pomników i ich otoczenia, a także ogólnodostępne tereny zieleni pomiędzy budynkami. Wskazane przekształcenie ww. przestrzeni publicznych w kierunku podniesienia ich standardu i jakości.

Również rejony punktów widokowych z uwagi na ich walory krajobrazowe oraz znaczenie dla krajobrazu kulturowego gminy, mimo ograniczeń w ich dostępności wynikających ze struktury własnościowej, stanowić winny przynajmniej w części - ogólnodostępne przestrzenie publiczne, utrzymywane i zagospodarowane przez Samorząd Gminy Iwkowa, poprzez wyposażenie ich w obiekty architektury parkowej. Możliwa jest realizacja w miejscach punktów widokowych pokazanych na rysunku nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”, ogólnodostępnych przestrzeni publicznych, wyposażonych w obiekty architektury parkowej o wysokości nie większej niż 4 metry (dla obsługi uczestników turystyki pieszej i rowerowej oraz użytkowników dorożek konnych i sań) oraz miejsca lokalizacji

platform i wież widokowych, urządzonych miejsc do odpoczynku z ławkami i koszami na śmieci, w tym dla aktywności ruchowej na świeżym powietrzu. Wskazana ochrona przedpoli widokowych, poprzez zakaz zalesień, zadrzewień i ograniczenie zabudowy rejonów ciągów i punktów widokowych wyznaczonych na rysunku nr 2 (Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów).

Możliwe jest wykorzystanie tych terenów dla organizacji imprez masowych oraz lokalizacji nowej zabudowy związanej z obsługą rekreacji (amfiteatry, parki sportowe, pola namiotowe i biwakowe, parkingi rowerowe). W planach miejscowych, należy szczegółowo określić ich zasięg oraz tereny do zainwestowania. Obowiązywać winien zakaz lokalizacji nowych budynków, za wyjątkiem istniejącej zabudowy oraz obiektów socjalno - administracyjnych i sanitariatów związanych z funkcjonowaniem terenów rekreacji.

W terenach przestrzeni publicznych należy wprowadzić zakaz lokalizacji komercyjnych nośników informacji wizualnej w stosownej uchwale rady gminy. Możliwa jest lokalizacja nośników informacji wizualnej, związanych z okresowymi, okazjonalnymi imprezami masowymi, w tym sportowymi i rekreacyjnymi oraz jednorodnych stylistycznie tablic informacyjnych lokalizowanych przez gminę.

W planach miejscowych należy ustalić obowiązkowo wymagania wynikające z potrzeb kształtowania ww. terenów przestrzeni publicznych, w wyznaczonych w „Studium...” rejonach. Na ww. terenach należy wykluczyć inne, niż dopuszczone ustaleniami studium zainwestowanie, wyznaczone w „Studium...” na rysunku nr 2 (Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów). Tereny przestrzeni publicznych, pełniąc funkcje użytkowe, pozwolą na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i turystów w zakresie wypoczynku (spacer, przechadzka, odpoczynek, imprezy i uroczystości), poprawy jakości ich życia – doznania estetyczne i będą sprzyjać nawiązywaniu kontaktów społecznych. Należy ustalić w zależności od położenia terenu, charakter przestrzeni publicznej - rekreacyjna czy sportowa, kultu religijnego oraz lokalizację w ich obrębie placów publicznych, miejsc odpoczynku oraz zieleni urządzonej.

D. TERENY ZABUDOWY TECHNICZNO - PRODUKCYJNEJ

- **PU – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym związanych z produkcją rolniczą.**

Obszary z istniejącymi ww. obiektami zajmują niewielkie obszary i położone są wzdłuż dróg publicznych - gminnych i powiatowych. Zakłada się dalszy rozwój różnego rodzaju usług i produkcji, w tym związanych z produkcją rolniczą (szklarnie, suszarnie i przechowalnie owoców). Przewiduje się utworzenie w Iwkowej strefy o charakterze przemysłowym z obiektami służącymi obsłudze technicznej gminy (np. segregacja odpadów). W planach miejscowych w terenach PU, możliwe jest wskazanie terenów, w których dopuszcza się zabudowę mieszkaniową dla dysponującego nieruchomością. W planach miejscowych należy jednoznacznie wydzielić tereny związane z obsługą i produkcją rolniczą. Przy realizacji nowej zabudowy oraz rozbudowie i nadbudowie budynków istniejących winien obowiązywać zakaz przekraczania wysokości 15 m.

Maksymalna powierzchnia zabudowy, w zależności od lokalizacji i programu funkcjonalnego terenu nie powinna przekroczyć 70% powierzchni terenu inwestycji. Wskaźnik terenów biologicznie czynnych, nie może być mniejszy niż 20% powierzchni terenu inwestycji.

Wymienione wyżej parametry nie dotyczą terenów, na których w wyniku istniejącego zainwestowania ww. wskaźniki są już przekroczone. Możliwe jest w ww. terenach zwiększenie w planach miejscowych maksymalnych powierzchni zabudowy w zależności od funkcji i położenia obiektu o nie więcej niż 10% istniejącej powierzchni zabudowy.

Obowiązywać winien zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny będą obsługiwane w oparciu o istniejące systemy infrastruktury technicznej, sukcesywnie przebudowywane i rozbudowywane.

Obsługę komunikacyjną obszaru zapewniają istniejące drogi publiczne, których układ i linie zabudowy powinny być zachowane. Włączenie nowych terenów do systemu komunikacyjnego możliwe poprzez zabezpieczenie dróg wewnętrznych. Przy realizacji nowych dróg, niepokazanych na rysunkach studium, należy uwzględnić wykształcone linie zabudowy. W planach miejscowych możliwa jest korekta przebiegu istniejących dróg, w dostosowaniu do ukształtowania terenu.

Zaleca się zwiększenie liczby parkingów i miejsc postojowych, z uwzględnieniem miejsc dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe. W przypadku nowych inwestycji należy stosować standardy parkingowe w ramach działki inwestycji, zgodnie z zasadami podanymi w Rozdziale III, pkt 3.3.3 „Układ parkingowy”, przy czym zabezpieczenie miejsc parkingowych winno nastąpić na terenie inwestycji w ramach realizacji parkingów ogólnodostępnych.

- **IT – tereny lokalizacji obiektów i urządzeń obsługi technicznej gminy.**

Są to tereny przeznaczone dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, np. punkty selektywnej zbiórki odpadów.

2.2. OBSZARY O OGRANICZONEJ ZABUDOWIE

Sposób zagospodarowania i kryteria ochrony obszarów o ograniczonej zabudowie uwzględniają głównie ich położenie w terenach chronionych (obszary chronionego krajobrazu) i w terenach rolnych, tj. na obszarach gleb o wysokich klasach bonitacyjnych (kl. III) oraz uwzględniają tereny nie przeznaczone do zabudowy z mocy ustaw, takie jak tereny lasów i dolesień oraz tereny wód otwartych.

2.2.1. OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY – charakterystyka i zasady zagospodarowania:

1. Obejmują tereny o wiodącej funkcji przyrodniczej (lasy i zadrzewienia, dolesienia, ciekі wodne wraz z obudową biologiczną, strefy możliwych zalewów powodziowych, korytarze ekologiczne, tereny zieleni oraz Parków Leśnych, tereny rolne bez prawa nowej zabudowy, tj. niezabudowane przestrzenie otwarte oraz pozostałe tereny rolne), stanowiąc sieć struktur naturalnych, seminaturalnych i antropogenicznych istotnych dla funkcjonowania gminy, warunków życia jej mieszkańców oraz dla krajobrazu gminy.
2. Tereny lasów i grunty leśne zajmujące ok. 27,0% powierzchni gminy, są obszarami wyłączonymi z zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla terenów proponowanych do zainwestowania na cele rekreacyjne oraz terenów infrastruktury technicznej, w tym komunikacji, obowiązuje uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne na etapie opracowania planu miejscowego. Dotyczy to niewielkich fragmentów gruntów leśnych przeznaczanych głównie pod realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
3. Do terenów wyłączonych z zabudowy zaliczono również tereny dolesień, w tym dolesień w terenach rolnych oznaczonych symbolem R2. Zalesienia i zadrzewienia, obejmujące strome stoki, skarpy, jary i źródłiska o niestabilnym podłożu geologicznym, zagrożone ruchami masowymi (wg SOPO), spełnianiem i erozją, a zarazem o obniżonej retencyjności, powinny być obszarami

wyłączonymi z zabudowy ustaleniami planów, z zakazem zmiany ich przeznaczenia.

4. Tereny wód powierzchniowych potoków: Białki, Beli i Dobrocieszki oraz większych i mniejszych potoków śródlądowych, są wyłączone z zabudowy. Możliwa jest realizacja budowli hydrotechnicznych niezbędnych dla realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i ochroną przeciwpowodziową.
5. Tereny obudowy biologicznej cieków (ekologicznego otoczenia), obejmujące terasy i zarośla nadrzeczne, należy wyłączyć z zabudowy. Stanowią one ciągi migracyjne związane z wodami i w większości tereny narażone na zalewanie wodami powodziowymi. Wskazane przekształcenie terenów zarośli wzdłuż cieków w pełnowartościowe zespoły łęgowe drzewiasto - krzewiaste po obu stronach koryt cieków wodnych, o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych.
6. Tereny rolne (R1), szczególnie położone na stokach, współtworzące krajobraz przyrodniczo - kulturowy gminy oraz zapewniające spójność ekologiczną wewnątrz struktur przyrodniczych, należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu i wyłączyć z zabudowy. Gospodarka rolna winna być realizowana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą lasów i otwartych przestrzeni rolnych. Istniejąca zabudowa może być utrzymana na warunkach ustalonych w planach miejscowych, z możliwością jej niewielkiej rozbudowy związanej z poprawą standardu zamieszkiwania, ale z zakazem lokalizacji nowych budynków.

2.2.2. OBSZARY CHRONIONE PRZED ZABUDOWĄ – charakterystyka i zasady zagospodarowania. Obejmują:

1. Tereny rolne (R2) przekształcone antropogenicznie, użytkowane w większości jako trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska), w których dopuszcza się nową zabudowę zagrodową i zabudowę związaną z produkcją rolniczą, z możliwością wykorzystania dla agroturystyki zabudowy zagrodowej (istniejącej i nowo realizowanej).
2. Tereny parafialnych cmentarzy wyznaniowych (ZC, ZC1).
3. Tereny stref ochrony sanitarnej od cmentarzy - 50 i 150 m.

2.2.3. OBSZARY I ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ O SZCZEGÓLNYCH RYGORACH ZAGOSPODAROWANIA – charakterystyka i zasady zagospodarowania. Obejmują:

1. Gleby wysokich klas bonitacyjnych - kl. III;
2. Lokalne ciągi migracyjne związane z rzekami i potokami i ich otoczenie ;
3. Strefy obudowy biologicznej potoków wraz ze strefą możliwych zalewów powodziowych i podtopień;
4. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi, zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gminy Iwkowa (SOPO),
5. Tereny do rewitalizacji wg Gminnego Programu Rewitalizacji.

2.2.4. KIERUNKI PRZEZNACZENIA TERENÓW W OBSZARACH O OGRANICZONEJ ZABUDOWIE I KIERUNKI ICH ROZWOJU

Wydziela się tereny o różnych kierunkach przeznaczenia dominującego, takie jak:

A. OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

- ZL - tereny lasów wg ewidencji gruntów.
- ZLP - tereny parków leśnych

Obejmują tereny lasów państwowych i prywatnych (ZL). Lasy państwowe na terenie gminy Iwkowa nie posiadają statusu lasów ochronnych. Lasy w północno – wschodniej, północnej i częściowo zachodniej części gminy Iwkowa pełnią funkcję korytarza ekologicznego w systemie powiązań ekologicznych pomiędzy biocentrami przyrodniczymi (obszary NATURA 2000, parki narodowe i rezerwy przyrody).

Gospodarka leśna prowadzona będzie zgodnie z planami urządzeniowymi lasów. Możliwe jest dopuszczenie w planach miejscowych, zmiany przeznaczenia fragmentów gruntów leśnych pod zainwestowanie związane z realizacją infrastruktury technicznej, w tym komunikacji. Przeznaczenia lasów na cele nieleśne należy dokonywać tylko w uzasadnionych przypadkach, przy braku innych rozwiązań przestrzennych, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach. Dopuszcza się przystosowanie kompleksów leśnych do pełnienia funkcji rekreacyjno-turystycznej (głównie poprzez wyznaczenie ścieżek rowerowych, pieszych i miejsc obsługi szlaków), ale też zagospodarowanie części większych kompleksów jako Parków Leśnych (ZLP), związanych funkcjonalnie z terenami rekreacji i sportu (UTS). Użytkowanie turystyczne, w tym również w terenach leśnych winno mieć charakter ekstensywny, polegający m.in. na: preferencji dla turystyki pieszej, rowerowej, narciarskiej (biegowej), konnej, z zakazem uprawiania sportów motorowych; realizacji obiektów małej architektury (urządzone miejsca odpoczynku z ławkami, koszami na śmieci) przy szlakach oraz w punktach widokowych; realizacji funkcji edukacyjnej; ochronie cennych siedliskowo obszarów; utrzymaniu istniejących punktów i ciągów widokowych oraz ich ochrony przed naturalną sukcesją; likwidacji dzikich wysypisk śmieci.

W Iwkowej, Wojakowej i Połomiu Małym, na bazie istniejących terenów leśnych, szczególnie w sąsiedztwie terenów (UTS), możliwa jest realizacja Parków Leśnych (ZLP) o funkcji rekreacyjno - sportowej, wyznaczonych na rysunku studium nr 2 (Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów). Wskazane jest, aby zagospodarowanie terenów Parków realizowało cel publiczny jakim jest stworzenie na bazie wartości kulturowych i krajobrazowych silnej marki turystycznej – Gmina Iwkowa.

W planach miejscowych należy kształtować założenia o charakterze parków leśnych poprzez: zachowanie przebiegu istniejących ścieżek oraz ochronę polan przed zadrzewianiem i zabudową, za wyjątkiem lokalizacji obiektów architektury parkowej, miejsc do wypoczynku, wiatro i deszczochronów. Możliwa realizacja na terenach nieleśnych zieleni komponowanej - krzewy, kwietniki, gazony oraz alejek pieszych (ciągów spacerowych, ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych, tras rowerowych i szlaków turystycznych). Wskazana lokalizacja terenowych urządzeń sportowo - rekreacyjnych takich jak: ścieżki zdrowia i trasy spacerowe oraz tereny rekreacyjne wyposażone w obiekty i urządzenia małej architektury, a także urządzenia rekreacyjne dla aktywności ruchowej na świeżym powietrzu.

Możliwe jest wykorzystanie w części terenów leśnych i dolesień, istniejących szlaków turystycznych i ścieżek dla potrzeb narciarstwa biegowego i skitowego.

- **ZU – tereny zieleni urządzonej, w tym place zabaw dla dzieci.**

Tereny zieleni urządzonej wskazano we wszystkich sołectwach, w bezpośrednim sąsiedztwie terenów dla zabudowy mieszkaniowej. Możliwa jest lokalizacja głównie placów zabaw dla dzieci i miejsc wypoczynku, ścieżek pieszych, obiektów małej architektury i architektury parkowej oraz odtworzenie w Kątach stawów i spichlerza. Celowe jest zagospodarowanie terenów dla potrzeb turystyki i rekreacji, kultury, kultu religijnego. Możliwe zagospodarowanie części niektórych terenów dla funkcji sportowej, w tym boiska sportowe, korty tenisowe.

- **Tereny wód płynących wraz z obudową biologiczną.**

Tereny wód płynących (potoków) są wyłączone z zabudowy. Możliwa jest realizacja budowli hydrotechnicznych niezbędnych dla realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz ochroną przeciwpowodziową. Obowiązywać winna ochrona wód płynących przed ich przesklepieniem, za wyjątkiem związanego z przebiegiem ciągów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W planach miejscowych, należy zapewnić dla wszystkich cieków, wolny od zabudowy pas terenów o szerokości co najmniej 10 metrów od górnej skarpy brzegowej.

Dla zachowania funkcji ekologicznych cieków wodnych wskazana jest rekonstrukcja ich ekologicznego otoczenia (w miejscach możliwych) i nie lokalizowanie tu nowej zabudowy. Koryta cieków wodnych, terasy zalewowe i nadzalewowe, stanowią główne kanały wentylacyjne gminy i winny być chronione przed nową zabudową, jak również tworzeniem poprzecznych pasów zadrzewień i zapór. Rozwój tych obszarów wiąże się z możliwością utrzymania istniejącego zainwestowania na określonych w planach miejscowych zasadach, jak również lokalizacji usług nie wymagających zabudowy kubaturowej - boisk sportowych, scen dla imprez plenerowych, pól namiotowych, itp., ścieżek spacerowych, w tym ścieżek przyrodniczych oraz urządzeń dla aktywności fizycznej na świeżym powietrzu.

- **R1 - niezabudowane przestrzenie otwarte.**

Stanowią je tereny rolne bez prawa nowej zabudowy, należące do systemu przyrodniczego gminy. Częściowo położone na glebach klasy III, chronionych przed zabudową, których największa koncentracja występuje w południowo - wschodniej części gminy, głównie w sołectwach Kąty i Porąbka Iwkowska. Gospodarka rolna winna być realizowana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą otwartych przestrzeni rolnych. Wskazane użytkowanie ziemi jako trwałych użytków zielonych (łąki, pastwiska) oraz przeciwerozyjne zagospodarowanie stoków - utrzymanie zadrzewień śródpolnych i trwałych użytków zielonych.

Na terenach położonych na glebach gorszych niż III klasa bonitacyjna, możliwa jest realizacja dolesień, w tym zalesienie nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu, również położonych w obszarach osuwiskowych. Granice zasięgu terenów do zalesień, oznaczonych na rysunku studium szrafami i nieoznaczonych graficznie, należy uściślić na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniając w szczególności przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach. Do zalesień, nie oznaczonych na rysunku studium, należy przeznaczać w pierwszej kolejności tereny położone w ciągu korytarzy ekologicznych, czyli niezalesione i niezadrzewione tereny wyznaczone na rysunku studium nr 1 (Kierunki zagospodarowania przestrzennego - struktura funkcjonalno-przestrzenna). Zmiana użytkowania tych terenów wymaga opracowania dla gminy programu zalesień z wyszczególnieniem konkretnych działek, aprobaty właścicieli oraz wskazania charakteru nasadzeń. Na etapie opracowania planów miejscowych, w terenach R1 należy dopuścić możliwość przebudowy i odbudowy istniejącej zabudowy oraz rozbudowy związanej z poprawą standardów zamieszkiwania, a także wprowadzić zakaz lokalizacji nowej zabudowy. Możliwa jest lokalizacja obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Zakaz nowej zabudowy wynika głównie z braku uzbrojenia tych terenów, w tym dróg dojazdowych, a dodatkowo z uwagi na spadki terenów (osuwiska) i ich ekspozycję oraz ochronę historycznego rozłogu pól (Iwkowa). Możliwa jest realizacja nowych dróg wewnętrznych lub dojazdowych, pokazanych i niepokazanych na rysunkach studium.

B. OBSZARY CHRONIONE PRZED ZABUDOWĄ

- **ZC - tereny parafialnych cmentarzy wyznaniowych**

Zagospodarowanie terenów na podstawie przepisów odrębnych i ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wskazane utrzymanie istniejących obiektów i urządzeń służących funkcjonowaniu cmentarzy. Od czynnych cmentarzy obowiązują strefy ochronne 50 i 150 metrów.

Symbolem ZC1, oznaczono nieczynny cmentarz w Wojakowej, dla którego nie jest wymagane zachowanie strefy ochronnej.

- **R2 - tereny rolne**

Są to tereny w większości niezainwestowane, przekształcone antropogenicznie, w których możliwa jest lokalizacja nowej zabudowy zagrodowej na zasadach określonych jak dla terenów oznaczonych symbolem MNR. W planach miejscowych, należy wskazać tereny dla lokalizacji zabudowy zagrodowej. Możliwe wykorzystanie dla potrzeb agroturystyki istniejącej i nowej zabudowy zagrodowej oraz możliwość lokalizacji nowej zabudowy związanej z produkcją rolniczą.

Możliwa lokalizacja obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym ciągów pieszych, szlaków i ścieżek rowerowych. Możliwa jest realizacja nowych dróg wewnętrznych lub dojazdowych, pokazanych i niepokazanych na rysunkach studium. Granice zasięgu terenów do zalesień, wyznaczonych i niewyznaczonych na rysunku studium należy uściślić na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniając w szczególności przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach.

C. OBSZARY I ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ, o szczególnych rygorach zagospodarowania

- **Lokalne ciągi migracyjne związane z rzekami i potokami.**

Wzdłuż potoków funkcjonują lokalne ciągi migracyjne związane z ciekami i ich otoczeniem. Część z nich wchodzi w system korytarzy ekologicznych Małopolski. Na terenie gminy Iwkowa funkcję lokalnych korytarzy migracyjnych związanych z ciekami pełnią doliny Białki, Beli, Żebraczkki, Dobrocieszkki. Potokami i strefami przywodnymi przemieszczają się liczne gatunki roślin i zwierząt, w tym również m.in. duże ssaki: sarny, dziki, jelenie, borsuki. Ich funkcjom ekologicznym sprzyjają m.in. obecność zróżnicowanych siedlisk przywodnych; roślinność pełniąca rolę obudowy biologicznej; strefa ekologiczna cieków pozostająca najczęściej w ekstensywnym użytkowaniu rolniczym.

Wskazane w studium lokalne ciągi migracyjne, należy uściślić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i ograniczyć lokalizację nowej zabudowy kubaturowej, przy uwzględnieniu terenów narażonych na zalewanie oraz terenów już zabudowanych. Zakres możliwej przebudowy, odbudowy, rozbudowy i nadbudowy istniejących budynków należy ustalić w planach miejscowych.

W sąsiedztwie gminy Iwkowa (wg ECONET) funkcjonuje korytarz ekologiczny rangi międzynarodowej związany z rzeką Dunajec i jej otoczeniem. Potencjalne trasy migracyjne dużych zwierząt mogą łączyć północno – wschodnią, zalesioną część gminy Iwkowa z doliną Dunajca. W strukturze ekologicznej Małopolski, północno – wschodni, północny i częściowo zachodni, zalesiony fragment gminy Iwkowa pełni funkcję korytarza ekologicznego w systemie powiązań ekologicznych pomiędzy biocentrami przyrodniczymi, w tym chronionymi w formie obszarów NATURA 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody (RDOŚ Kraków). Korytarz ten łączy

Puszczę Niepołomicką i Lasy Radłowskie z karpackimi kompleksami leśnym położonymi od nich na południe.

- **Strefy obudowy biologicznej potoków wraz ze strefą możliwych zalewów powodziowych i podtopień.**

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego dla obszaru gminy Iwkowa nie zostały opracowane. Również studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej dla terenów Iwkowej, nie mają mocy prawnej, ponieważ nie zostały wprowadzone do planów miejscowych. Dlatego też ww. obszary, tj. wody 100-letnie (Q 1%0) i wody 10-letnie (Q10%) nie zostały wyznaczone na rysunku „Studium...”.

Dla cieków wodnych na terenie gminy Iwkowa, strefy możliwych zalewów powodziowych i podtopień wyznaczone zostały w Opracowaniu ekofizjograficznym na podstawie analizy warunków morfologicznych dolinek cieków oraz terenów przypotokowych i wywiadów z mieszkańcami. Zaleca się, aby w planach miejscowych odsunąć zabudowę na odległość co najmniej 10 m (po obu stronach cieku), licząc od linii brzegowej rzek i naturalnych zbiorników wodnych. W strefach możliwych zjawisk powodziowych zawierają się również tereny obudowy biologicznej cieków oraz strefy przypotokowe konieczne dla zapewnienia warunków dla funkcjonowania ciągów migracyjnych związanych z ciekami. Tereny te winny być użytkowane jako zieleń łęgowa oraz łąki i pastwiska, przy czym dopuszcza się ustalenie w planach miejscowych zasad odbudowy i przebudowy istniejących budynków, z zakazem ich rozbudowy i nadbudowy oraz realizacji nowych. W strefach od potoków i rzek dopuszcza się realizację urządzeń dla aktywności ruchowej, z możliwością wejścia z zagospodarowaniem tych terenów w sąsiednie, przyległe obszary rolne, przy czym w wypadku gruntów chronionych (kl. III), na etapie opracowania planów miejscowych niezbędne jest uzyskanie zgody na zmianę ich przeznaczenia.

- **Osuwiska** (obszary osuwisk aktywnych ciągle, okresowo aktywnych i nieaktywnych) oraz **tereny zagrożone osuwaniem** – wg SOPO. Zgodnie z opracowaniem (2009) „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi – Gmina Iwkowa, powiat brzeski, województwo małopolskie”, na terenie gminy Iwkowa rozpoznano łącznie 149 osuwisk (łącznie o powierzchni 4,29 km²), w tym 11 aktywnych, 74 okresowo aktywnych, 52 nieaktywne, 12 złożonych (z różnym stopniem aktywności) oraz 9 terenów zagrożonych ruchami masowymi.

Tereny aktywnych i nieaktywnych osuwisk wyznaczono na podstawie ww. mapy, wykonanej w ramach prac związanych z realizacją Systemu Ochrony Przeciwsuwiskowej w Karpatach. Na terenach osuwiskowych (osuwiska aktywne i okresowo aktywne wraz ze strefą buforową) należy na etapie planów miejscowych wykluczyć lokalizację zabudowy, a działalność człowieka należy znacznie ograniczyć. Ewentualna realizacja inwestycji, również na terenach osuwisk nieaktywnych, jak też zabezpieczanie osuwiska, musi być poprzedzona opracowaniem dokumentacji geologiczno-inżynierskiej.

W obszarach tych należy ograniczać nową zabudowę, a dla każdej inwestycji należy wprowadzić w ustaleniach planów miejscowych obowiązek wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej. Przede wszystkim należy wykluczyć realizację na ww. terenach tzw. zabudowy ciężkiej (duże kubatury) i stosować lekkie techniki zabudowy (zabudowa drewniana, lekkie konstrukcje, itp.). Przy każdej inwestycji obowiązuje zabezpieczenie terenu poprzez realizację odwodnienia.

- **Strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy - 50 i 150 metrów.**

W terenach położonych w 50 metrowych strefach ochronnych od istniejących cmentarzy, możliwa jest lokalizacja działalności gospodarczej, związanej z obsługą i

funkcjonowaniem cmentarzy. W terenach położonych w 150 metrowej strefie ochronnej od istniejących cmentarzy, możliwa jest zabudowa pod warunkiem, iż teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową, zaopatrywaną z ujęcia zlokalizowanego w odległości określonej w przepisach odrębnych i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone.

- **Tereny do rewitalizacji.**

W „Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Iwkowa na lata 2016-2024” przyjętym uchwałą nr XXXVI/225/17 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 25 września 2017 r. wyznaczono następujące obszary podlegające rewitalizacji:

1. Podobszar nr 1 – Dobrociesz;
2. Podobszar nr 2 - Iwkowa;
3. Podobszar nr 3 - Porąbka Iwkowska;

Dla ww. wyznaczonych obszarów określono główne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w studium:

1. Iwkowskie Centrum Aktywności - Przebudowa i rozbudowa (wraz z nadbudową budynku byłej Oranżadziarni w Iwkowej na cele kulturalne, społeczne i usługowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną;
2. Termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Iwkowej;
3. Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrocieszu;
4. Zintegrowana infrastruktura dla transportu niskoemisyjnego w mieście Brzesko i Subregionie Tarnowskim na terenie Gminy Iwkowa.
5. „Budowa budynku rekreacyjno-wypoczynkowego z całoroczną funkcją mieszkalną oraz funkcją produkcyjno-przetwórczą” – zadanie wprowadzone Uchwałą Nr XLV/308/18 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 16 lipca 2018 r.
6. "Modernizacja i adaptacja niepublicznego przedszkola - Ochronki im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Kątach" - zadanie wprowadzone Uchwałą nr IV/39/19 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 28 stycznia 2019 r.

2.3. OBSZARY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy Iwkowa nie ma terenów o statusie zamkniętości, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

W „Studium...” określa się kierunki rozwoju systemów komunikacji, uwzględniając politykę prowadzoną przez Samorząd Gminy, w tym funkcjonujący podstawowy układ drogowy. Rozwój układu komunikacyjnego, jako jednego z czynników wpływających na prawidłowe funkcjonowanie i rozwój gminy, winien zmierzać w kierunku modernizacji i rozbudowy istniejącego układu drogowego. Dopuszcza się w planach miejscowych korekty przebiegu dróg przedstawionego na rysunku studium, w dostosowaniu do projektów budowlanych.

3.1. SYSTEM TRANSPORTOWY GMINY

1. Wyróżnia się dwa układy w systemie transportowym gminy:
 - a) układ zewnętrzny, doprowadzający ruch z obszaru zewnętrznego, w tym w układzie regionalnym i krajowym. Podstawowym elementem układu komunikacyjnego gminy Iwkowa są obecnie drogi powiatowe. Stanowią one główne połączenie obszaru gminy z większymi miastami województwa - Nowym Sączem i Krakowem.
 - b) układ wewnętrzny, rozprawdzający ruch zewnętrzny oraz obsługujący połączenia wewnętrzne (połączenia między poszczególnymi sołectwami, osiedlami i przysiółkami).
2. W odniesieniu do wewnętrznego systemu transportowego przyjmuje się:
 - a) modernizację i rozbudowę istniejącego układu drogowego (konieczne korekty przebiegów części dróg i poprawa ich parametrów, głównie szerokości jezdni),
 - b) utwardzenie poboczy oraz sukcesywną realizację chodników dla pieszych na obszarach zabudowanych,
 - c) budowę sieci niezależnych od układu drogowego ścieżek i dróg rowerowych, służących mieszkańcom gminy i turystom,
 - d) modernizację istniejących parkingów oraz realizację nowych w rejonach wzmożonego ruchu,
 - e) wymóg realizacji parkingów i miejsc postojowych w obrębie terenu inwestycji, odpowiadających funkcji i powierzchni użytkowej wznoszonych obiektów.

3.2. UKŁAD DROGOWY

Rozwój układu komunikacyjnego, jako jednego z czynników wpływających na prawidłowe funkcjonowanie i rozwój gminy, winien zmierzać w kierunku modernizacji i rozbudowy istniejącego układu drogowego.

1. **Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy** nastąpi po wybudowaniu drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) łączącej Nowy Sącz z Autostradą A4 w Brzesku, której przebieg ze względu na ukształtowanie terenu zaplanowano przez obszar gminy. Przebieg wariantu drogi DK-75 (wariant brązowy, preferowany przez gminę) pokazany jest na studium jako przebieg orientacyjny i tylko jako orientacyjny przebieg może być uwzględniony w planie miejscowym, z uwagi na fakt, iż dopiero decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (planowana na 2020 r.) wskaże ostatecznie korytarz drogi do realizacji.
2. **Najważniejszą rolę w systemie transportowym gminy Iwkowa** odgrywają drogi: nr 1448K oraz nr 1447K, zapewniające połączenia z Nowym Sączem i Krakowem. Droga powiatowa 1448K łączy gminę z Brzeskiem na północy oraz z Nowym Sączem na południu. Droga powiatowa nr 1447K stanowi równoleżnikowe powiązanie gminy Iwkowa z gminą Lipnica Murowana oraz gminą Żegocina. Ponadto droga powiatowa 1448K łączy się na terenie gminy Łososina Dolna z drogą krajową nr 94. W planach

miejscowych należy ustalić dla dróg powiatowych stosowne klasy (zbiorcze Z), zgodnie z rysunkiem studium.

3. **Podstawowy układ** drogowy, zapewniający powiązania lokalne oraz obsługę komunikacyjną terenów zainwestowanych, tworzyć będą drogi gminne. Przyjmuje się dla dróg gminnych klasy lokalne - **L** i klasy dojazdowe - **D**, zgodnie z rysunkiem studium.

Zakłada się modernizację istniejącej sieci drogowej oraz rozbudowę – realizację nowych dróg, dla zapewnienia lepszej dostępności i obsługi obszarów zurbanizowanych i przewidzianych do zainwestowania. Przebiegi nowych dróg dojazdowych należy ustalić w planach miejscowych.

4. **Zalecane min. szerokości w liniach rozgraniczających**, dla poszczególnych klas dróg:

- dla dróg głównych ruchu przyspieszonego (GP) – 35 m;
- dla dróg zbiorczych jednojezdniowych (Z) – 20 m;
- dla dróg lokalnych (L) - 12 m;
- dla dróg dojazdowych (D) - 10 m.

Przebiegi dróg i zalecane szerokości linii rozgraniczających dróg, mogą być korygowane w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla poprawy warunków ruchu, wskazana jest realizacja węzłów drogowych na najbardziej obciążonych skrzyżowaniach.

Dopuszcza się realizację dróg, ścieżek i szlaków rowerowych, nie wyznaczonych na rysunku studium, w liniach rozgraniczających dróg.

3.3. UKŁAD PARKINGOWY

Przyjmuje się zasadę, że zaspokojenie potrzeb parkingowych w ramach inwestycji następuje w całości przez realizację odpowiedniej do funkcji obiektu ilości miejsc postojowych w ramach terenu inwestycji.

Postuluje się przyjęcie w planach miejscowych poniższych wskaźników miejsc postojowych z możliwością:

- a) budynki użyteczności publicznej: urzędy, biura, banki, obiekty sakralne – minimum 2 stanowiska/100 m² pow. użytkowej,
- b) usługi handlu – minimum 3 stanowiska/100 m² pow. sprzedaży,
- c) gastronomia – minimum 2 stanowiska/10 miejsc konsumpcyjnych;
- d) hotele, motele, pensjonaty – minimum 1 stanowisko/2 pokoje,
- e) przychodnie, gabinety lekarskie – minimum 3 stanowiska/100 m² pow. użytkowej,
- f) inne usługi, rzemiosło – minimum 2 stanowiska/100 m² pow. użytkowej,
- g) produkcja – minimum 2 stanowiska/10 zatrudnionych.

Uściślenie ilości miejsc postojowych nastąpi na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W ustaleniach planów miejscowych należy również w bilansie miejsc parkingowych uwzględnić miejsca dla samochodów wyposażonych w karty parkingowe.

3.5. INNE ELEMENTY SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

3.5.1. SZLAKI I ŚCIEŻKI ROWEROWE

W ramach rozwoju funkcji rekreacyjnych, wskazane jest wykształcenie spójnego układu szlaków i ścieżek rowerowych.

Układ dróg dla rowerów powstaje w powiecie Brzesko sukcesywnie, zakłada się dalszy rozwój tej sieci oraz powiązanie jej z układem ścieżek rowerowych w obrębie terenów zainwestowanych, tak, aby ułatwić turystom dostęp do sieci szlaków rekreacyjnych.

Na terenie gminy Iwkowa wyznakowano przechodzące przez teren gminy trasy piesze i rowerowe szlaki turystyczne:

- a) Szlak Iwkowskich ról — oznaczony tablicami z nazwami ról,
- b) Szlak zielony — szlak pieszy,
- c) Szlak czarny — szlak pieszy,
- d) Szlak Powstańców z wariantem rodzinnym - szlak pieszy,
- e) Szlak spacerowy Świętego Urbana,
- f) Szlak suszonej śliwki — szlak pieszy,
- g) Ścieżka spacerowa do punktu widokowego w Połomiu Małym,
- h) Karpacki Szlak Rowerowy - będący częścią systemu szlaków przebiegających przez Karpaty,
- i) Trasa edukacyjna „Szlak uwolnienia Jana Karskiego”,
- j) Duża Pętla Rowerowa,
- k) Mała Pętla Rowerowa.

Lokalizacja specjalnych tras, oznakowanych jako ścieżki rowerowe, możliwa jest w ramach pasa drogowego, lub pasów innych form własności komunalnej. Przy wytyczaniu szlaków rowerowych wskazanych na rysunku studium, możliwe jest również wykorzystanie istniejących dróg polnych i leśnych. Ponadto należy dostosować parametry dróg rowerowych wydzielonych z pasów dróg publicznych do przepisów technicznych o lokalizacji i warunkach technicznych dróg publicznych. Takie drogi traktowane są w ustawie o drogach publicznych jako drogi publiczne, zaś w ustawie o gospodarce nieruchomościami, jako inwestycje celu publicznego. W „Studium...” nie pokazano na rysunkach przebiegu tras ścieżek rowerowych, traktując je jako drogi o charakterze wewnętrznym, których przebieg będzie ustalony w ramach opracowania planów miejscowych.

3.5.2. TRASY DLA DOROŻEK, SAŃ ORAZ TRASY BIEGOWE NARCIARSKIE

Proponuje się poprowadzenie sieci szlaków dla dorożek konnych, sań oraz uprawiania rekreacyjnych biegów narciarskich, nie pokazanych na rysunku studium. Ta forma infrastruktury o charakterze transportowym, winna być traktowana jako oddzielna kategoria dróg wewnętrznych i poprowadzona może być przez tereny gminne lub pozyskane na ten cel przez gminę. Nie jest to forma drogi publicznej, jeśli jej użytkowanie będzie przeznaczone wyłącznie dla wspomnianych rodzajów użytkowników, według regulaminu, ustalonego przez gminę. Proponuje się połączenia centrów sołectw z punktami widokowymi i uwzględnienie prowadzenia ww. tras po wyznaczonych na rysunku studium, ciągów widokowych o najwyższych walorach krajobrazowych.

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

W „Studium...” określa się kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej, uwzględniając dotychczasowe uzbrojenie terenów gminy Iwkowa oraz prowadzoną przez Samorząd Gminy politykę w tym zakresie, na podstawie przyjętych dokumentów (założenia, programy, plany i regulaminy).

4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.

1. Dla zaopatrzenia w wodę gminy Iwkowa, zakłada się dalsze korzystanie z wodociągu gminnego zaopatrywanego z ujęć wód na terenie gminy Łososina Dolna i wsi Wojakowa oraz korzystanie z ujęć wody: "URBAN", "Spółka Wodociągowa IWKOWA NAGÓRZE" i "SZPIŁÓWKA", zlokalizowanych w Iwkowej oraz w Porąbce Iwkowskiej "PSIA GÓRA" i Połomie Małym, ale w dużym stopniu z prywatnych ujęć wód (własnych studni).
2. Zakłada się rozbudowę i przebudowę sieci wodociągowych magistralnych oraz rozdzielczej, w tym jej uszczelnianie.
3. Zakłada się systematyczne przyłączanie do sieci wodociągowych nowych odbiorców, szczególnie w terenach działalności produkcyjnej.
4. Zakłada się budowę, przebudowę i rozbudowę obiektów związanych z zaopatrzeniem w wodę, takich jak: stacje uzdatniania oraz zbiorniki wody.

4.2. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH I DESZCZOWYCH.

1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, w szczególności w granicach Aglomeracji ściekowej Iwkowa.
2. Przyłączanie nowych i istniejących budynków do sieci (równoważna liczba mieszkańców RLM - 4125 z oczyszczalnią ścieków w sołectwie Kąty). Budowa kolektora sanitarnego w miejscowości: Iwkowa (część), Kąty i Porąbka Iwkowska.
3. Poza terenami Aglomeracji problem gospodarki ściekowej będzie rozwiązywany poprzez realizację oczyszczalni przydomowych lub wybieralnych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki przewożone będą do oczyszczalni ścieków.
4. Rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji deszczowej.
5. Wspieranie działań polegających na zagospodarowaniu wód deszczowych „u źródła” oraz ich retencji, a także ograniczenie realizacji powierzchni szczelnych w ustaleniach planów miejscowych.
6. Na terenach położonych poza zasięgiem gminnego systemu kanalizacyjnego oraz w terenach o niskiej intensywności zabudowy i w terenach o zabudowie rozproszonej, możliwe dopuszczenie indywidualnych i grupowych rozwiązań w zakresie unieszkodliwiania ścieków.

4.3. GOSPODARKA ODPADAMI.

1. Gospodarka odpadami komunalnymi jest prowadzona zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Iwkowa, a także odrębnych ustaw.
2. Odpady z gminy Iwkowa wywożone są przez przedsiębiorstwa wpisane do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy. Przedsiębiorca wyłoniony jest w drodze przetargu nieograniczonego otwartego. Gmina Iwkowa na podstawie Planu gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego należy do Regionu Tarnowskiego i odpady zmieszane komunalne mogą być przewożone do

Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Regionie Tarnowskim.

3. Na terenie Gminy Iwkowa zasadą jest prowadzenie selektywnej gospodarki odpadami komunalnymi, która winna być realizowana przy pomocy PSZOK (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych).
4. Odpady przemysłowe, w tym niebezpieczne nie będą składowane na obszarze gminy Iwkowa. Odbiorem odpadów od poszczególnych wytwórców zajmują się i będą się zajmować specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie.

4.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ.

1. Zaopatrzenie Gminy Iwkowa w energię elektryczną z układu sieci rozdzielczej średniego napięcia (SN) - 15kV, pracującego w oparciu o podstawowe źródła zasilania położone poza jej obszarem (GPZ – Olszyny i GPZ – Czchów).
2. Rozbudowa i przebudowa systemu dystrybucji energii elektrycznej, tj. sieci średnich napięć i stacji transformatorowych zasilających sieci niskich napięć.
3. Rozbudowa i przebudowa sieci energetycznych niskich napięć i przyłączanie nowych odbiorców.
4. Sukcesywne kablowanie linii napowietrznych średniego napięcia, w szczególności w terenach o dużych walorach krajobrazowych.

4.5. OŚWIETLENIE GMINY.

1. Rozbudowa oświetlenia ulicznego, w tym zapewnienie oświetlenia tras komunikacyjnych w terenach zainwestowanych.
2. Sukcesywna przebudowa oświetlenia energetycznego celem racjonalizacji zużycia energii elektrycznej.

4.6. ZAOPATRZENIE W GAZ.

1. Dostawa gazu do gminy Iwkowa siecią średnioprężną poprzez stację w Tymowej (gm. Czchów) oraz z sieci gazowej ze wsi Rajbrot (gm. Lipnica Murowana).
2. Rozbudowa i przebudowa gazowej sieci rozdzielczej, szczególnie w nowych terenach przeznaczonych do zabudowy.
3. Przyłączanie nowych odbiorców.
4. W planach obowiązuje ograniczenie zainwestowania w strefie kontrolowanej od gazociągów, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.7. TELEINFORMATYKA.

1. Rozbudowa i przebudowa sieci teletechnicznych, w tym sieci szerokopasmowych.
2. Sukcesywne kablowanie linii napowietrznych, w szczególności w terenach o dużych walorach krajobrazowych.

4.8. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO.

1. Utrzymuje się jako główne źródła zaopatrzenia w ciepło, gaz sieciowy oraz indywidualne paleniska. Dopuszcza się ogrzewanie olejowe oraz na gaz płynny i energię elektryczną.
2. Rozwój źródeł odnawialnych, w szczególności z wykorzystaniem energii słonecznej.
3. Systematyczna eliminacja emisji niskiej poprzez m.in. zakaz wykorzystywania do spalania niskiej jakości paliwa, a także odpadów w paleniskach domowych, przy

uwzględnieniu zasad wynikających z Uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw .

4. Budowa i rozbudowa układów lokalnej rozproszonej kogeneracji, tj. skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej.

5. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW:

5.1. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

1. Poprawa funkcjonowania środowiska oraz walorów przestrzeni Gminy Iwkowa i warunków życia jej mieszkańców, wymaga podniesienia jakości ekologicznej terenów, poprzez m.in. zapewnienie łączności ekologicznej występujących obszarów przyrodniczych (utrzymanie i wzmocnienie drożności ciągów ekologicznych).
2. Połączenia te zapewni system terenów otwartych, który tworzą wszystkie tereny zieleni w większości użytkowane jako tereny biologicznie czynne (las, parki, tereny rolne - użytki zielone, doliny rzeczne), ale również jako tereny rekreacyjne, sportowe, cmentarze i inne, a także zieleń przyobiektowa i ogrody przydomowe. Wpłynie to na urozmaicenie krajobrazu gminy w sensie fizjonomycznym.
3. Postulowane kierunki kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarze gminy, winny zmierzać do:
 - a) zachowania i wzmocnienia osnowy ekologicznej Gminy Iwkowa, jako podstawy racjonalnego wykorzystania potencjału środowiska i kształtowania równowagi ekologicznej obszaru gminy, poprzez:
 - wzmocnienie struktury płatów i korytarzy ekologicznych przez dolesienia, zadrzewienia i zakrzewienia terenów w ich otoczeniu,
 - zwiększanie spójności osnowy ekologicznej gminy poprzez tworzenie łączników między poszczególnymi elementami systemu oraz zwiększanie spójności osnowy ekologicznej gminy i jej otoczenia,
 - wzmocnienie i wprowadzenie obudowy biologicznej cieków przez zadrzewienia i zakrzewienia, w celu kształtowanie korzystnych warunków do wypełniania funkcji hydrosanitarnej, ekologicznej i krajobrazowej,
 - nie tworzenie nowych i nieintensyfikowanie istniejących barier antropogenicznych w systemie osnowy ekologicznej, które tworzą przede wszystkim obiekty osadnicze i infrastrukturalne „przegradzające” korytarze ekologiczne i zaburzające przez to ciągłość przestrzenną systemu,
 - b) kształtowania korzystnych, ekologicznych warunków życia ludzi poprzez zintegrowane działania rewaloryzacyjne:
 - w strefach nasilenia uciążliwości hałasu komunikacyjnego, m.in. poprzez:
 - zwiększenie płynności ruchu pojazdów samochodowych,
 - modernizację nawierzchni dróg,
 - preferencje dla komunikacji proekologicznej (bezspalinowej),
 - ograniczenie uciążliwości akustycznych i aerosanitarnych komunikacji samochodowej.
 - w terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej, m.in. poprzez:
 - ograniczenie uciążliwości akustycznych i aerosanitarnych komunikacji samochodowej przez zmiany organizacji ruchu pojazdów (ograniczenie ruchu pojazdów) oraz modernizację nawierzchni dróg,
 - poprawę warunków aerosanitarnych przez całkowitą eliminację punktowych źródeł zanieczyszczeń wykorzystujących paliwa stałe,
 - uaktywnienie biologiczne terenów zdewastowanych (klepiska, wydepczyska, tereny z substandardowymi obiektami typu garaże, komórki itp.),
 - na pozostałych terenach zainwestowanych, m.in. poprzez:
 - dalszą poprawę warunków aerosanitarnych przez eliminację punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń wykorzystujących paliwa stałe,

- uaktywnienie biologiczne pozostałości terenów zdewastowanych (klepiska, wydepczyska itp.) oraz wzmocnienie terenów aktywnych biologicznie przez wprowadzanie uzupełniających biogrup drzew i krzewów,
 - ochronę i uzupełnienia drzew przy drogach (przy nowych nasadzeniach wskazane stosowanie gatunków adekwatnych geograficznie, ale odpornych na zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z komunikacji samochodowej).
4. Polityka rozwoju społeczno - gospodarczego, prowadzona przez Samorząd Gminy Iwkowa, będzie stwarzać warunki dla:
- a) racjonalnego i oszczędnego gospodarowania terenami i zasobami przyrody, przy uwzględnieniu zapisów pkt 3,
 - b) ochrony przed zmianą przeznaczenia terenów leśnych,
 - c) ochrony przed zabudową przestrzeni otwartych,
 - d) ochrony przed zabudową terenów osuwisk i zagrożonych ruchami masowymi.
 - e) stworzenia warunków (organizacyjnych i ekonomicznych) do realizowania i korzystania z niekonwencjonalnych rozwiązań ekologicznych np. nowych źródeł energii (pompy ciepłe, urządzenia wykorzystujące energię słońca),
 - f) racjonalnego prowadzenia działalności gospodarczej, dostosowanej do uwarunkowań przyrodniczych obszaru, w szczególności na zasadach:
 - zmiany nośników energii w kierunku czynników ekologicznych, ograniczania ilości wytwarzanych odpadów i wdrażania recyklingu, przebudowy systemu ciepłowniczego i komunikacyjnego;
 - kompleksowego wyposażenia terenów w systemy i urządzenia ochronne, w szczególności zbiorcze systemy kanalizacyjne, a w koniecznych wypadkach w obiekty do podczyszczania ścieków;
 - stosowania technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych,
 - g) uwzględnienia i wykorzystywania (wynikających z przepisów prawnych) uprawnień samorządów i administracji rządowej do ustalania wymogów ekologicznych wobec podmiotów gospodarujących na terenie gminy,
 - h) ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt - ochrona okazów gatunków oraz siedlisk i ostoi roślin, zwierząt i grzybów, poprzez ich zabezpieczanie przed zagrożeniami zewnętrznymi,
 - i) zagęszczenia sieci istniejącego monitoringu oraz uruchomienie monitorowania pozostałych, nie badanych dotychczas elementów środowiska dla obserwowania skutków i dynamiki zmian w środowisku, powodowanych aktywnością społeczno - gospodarczą.
5. Polityka w stosunku do przyrodniczych obszarów lub obiektów chronionych, prowadzona przez władze samorządowe będzie uwzględniać:
- a) Przestrzeganie zasad ochrony ustalonych w Uchwałach Sejmiku Województwa w sprawie Obszarów Chronionego Krajobrazu, w tym czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazów wymienionych w ww. uchwale;
 - b) zapewnienie ochrony zachowawczej pomnikom przyrody.

5.2. OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Są to obszary, których sposób zagospodarowania i kryteria ich ochrony wynikają z przepisów odrębnych. Są one chronione z mocy ustawy O ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W Obszarach Chronionego Krajobrazu sposób zagospodarowania

terenów winien być podporządkowany zaostrenom rygorom korzystania ze środowiska zgodnie z ustalonymi działaniami w zakresie czynnej ochrony ekosystemów i zakazami zawartymi w stosownej Uchwale Sejmiku Województwa Małopolskiego. Na OCHK obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych, w celu zachowania ich trwałości oraz zwiększania różnorodności biologicznej.

5.2.1. OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WSCHODNIEGO POGÓRZA WIŚNICKIEGO

Funkcjonuje w oparciu o uchwałę nr XLV/693/18 z dnia 29 stycznia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 9 lutego 2018 r., poz. 1166). Obejmuje całą gminę Iwkowa.

W ww. obszarze chronionego krajobrazu sposób zagospodarowania terenów winien być podporządkowany zaostrenom rygorom korzystania ze środowiska zgodnie z ustalonymi działaniami w zakresie czynnej ochrony ekosystemów i zakazami zawartymi w stosownej Uchwale Sejmiku Województwa Małopolskiego.

1. Na ww. Obszarze Chronionego Krajobrazu zakazuje się m.in.:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
 - 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
 - 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
 - 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości: 50 m od linii brzegów rzek Uszwica i Kieselina; 10 m od linii brzegów pozostałych rzek i naturalnych zbiorników wodnych;
– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
2. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na

ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu lub dla których Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie nie stwierdził konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

5.2.2. POMNIKI PRZYRODY.

Obowiązuje ochrona pomników przyrody (18 obiektów), za którą odpowiada samorząd Iwkowej. Ich zachowanie w zurbanizowanym środowisku gminy ma istotne znaczenie ekologiczne (bioróżnorodność), krajobrazowe i edukacyjne. Na terenie gminy Iwkowa znajdują się następujące **pomniki przyrody**, za które zostały uznane najcenniejsze drzewa:

1. lipa drobnolistna (*Tilia Cordata*) - 1 szt., w Iwkowej (przy drodze Tymowa – Łososina Górna, obok kapliczki), nr rejestru woj. 120206-001, Dec. L.A.K.11/Bz/2/Kr/34 Woj. Kraków z dn.30.09.1934 r., Zarz. Nr 2/87 Woj.Tarnow. z dn.26.02.1987 r. (częściowo zniesiona forma ochrony przyrody - uchwała nr V/44/19 RG w Iwkowej z 25.02.2019),
2. lipa drobnolistna (*Tilia Cordata*) -1 szt., jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) - 3 szt., nr rejestru woj. 120206-002, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38) - (częściowo zniesiona forma ochrony przyrody - uchwała nr V/43/19 RG w Iwkowej z 25.02.2019);
3. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-003, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
4. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-004, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
5. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-005, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
6. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-006, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
7. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-007, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
8. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-008, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
9. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-009, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
10. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-010, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj.Tarnow.Nr 6, poz.38);
11. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-011, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
12. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-012, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz.

- Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
13. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-013, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
 14. dąb szypułkowy (*Quercus robur*), nr rejestru woj. 120206-014, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
 15. jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), nr rejestru woj. 120206-015, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38),
 16. jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), nr rejestru woj. 120206-016, w Kątach (park koło dworu), Rozp. Nr 24/97 Woj. Tarnow. z dn. 07.05.1997 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 6, poz.38);
 17. lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*), nr rejestru woj. 120206-017, w miejscowości Dobrociesz 36, Rozp. Nr 49/98 Woj. Tarnow. Z dn.22.09.1988 r. (Dz. Urz. Woj. Tarn. Nr 19, poz 238);
 18. buk pospolity (*Fagus silvatica*), nr rejestru woj. 120206-018, Wojakowa – Góry 74, Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. Z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431).

5.3. OBSZARY PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRZYRODY

5.3.1. PROJEKTOWANY ŁOSOSIŃSKO-ŻEGOCIŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Południowa część gminy Iwkowa znajduje się w projektowanym Łososińsko – Żegocińskim Parku Krajobrazowym, którego granice wymagają korekty i uściśleni (zalecane powiększenie obszaru Parku). Zgodnie z tym projektem pozostała część gminy znajdzie się w otulinie w/w parku. Z uwagi na znaczne rozproszenie zabudowy i położenie praktycznie w całości w terenach osuwiskowych, podlegać winien ochronie przed nową zabudową, nie związanej z funkcją rekreacyjną i agroturystyką.

Po utworzeniu ww. Parku obowiązywać będą zasady i ograniczenia ustalone stosownej uchwale sejmiku województwa.

5.4. OCHRONA ZASOBÓW UŻYTKOWYCH ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego (baza MIDAS) oraz wg „Bilansu zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r.” (2013) na obszarze gminy Iwkowa nie ma udokumentowanych złóż kopalin, a tym samym terenów i obszarów górniczych.

6. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej na terenie Gminy Iwkowa, winna być realizowana poprzez działania zgodne z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami, zapewniające:

- a) utrzymanie obiektów zabytkowych w dobrej kondycji technicznej;
- b) zachowanie ich walorów historycznych, artystycznych i estetycznych;
- c) zagospodarowanie otoczenia zabytków w sposób gwarantujący odpowiednią ekspozycję w krajobrazie.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla gminy Iwkowa na lata 2018-2021, sformułowane zostały trzy podstawowe priorytety, zapewniające ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Są to:

- a) ochrona i rewitalizacja krajobrazu kulturowego gminy;
- b) ochrona i świadome zarządzanie krajobrazem kulturowym gminy;
- c) badanie i dokumentacja oraz promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego gminy.

6.1. KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

1. Kierunki ochrony dziedzictwa materialnego gminy Iwkowa, winny polegać na:
 - a) podjęciu działań zmierzających do powstrzymania degradacji substancji zabytkowej, zwłaszcza obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
 - b) nie przekraczaniu skali zabudowy, wpływającej na przysłonięcia widokowe.
2. Polityka w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego prowadzona przez władze samorządowe, będzie uwzględniać:
 - a) ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków,
 - b) ochronę stanowisk archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - c) ochronę tła krajobrazowego stoków, z utrzymaniem charakteru ich zabudowy, poprzez ograniczanie rozpraszania zabudowy oraz ochronę terenów otwartych, głównie terenów rolnych z czytelnym pierwotnym układem łąnów (sołectwo Iwkowa), poprzez zakaz ich zabudowy,
 - d) ochronę dziedzictwa kulturowego niematerialnego, które jest dużą atrakcją turystyczną gminy. Mimo, iż ochrona dziedzictwa niematerialnego nie jest kompetencją studium należy go utrzymywać, zachować i przekazać następnym pokoleniom, a „Studium...” winno stworzyć warunki dla jego ochrony (obrzędowości, muzyki i tańca, twórczości literackiej i działalności teatralnej),
 - e) działania zmierzające do estetyzacji wnętrz urbanistycznych i architektonicznych,
 - f) rehabilitację terenów dawnych folwarków.

6.2. KIERUNKI OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. Kierunki ochrony krajobrazu kulturowego wiążą się nierozdzielnie z zasadami:
 - a) ustalenia ram dla działalności inwestycyjnej w planach miejscowych i konsekwentne przestrzeganie zasad zagospodarowania przestrzennego, zapewniających ochronę krajobrazu i jego walorów, a wpływających na zahamowanie dalszej degradacji krajobrazu,

- b) utrzymania zwartej formy zespołów wiejskich i ochronę skali zabudowy terenów zainwestowanych oraz przeznaczonych do zabudowy. Wskazane nawiązywanie nowej architektury do wzorców budownictwa tradycyjnego (proporcje budynków, formy dachów, detale),
 - c) reaktywowania terenów dawnych folwarków z nadaniem im nowej funkcji, np. usług związanych z rekreacją, w tym osad regionalnych. Możliwe jest prowadzenie w nich zajęć w charakterze warsztatów, o tematyce nawiązującej do tradycji regionalnych oraz lokalnego folkloru,
 - d) ochrony krajobrazu kulturowego – „otwartego”, niezabudowanego, posiadającego dużą wartość kulturową w znacznej części Gminy, zwłaszcza w Iwkowej.
 - e) ograniczenia procesu rozpraszania zabudowy na stokach poprzez koncentrację obiektów kubaturowych w ściśle określonych terenach,
 - f) ograniczenie rozpraszania zabudowy w strefie wzniesień i wykluczenie zabudowy w partiach szczytowych wzniesień. Wskazane wprowadzanie nowych budynków w formie uzupełniania istniejących przysiółków,
 - g) ochrony przed zabudową terenów otwartych, w tym zieleni śródpolnej i przyrzecznej, z dopuszczeniem lokalizacji w ściśle określonych terenach urządzeń służących funkcji sportowej i rekreacyjnej,
 - h) zachowania i odsłaniania (odtworzenia) otwarc widokowych różnej rangi, poprzez ochronę przed dalszą zabudową oraz zadrzewianiem i zalesianiem ciągów i punktów widokowych różnej rangi (obowiązek ochrony przedpoła). Dotyczy to ochrony wybranych, cennych krajobrazowo rejonów pokazanych na rysunku studium nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”,
 - i) ograniczenia lokalizacji nośników informacji wizualnej (na podstawie stosownej uchwały Rady Gminy) oraz stworzenia jednorodnego systemu informacji wizualnej dla całej gminy.
2. Jednym z ważniejszych kierunków działań związanych z ochroną krajobrazu kulturowego gminy Iwkowa, jest objęcie zakazem zabudowy większości terenów rolnych - niezabudowanych przestrzeni otwartych. Z uwagi na położenie części terenów rolnych w obszarach o walorach krajobrazowych, winny być one traktowane jako obszary przestrzeni publicznych służące mieszkańcom i turystom (pokazane na rysunku studium nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”). Są to przede wszystkim tereny punktów widokowych.
3. W Studium, dla ochrony wartości zabytkowych gminy Iwkowa, proponuje się utworzenie stref ochrony konserwatorskiej dla najcenniejszych obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, będących świadectwem cennych wartości kulturowych gminy Iwkowa.
- Studium ustala również zasady ochrony dóbr kultury i kształtowania środowiska kulturowego, których celem jest zachowanie tożsamości kulturowej gminy.

6.3. OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY KONSERWATORSKIEJ DÓBR KULTURY:

Sposób zagospodarowania i kryteria ich ochrony, wynikają m.in. z przepisów odrębnych. Dotyczy to obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków, chronionych z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

6.3.1. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE POPRZECZ WPISY DO REJESTRU ZABYTKÓW (wymienione w załączniku nr 2 do uchwały o zatwierdzeniu „Studium...”).

Wszelka działalność inwestycyjna w ww. wymaga zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownego pozwolenia WKZ. Wpis do rejestru zabytków, jak również skreślenie z ww. rejestru następuje na zasadach przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Obiekty stanowiące wartość kultury narodowej gminy Iwkowa, wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, stanowią:

- 1) Kościół cmentarny w Iwkowej p.w. Narodzenia NMP z 2 poł. XV w. wraz najbliższym otoczeniem (cmentarz parafialny i stary drzewostan) nr rejestru A-172, decyzja z 16.02.1979 r.;
- 2) Pustelnia św. Urbana – kaplica w Iwkowej, ok. XVIII w. nr rejestru A- 28/M, decyzja z 08.07.2005 r.
- 3) Prezbiterium gotyckie kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP z XIV w. w Wojakowej nr rejestru A-15 z 9.04.1968 r.

Natomiast do **rejestru zabytków** ruchomych na terenie Gminy Iwkowa zostały wpisane:

- 1) Wyposażenie kościoła cmentarnego w Iwkowej pw. Nawiedzenia NMP z 2 poł. XV w. nr rejestru A-172, decyzja z 16.02.1979 r.;
- 2) Wyposażenie kościoła parafialnego w Wojakowej pw. NMP Wniebowziętej z XIV w. nr rejestru B-354 z 16.12.2013 r. i z 27.05.2015 r. (OZKr.5140B.96.2013/AG.JH i OZKr.5140B.61.2015/AG.JH).

6.3.2. OBIEKTY WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW (wymienione w załączniku nr 2 do uchwały o uchwaleniu „Studium...”).

W gminnej ewidencji zabytków przyjętej Zarządzeniem nr 13/2018 Wójta Gminy Iwkowa z dnia 13 lutego 2018, w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, ujęte są zabytki nieruchome posiadające karty adresowe w zasobie WKZ. Gminna ewidencja zabytków podlega weryfikacji na zasadach określonych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W wypadku obiektów wpisanych do ewidencji zabytków zakres ingerencji konserwatorskiej jest znacznie mniejszy, niż w wypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków i określony jest w ustawie prawo budowlane. Dlatego też postuluje się, aby obiekty wpisane do ewidencji zabytków o wyjątkowych dla kultury walorach, wpisywane były sukcesywnie do rejestru zabytków WKZ.

Ewidencję zabytków na terenie gminy Iwkowa tworzą obiekty tj.: chałupy, domy, stodoły, kapliczki, cmentarze oraz dwór i park w Kątach. Obiekty zachowane, pochodzą zazwyczaj z XIX w. oraz z pocz. XX w. W wyniku działalności inwestycyjnej wiele obiektów zostało wyburzonych lub gruntownie przebudowanych, przez co zatraciły swój pierwotny charakter.

W gminie Iwkowa zachowało się 6 cmentarzy zabytkowych, przy czym tylko 5 jest czynnych. Po dwa cmentarze znajdują się w Iwkowej i Wojakowej, jeden w Kątach i nieczynny cmentarz epidemiczny z 1 poł. XIX w. w Dobrocieszu.

6.3.3. UDOKUMENTOWANE STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

W ramach „Archeologicznego Zdjęcia Polski” przeprowadzono badania powierzchniowe obszaru gminy Iwkowa (zdjęcia archeologiczne nr 108-62/13).

Na obszarze gminy Iwkowa znajduje się 76 stanowisk archeologicznych. Są to osady i ślady archeologiczne. Najwięcej stanowisk archeologicznych znajduje się w sołectwach: Iwkowa (30), Kąty (13) i Wojakowa (14). Pozostałe sołectwa cechuje nieznaczny udział stanowisk archeologicznych. Podlegają one ochronie, zgodnie z przepisami odrębnymi, a działania inwestycyjne, w tym prace ziemne

należy prowadzić zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ponieważ proces osadniczy na terenach gminy Iwkowa rozpoczął się w czasach prehistorycznych (znaleziony toporek kamienny, został oszacowany na okres pochodzenia ok. 4000 - 2000 roku p.n.e.), istotne jest aby udokumentowane stanowiska archeologiczne podlegały ochronie.

6.3.4. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Dla ochrony zabytkowych obiektów sakralnych, w celu zapewnienia im pożądanej ekspozycji poprzez ograniczenie zabudowy, ustala się strefy ochrony konserwatorskiej pokazane na rysunku studium nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia terenów”:

1 - Strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca drewniany kościół cmentarny z 2 poł. XV w. p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Iwkowej, wpisany do rejestru zabytków oraz zabytkowy cmentarz ujęty w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków.

2 - Strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej ujęty w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków, z prezbiterium gotyckim z XIV w. wpisanym do rejestru zabytków oraz cmentarz w Wojakowej, również ujęty w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków.

3 - Pustelnia św. Urbana – kaplica w Iwkowej, ok. XVIII w. nr rejestru A- 28/M, decyzja z 08.07.2005 r.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

7.1. INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM:

1. W zakresie infrastruktury technicznej:
 - a) budowa sieci wodociągowej - etap V;
 - b) budowa oczyszczalni ścieków w Kątach i sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy (w granicach aglomeracji).
2. W zakresie komunikacji:
 - a) nabycie gruntu pod drogi gminne oraz regulacja stanu prawnego dróg gminnych;
 - b) budowa i modernizacja dróg gminnych, ciągów pieszo - jezdnych oraz placów i parkingów w poszczególnych wsiach;
 - c) budowa chodników i ścieżek rowerowych przy drogach gminnych i powiatowych;
 - d) zintegrowana infrastruktura dla transportu niskoemisyjnego w mieście Brzesko i Subregionie Tarnowskim na terenie Gminy Iwkowa.
3. W zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania:
 - a) Iwkowskie Centrum Aktywności - przebudowa i rozbudowa (wraz z nadbudową) budynku byłej Oranżadziarni w Iwkowej na cele kulturalne społeczne i usługowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną;
 - b) termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Iwkowej;
 - c) termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrocieszu;
 - d) przebudowa i nadbudowa budynku Urzędu Gminy w Iwkowej wraz z częścią handlową - etap II, utworzenie Centrum Informacji Turystycznej w Iwkowej;
 - e) budowa amfiteatrów w Iwkowej i Kątach;
 - f) boiska sportowe w Wojakowej, Dobrocieszu i Kątach,
 - g) sala gimnastyczna w Kątach i Dobrocieszu;
 - h) przestrzenie publiczne w centrach wsi: Iwkowa, Połom Mały;
 - i) budynki: ośrodka zdrowia i przedszkola publicznego w Iwkowej;
 - j) targowisko wiejskie w Iwkowej;
 - k) punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Kątach;
 - l) usługi społeczne w Kątach: przedszkole, dom opieki społecznej, dom spokojnej starości;
 - m) budowa wieży widokowej w Iwkowej;
 - n) wyznaczenie strefy ochrony sanitarnej od ujęcia wody w Wojakowej.

7.2. INWESTYCJE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM (wg Planu Województwa 2018):

Plan Województwa nie zakłada żadnych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Iwkowa. Natomiast przewiduje:

1. Oczyszczalnię w Kątach;
2. Realizację drogi DK-75, Sądeczanka) relacji Brzesko - Nowy Sącz;
3. Utworzenie Parku Krajobrazowego Łososińsko- Żegocińskiego w południowej części gminy.

8. POLITYKA W ZAKRESIE OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

1. Na terenie gminy Iwkowa, obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Wojakowa – stacja narciarska, przyjęty uchwałą Nr XVII/107/08 Rady Gminy Iwkowa z dnia 12 września 2008 r. Plan ten, o niewielkiej powierzchni - 11,44 ha, procedowany w 2008 roku, nie zawiera pełnego zakresu ustaleń wymaganych przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Plan winien być skonsumowany przy opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Wojakowa.
2. Z uwagi na fakt, iż gmina Iwkowa nie jest pokryta obowiązującymi planami miejscowymi, zachodzi pilna potrzeba opracowywania nowych. Na terenie gminy nie występują obszary dla których obligatoryjnie należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zakłada się dwa warianty polityki w zakresie opracowania planów miejscowych:
 - a) jeden plan zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy Iwkowa, w jej granicach administracyjnych,
 - b) siedem planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw położonych w granicach administracyjnych gminy Iwkowa: Iwkowa, Dobrociesz, Drużków Pusty, Kąty, Połom Mały, Porąbka Iwkowska, Wojakowa.
3. Zakres opracowania ww. planów miejscowych winien być ustalony każdorazowo w „Analizie zasadności przystąpienia do opracowania planu”, przeprowadzonej m.in. na podstawie polityki samorządu gminy i zgłoszonych wniosków inwestorów/właścicieli terenów.
4. Jako generalną zasadę przy sporządzaniu planów miejscowych, należy przyjąć dostosowanie skali rozwoju inwestycyjnego do faktycznych potrzeb, wynikających z prognozy demograficznej i chłonności terenów. Obszary zabudowane, przekraczają wynikające z prognoz demograficznych potrzeby, natomiast ich struktura funkcjonalna, we wszystkich sołectwach, często nie odpowiada potrzebom mieszkańców (brak usług i dróg dojazdowych). Nowe tereny do zabudowy, posiadające zapewniony dostęp do dróg publicznych, winny być wyznaczane sukcesywnie, stosownie do realnych możliwości ich uzbrojenia w infrastrukturę techniczną oraz umożliwiając zachowanie strefy ekotonowej od ścian lasu. Uruchomienie zbyt dużej ilości terenów do zabudowy skutkować może postępującym rozpraszaniem zabudowy, degradacją walorów krajobrazowych oraz pogarszaniem standardów zamieszkania.
5. Na etapie sporządzania planów miejscowych, dla wszystkich terenów do zainwestowania, w tym do zabudowy, czy lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, głównie infrastruktury komunikacyjnej, wymagane jest uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia terenów rolnych (II i III klasa bonitacyjna) na cele nierolne oraz zgody na zmianę przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne.
6. Zgodnie z uchwałą nr XLV/693/18 z dnia 29 stycznia 2018 r. Sejmiku Województwa Małopolskiego (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 9 lutego 2018 r., poz. 1166). w planach miejscowych należy odsunąć zabudowę na odległość co najmniej 10 m (po obu stronach cieku), licząc od linii brzegowej rzek i naturalnych zbiorników wodnych.